

Gorenjski Glas

PETEK, 11. JANUARJA 2019

LETO LXXII, ŠT. 3, CENA 1,85 EUR | ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK | ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH | INFO@G-GLAS.SI | WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Zaračunavali bodo nenujne storitve

V sedmih urgentnih ambulantah Osnovnega zdravstva Gorenjske bodo s ponedeljkom začeli zaračunavati nenujne zdravstvene storitve. Odstranitev klopa bo na primer stala trideset evrov. Z ukrepom naj bi zagotovili boljše dostopnost pacientom, ki nujno pomoč dejansko potrebujejo.

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranj – Direktor Osnovnega zdravstva Gorenjske (OZG) Jože Veternik je na sredini novinarski konferenci povedal, da so se za ukrep zaračunavanja nenujnih zdravstvenih storitev v ambulantah nujne medicinske pomoči in dežurnih ambulantah na Gorenjskem odločili zato, da bodo zagotovili boljše dostopnost pacientom, ki nujno pomoč dejansko potrebujejo. Obisk teh ambulant se namreč povečuje, od tega je nenujnih

stanj od deset do več kot petdeset odstotkov. »Nenujni obiski vodijo v preobremenjenost urgentnih ekip, posledice preobremenjenosti so lahko zamuda pri zdravljenju resno bolnih, slabša kakovost oskrbe, nezadovoljstvo bolnikov in ne zadnje neučinkovitost sistema zdravstvene oskrbe. Ena od možnosti, kako zmanjšati število nenujnih obiskov v ambulantah za nujno medicinsko pomoč, je zaračunavanje.« je pojasnil Veternik. Kot je tudi poudaril, imajo za ta ukrep, za katerega so se že

odločili nekateri javni zdravstveni zavodi drugje po Sloveniji, pravno podlago. Strokovni vodja OZG asist. dr. Aleksander Stepanović, dr. med., je ob tem poudaril, naj pacienti, ki niso prepričani o tem, ali je njihovo stanje urgentno ali ne, urgentno ambulanto seveda obiščejo.

Pri OZG so pripravili seznam samoplačniških storitev s cenikom nenujnih storitev v ambulantah nujne medicinske pomoči. Ukrep bo začel veljati s ponedeljkom, 14. januarja.

► 7. stran

Pogosto se dogaja, da pacient namesto tega, da se za nujno stanje naroči na pregled k izbranemu zdravniku, raje obišče urgentno ambulanto v nočnem času, kjer pričakuje, da ne bo čakal. Tudi to želijo odpraviti z zaračunavanjem nenujnih storitev. / Foto: Tina Dokl

Potrjeno: Teran in Gnilšak v zapor

Višje sodišče je potrdilo sodbo kranjskega sodišča, ki je nekdanjega predsednika Stanovanjske zadruga Gorenjske Franca Terana in nekdanjega odvetnika Kristijana Gnilšaka obsodilo na poltretje leto zapora.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Višje sodišče v Ljubljani je potrdilo sodbo kranjskega okrožnega sodišča, ki je septembra 2017 nekdanjega predsednika Stanovanjske zadruga Gorenjske (SZG) Franca Terana in nekdanjega odvetnika Kristijana Gnilšaka obsodilo zaradi oškodovanja Zadruga. S tem je sodba kranjskega sodišča, ki je obtožencema zaradi zlorabe položaja ali zaupanja pri opravljanju gospodarske dejavnosti (Teran) ter pomoči pri kaznivem dejanju (Gnilšak) izreklo zaporni kazni v trajanju dveh let in pol ter stranski denarni kazni v višini okoli

Nekdanjemu odvetniku Kristijanu Gnilšaku, ki je vztrajno zavračal vse očitke tožilstva, optimizem ni pomagal.

4500 evrov, postala pravno-močna. Teranu je sodišče izreklo tudi varnostni ukrep triletno prepovedi opravljanja dolžnosti predsednika Zadruga, Gnilšaku pa odvzelo 353 tisoč evrov premoženjske koristi, ki jo je protipravno pridobil s poravnavo med SZG in Mestno občino Kranj.

Na kranjskem tožilstvu so razložili, da so sodbo višjega sodišča prejeli 8. januarja. Z njo so bile pritožbe obeh obtoženih, njunih zagovornikov in tudi tožilstva zavrnjene z obrazložitvijo, da sodba prvostopenjskega sodišča nima napak, ki so jih zatrjevali.

► 14. stran

Priloga:

Zgornjesav'c

JELOVICA

Super zimska akcija!

V trgovinah Slovenijales.

BREZPLAČNA MONTAŽA!

www.jelovica-okna.si

AKTUALNO

Inženirka leta je Dora Domajnko

V sredo so v Ljubljani za inženirko leta razglasili Doro Domajnko iz komendskega RLS Merilne tehnike, podjetja, ki je leta 2015 prejelo naziv zlata gazela. Najmlajša med desetimi nominirankami je žirijo prepričala s pestro biografijo.

2

GORENJSKA

Zaradi dotrajanih oken so učenci na prepihu

Na Osnovni šoli Koroška Bela so na nekaterih oknih tako velike špranje, da je ob mrazu in vetru v učilnicah tako hladno, da bi učenci potrebovali bunde. Ravnatelj Rok Pekolj: Denar za nekaj novih oken bomo skušali zbrati sami.

4

CG+

Igralci še kako čutimo dvorano

»Predstava Judovski pes je resnična magija gledališča,« je bilo povedano ob predaji nagrade julija – po izboru gledalcev najboljšemu igralcu ansambla Prešernovega gledališča za preteklo sezono. Nagrado je prejel Miha Rodman.

18

CG+

Prvič v šolo – pred sto leti

V radovljiški knjižnici je na ogled zanimiva razstava šolskih potrebščin petih otrok radovljiške družine Koman, ki so v šolske klopi sedli pred stoletjem. Na razstavi so njihovi zvezki, knjige, šolske potrebščine ...

20

VREME

Danes bo pretežno jasno, jutri pa zmerno do pretežno oblačno in suho vreme. V nedeljo popoldne se bo zjasnilo.

-7/4 °C

20 jutri: pretežno oblačno

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

The Dire Straits Experience

Osmega februarja prihaja v Halo Tivoli nepozabno rokovsko doživetje. Če ste mislili, da so z razhodom skupine Dire Straits končani tudi njihovi legendarni nastopi, ste se zmotili. Vse največje uspešnice, vse izjemne rokarske skladbe in doživetje, kot ga še ni bilo, prihajajo spomladi v Ljubljano. Poleg nekdanjega člana skupine Dire Straits Chrisa Whita bodo na odru ljubljanske Hale Tivoli nastopili tudi Terence Reis, Tim Walters, Simon Carter, John Maul, Paul Geary, Andrew Hawkins, Rob Taggart in Danny Schogger. Prav vsi bodo poskrbeli, da se vam bo naježila koža. Vstopnice si lahko zagotovite na prodajnih mestih Eventima in Petrolovih bencinskih servisih.

Naročniku Gorenjskega glasa bomo podarili dve vstopnici, če boste pravilno odgovorili na nagradno vprašanje: Naštejte vsaj pet članov, ki bodo nastopili v ljubljanski Hali Tivoli. Odgovore s svojimi podatki pošljite do petka, 18. januarja 2019, na naslov: Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj, ali na koticek@g-glas.si.

Nagrajenci

V nagradni igri, ki je bila objavljena 24. decembra 2018, prejme dve vstopnici za koncert Zdravka Čolića Janja Borič iz Radovljice.

V nagradni igri, ki je bila objavljena 28. decembra 2018, prejme skakalno kapo Smučarske zveze Slovenije Petra Kalan iz Medvod.

V nagradni igri, ki je bila objavljena 31. decembra 2018, prejme dve vstopnici za predstavo Čarobna mineštra Romana Schauer z Visokega.

Nagrajencem čestitamo!

Darilo
izžrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme ROZI ČATER iz Smladnika.

Borili so se za severno mejo

Žiri – Danes popoldne ob 16. uri se bodo na prireditvi v Starih Žireh spomnili Žirovcem, ki so se pred stoletjem, v letih 1918–1919, dejavno vključili v prvo slovensko vojsko v moderni zgodovini in sodelovali v bojih za slovensko severno mejo na Koroškem. Može, ki so imeli za seboj že eno vojno, so se pozimi 1918/1919 ponovno odpravili od doma in vzeli v roke orožje. Ob tej priložnosti bodo odkrili tudi spominsko ploščo prostovoljcu Francu Mlakarju (1900–1919), ki je v bojih na Koroškem 13. januarja 1919 izgubil življenje. Ploščo na Mlakarjevi rojstni hiši pri Žnidarju bo odkril župan občine Žiri Janez Žakelj, dogodek bodo pospremili z vojaškimi častmi. O Žirovcih, ki so sodelovali v bojih za severno mejo, bo tudi razstava v tamkajšnjem muzeju, na ogled bo do 3. februarja.

Pirc novi predsednik nadzornega sveta 2TDK

Ljubljana – Vlada je v sredo na dopisni seji kot ustanoviteljica in edina družbenica družbe 2TDK, projektnega podjetja za gradnjo drugega tira Divača–Koper, na njuno željo odpoklicala predsednika in člana nadzornega sveta Sama Logarja in Marka Jakliča, ki sta v nadzornem svetu zastopala ministrstvu za finance in infrastrukturo. Za nova člana nadzornega sveta je za mandatno obdobje petih let imenovala Mateja Pirca kot predstavnika ministrstva za infrastrukturo in dr. Damijana Brulca, predstavnika ministrstva za finance. Kranjčan Matej Pirc, nekdanji prvi mož Slovenskega državnega holdinga, je bil obenem imenovan za predsednika nadzornega sveta 2TDK.

Inženirka leta je Dora Domajnko

Inženirka leta je v sredo postala najmlajša med nominirankami Dora Domajnko, sicer zaposlena v komendskem podjetju RLS merilna tehnika.

ALEŠ SENOŽETNIK

Ljubljana – V sredo so v Cankarjevem domu razglasili inženirko leta. Izbor, ki so ga tokrat organizirali prvič, v središču izbora ne postavlja inženirskih dosežkov posameznic, temveč med desetimi nominirankami prepoznavna njihov potencial, da so zgled in navdih mlajšim generacijam deklet, so zapisali organizatorji.

Z nazivom se je okitila Dora Domajnko iz komenskega RLS merilna tehnika, podjetja, ki je leta 2015 prejelo naziv zlata gazela. Najmlajša med desetimi nominirankami je žirijo prepričala s pestro biografijo. Kot zlata maturantka z Gimnazije Bežigrad je študij nadaljevala na ljubljanski Fakulteti za elektrotehniko, kjer je ob nizu obštudijskih in raziskovalnih ter tekmovalnih aktivnosti kar štirikrat prejela nagrado dekana za učni uspeh, trenutno pa piše doktorat, v katerem preučuje segment anizotropnih magnetorezistivnih

Dora Domajnko s kipcem za inženirko leta 2018 / Foto: Andrej Križ

senzorjev. Žirijo, ki jo je prepoznala kot izjemen navdih mladim za inženirske študije in ustvarjalce prihodnosti, je poleg vrste dosežkov prepričala tudi s strokovnostjo, vsestranskostjo in zavzetostjo.

»Odločitev za študij tehnike in za inženirski poklic

je za dekleta korak v neznanost. Zato smo danes tukaj, da jim to neznanost razkrijemo in olajšamo odločitve,« je ob prejemu priznanja povedala inženirka leta Dora Domajnko. V inženirskem poklicu je dovolj prostora tudi za ženske, zato to pot priporoča dekletom, ki jih naravoslovje

zanima. »Če pustimo ob strani dejstvo, da po študiju nimaš težav z iskanjem službe, inženirski poklici dopuščajo dovolj prostora tudi za izražanje ustvarjalnosti. Večkrat si kdo misli, da mora študirati kaj umetniškega, če je kreativen, saj sicer ne bo mogel razviti svojega potenciala – vendar to ni nujno res. Veliko tega lahko izživiš tudi skozi inženirski poklic,« je povedala v nedavnem pogovoru za naš časopis.

Dora Domajnko pa najde čas tudi za prostočasne dejavnosti. Je športnica, tekmovalka, učiteljica kajaka na divjih vodah in smučanja, druge športne zvrsti pa umešča med svoje hobije. Je tudi glasbenica, ki ima za seboj glasbeno šolo harmonike, je članica v Folklorni skupini Emona in igra v skupini Via Entropia.

Inženirko leta sta razglasila ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti mag. Ksenija Klampfer ter minister za izobraževanje, znanost in šport dr. Jernej Pikalo.

Nagrada sodelavcem Projekta Človek

Včeraj so na Brdu podelili priznanja za rejništvo in za predano delo na področju socialnega varstva. Med nagrajenimi so tudi sodelavci Društva Projekt Človek, ki ima eno svojih terapevtskih skupnosti v Sopotnici.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Brdo – Ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Ksenija Klampfer je včeraj na Brdu podelila priznanja nagrajencem s področja socialnega varstva in rejništva. Priznanji za dolgoletno uspešno izvajanje rejniške dejavnosti sta prejeli Marija Baš in Nevenka Verhnjak, štirje pa so nagrajenci s področja socialnega varstva. Nagrado za življenjsko delo je prejel psiholog Brane But, priznanja pa še Slovensko društvo hospic, Društvo za duševno zdravje in kreativno preživljanje prostega časa Vezi s Primorskega in Društvo Projekt Človek, ki izvaja programe za samopomoč, terapijo in socialno rehabilitacijo oseb z različnimi oblikami zasvojenosti. Projekt Človek ima svojo terapevtsko skupnost tudi na Gorenjskem, v Sopotnici v Poljanski dolini.

»Zaposleni, prejemniki nagrade, Suzana Puntar, Igor Stojanov, Dora Pal, Andreja Barbara Jaš, Polona

Kersnik, Andrejka Flajs Rupnik, Roman Koštal, Jadranka Ivanković in Božena Blanuša, delujejo v Društvu Projekt Človek več kot deset let in s spremljanjem potreb uporabnikov, s svojim neposrednim delom z uporabniki in njihovimi svojci, izobraževanjem strokovne in laične javnosti ter stalnim lastnim izpopolnjevanjem prispevajo k stalnemu

razvoju programov pomoči v društvu ter visoki uspešnosti okrevanja uporabnikov in njihovih družin. Skrbijo za to, da je družba skozi različne komunikacijske kanale ozaveščena o problematiki zasvojenosti na način, da zmanjšuje tabuje ter predsodke, in sicer preko pozitivnih izkušenj, pozitivnih rezultatov in visokega števila

uporabnikov, ki se po programu vključijo v družbo, si ustvarijo družine, se šolajo ali se zaposlijo in zaživijo življenje, vredno človeka, ter na drugi strani ozaveščajo javnost o problemih, ki zahtevajo spremembe tudi v zakonodaji ter družinskim razumevanju socialne problematike,« na ministrstvu utemeljujejo prejeto priznanje.

Zaposleni v Projektu Človek, prejemniki ene od nagrad s področja socialnega varstva v družbi ministric Ksenije Klampfer /Foto: Gorazd Kavčič

O vplivu nemške ohladi

Iz Nemčije, največjega evropskega gospodarstva, prihaja vse več signalov, da se njeno gospodarstvo ohlaja. Ker gre hkrati tudi za največjo slovensko gospodarsko partnerico, se postavlja logično vprašanje, kako lahko upad nemške gospodarske rasti vpliva na poslovanje gorenjskih podjetij.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Iz Sumide Slovenija z Blejske Dobrave so sporočili, da so njihovi obeti za leto 2019 (za zdaj) še dobri, saj pričakujejo približno 15-odstotno povečanje prihodkov. »Vsekakor bodo na poslovanje vplivali oz. že vplivajo problemi v trgovinskih odnosih med ZDA in EU ter ZDA in Kitajsko, brexit ... Vse to po eni strani upočasnjuje gospodarstvo in tudi naše podjetje. Škandal z dizelskimi emisijami prav tako upočasnjuje prodajo vozil, po drugi strani daje pospešek prehodu na hibridna oz. električna vozila in s tem prodaji komponent za hibridna oz. električna vozila. V tem segmentu je Sumida močno prisotna. V lanskem letu smo na ta račun pridobili tri nove produkte, ki se trenutno vpeljujejo in nadomeščajo upad naročil na drugih produktih in povečujejo prodajo. Dodaten vpliv na rezultat ima tudi dvig minimalne plače, kar nas sili v še intenzivnejše vlaganje v optimizacijo procesov,« je razložil direktor Primož Egart. Upočasnitev gospodarske rasti v Nemčiji že občutijo, kar se najbolj odraža v delnem upadu naročil njihovih klasičnih produktov. »Že omejen pridobitev novih produktov pa nas navdaja z optimizmom,« dodaja.

V Niku Železniki, ki je sicer najbolj znan po mehanizmi za registratorje, a se vse bolj usmerja tudi v avtomobilске posle, želijo letos poslovati na ravni lanskega leta, ko so ustvarili približno 35 milijonov evrov prodaje in štiri milijone evrov dobička. Direktor Rado Čulibrk ocenjuje, da bodo na poslovanje najbolj vplivali digitalizacija poslovanja ter upad porabe papirja in registratorjev v pisarnah, tečajno razmerje med evrom in dolarjem ter gospodarska situacija na njihovih najmočnejših izvoznih trgih, kot sta Nemčija in Turčija. »Količinska napoved nemške avtoindustrije po naših izdelkih za leto 2019 je manjša za 15–20 odstotkov glede na prvotno dogovorjene količine. Tudi za vse ostale izdelke Niko opazamo upad napovedi količin za 2019 v Nemčiji,« je povedal Čulibrk, ki vseeno ostaja optimist, tudi zaradi nenehnega iskanja novih trgov za zagotovitve nadaljnje rasti. »Trenutno našo energijo usmerjamo v Rusijo in države severne Afrike,« je razložil.

V Sumidi Slovenija, ki izdeluje dele za avtomobilsko industrijo, že opazajo delni upad naročil iz Nemčije, a za letos ostajajo optimisti. / Foto: Gorazd Kavčič (arhiv)

Prilagajajo strukturo kupcev

Podjetja v kranjski skupini Iskra ISD so po nekajletnem obdobju rasti lansko leto končala z nekaj nižjimi prihodki kot v letu 2017, saj so opustili nedonosne posle, pri čemer so ohranili ciljno stopnjo dobičkonosti poslovanja, je dejal generalni direktor Iskre ISD Igor Hafnar. »Ob koncu lanskega leta smo tudi pri nas že zaznali manjši upad naročil, ki so vezana na avtomobilsko industrijo, tudi vezano na nemški trg,« je pojasnil, a dodal, da vseeno ostajajo zmerni optimisti: »Glede na razmere na trgu načrtujemo, da bomo imeli v letošnjem letu približno toliko prihodkov kot v lanskem letu. Že v preteklih nekaj letih smo se več ukvarjali s strukturo naših kupcev, tako da nismo vezani le na avtomobilsko industrijo in tudi Nemčija za nas predstavlja le enega od naših tujih trgov. Precej poslov na primer opravimo tudi s kupci iz Skandinavije. Vedno več je tudi poslov na trgu e-mobilnosti.«

Z avtomobilsko industrijo je zelo povezano tudi podjetje Iskra Mehanizmi iz Lipnice, ki je lani realiziralo okoli 85 milijonov evrov prodaje, dobiček pa je zaradi velikih vlaganj znašal »le« okoli milijon evrov. Glavni direktor Marjan Pogačnik pravi, da letos pričakujejo podoben obseg prihodkov s povečano donosnostjo, nadaljevali pa bodo tudi velika vlaganja v nove projekte. »Na poslovanje v 2019 bo vplivala predvsem dinamika uvajanja novih projektov, pa

tudi rast stroškov dela. Morebitna upočasnitev gospodarske rasti v Nemčiji, ki je še ne zaznavamo, bi vplivala na nas, če bi se zgodila v prvem kvartalu 2019, kasneje pa bistveno manj ali sploh ne, saj naša rast in razvoj predvsem v letih 2020 in 2021 temeljita na novih projektih aplikacij, za katere so že znani končni kupci in količine,« je razložil.

Rast kljub ohlajanju

Škofjeloško podjetje Sibo G., ki je lani ustvarilo rekordnih 42 milijonov evrov prihodkov in približno 4,2 milijona evrov dobička, svoje izdelke prodaja v več kot 65 držav po svetu, zato nestabilnost okolja na enem izmed tržišč zanje ne predstavlja večje deviacije pri celotnem poslovanju podjetja, je dejal direktor Boštjan Šifrar. V letošnjem letu nameravajo poslovanje še širiti na nove trge. Lani so tako ustanovili podjetji Sibo USA in Sibo RUS. »V prihajajočem času bomo tako poleg evropskega trga s svojimi izdelki izdatneje zadovoljevali potrebe tudi na ameriškem in ruskem tržišču. Skladno z načrti in rasto podjetja tako pričakujemo rast konsolidiranih prihodkov na 50 milijonov evrov z dobičkom 5,5 milijona evrov,« je napovedal. Za Sibo G. je sicer nemški trg še šest po velikosti, poleg tega pa delujejo v izjemno stabilni panogi, ki ni podvržena konjunkturi, še manj pa recesij, zato so tudi v recesiji rasli okoli 10-odstotno.

Kranjski Iskraemeco je lansko leto končal s približno 126 milijoni evrov prihodkov, ki naj bi se letos

dvignili nad 150 milijonov, so razložili. »Iskraemeco večino poslov sklepa preko javnih naročil (tenderjev), ki so dolgoročne narave. Projekti so obsežni in trajajo več let. Za Iskraemeco je nemški trg izrednega pomena, vsekakor pa ni edini, zato kakšnih večjih vplivov na poslovanje ne pričakujemo,« so pojasnili. Letos bodo nadaljevali širjenje poslovanja na trgih izven Evrope, osredotočali se bodo predvsem na Bližnji vzhod, Latinsko Ameriko in Afriko.

Tudi v Skupini SIJ, kamor sodi tudi jeseniški Acroni, skrbno spremljajo gospodarskopolitična dogajanja, je poudaril Tibor Šimonka, član uprave Skupine SIJ. »Svetovno povpraševanje po jeklu bo v letu 2019 zmerno napredovalo, kar je dobro. Največje tveganje oziroma negotovost prinaša protekcionizem ZDA in s tem povezane trgovinske vojne,« je dejal. Različna tveganja sicer deloma obvladujejo tudi z geografsko razpršenostjo prodaje, ki je v letu 2018 zajemala več kot sedemdeset držav.

V kranjski skupini Iskraemeco, ki je bolj kot na EU-trge vezana na rusko, centralno azijsko in kaspijsko regijo, so pojasnili, da bosta na njihovo poslovanje v 2019 vplivala predvsem ključna tehnološka trenda virtualizacija in digitalizacija ter geopolitične in tržne razmere v regijah, kjer večinoma poslujejo. V škofjeloškem LTH Castings letos pričakujejo desetodstotno rast, torej podobno lanski, zavedajo pa se, da bo morebitna upočasnitev gospodarske rasti v Nemčiji vplivala tudi na njihovo poslovanje.

K

KOMENTAR
URŠA PETERNEL

Glasova družina

Pričakala me je, nekaj dni pred božično-novoletnimi prazniki, v toplo zakurjeni »hiši«, po piškotih in šipkovem čaju dišeči veliki sobi s kmečko pečjo. Da naj se oglašim, me je poklicala dan prej, da ima zame pripravljene domače piškotke ... Kljub decembrski gneči, ko na Gorenjskem glasu pripravljamo še več časopisnih prilog kot običajno, se vsako leto pred prazniki potrudim, da se vsaj na kratko oglašim pri njej. Na klepetu in najboljših piškotkih ali orehovi potici, spečeni po starih receptih, po katerih so pekle že ... babice naših babic ...

Gospa Jelka je dolgoletna, zvesta naročnica Gorenjskega glasa. Pred leti smo odkrili, da je tudi izvrstna kuharica in mojstrica peke, in odtlej za nas piše preizkušene recepte, ki obogatijo vsako številko Jeseniških novic. Je zapisovalka ljudskega izročila, izdelovalka čudovitih voščilnic, ki tudi v pokoju ne počiva. Da peče z ljubeznijo in da se peke prav nikoli ne naveliča, mi je odgovorila na vprašanje, kako lahko dan za dnem speče toliko slastnih dobrot. Za slovo me je presenetila z lično zavritimi paketki z medenjaki za vse moje sodelavce, glasovce. Kako so se razveselili daril! Da še nikoli ni jedla tako slastnih medenjakov, je zatrdila sodelavka Marjana,

ki v vsakem trenutku zna najti najbolj pravo besedo ... In res, gospa Jelka je celi Glasovi redakciji polepšala predpraznični dan.

Takšnih Jelk, Marij, Jožic, Janezov, Francev, ki jih štejemo za člane naše Glasove družine, je ogromno. Mnogi od njih imajo Gorenjski glas naročen že od nekdaj, desetletja dolgo. Časopis preberejo od prve do zadnje strani, imajo svoje najljubše rubrike, morda celo avtorje. Ko zaradi snega ali kakšne druge višje sile časopis zjutraj zamuja, nas hitro pokličejo ... Če se ne strinjajo s čim, kar napišemo, jih prav tako slišimo, čeprav nas včasih znajo tudi pohvaliti. Pohvale smo seveda še posebej veseli.

V teh dneh nas člani Glasove družine obiskujejo v naših novih prostorih v drugem nadstropju poslovne stavbe na Nazorjevi 1. Tudi ko se pred okencem, kjer plačujejo celoletno naročnino, naredi gneča, potrpežljivo počakajo. Poklepetajo, spišejo dobro kavico, pokukajo v redakcijo, kjer nastaja »njihov« časopis, domov pa odnesejo tudi darilo, ki si ga izberejo ob plačilu naročnine.

Prav zaradi Jelk, Marij, Jožic, Janezov, Francev glasovci radi in s srcem ustvarjajo osrednji gorenjski časopis. Tako bo tudi v letu 2019. Hvala, ker ostajate člani naše velike Glasove družine!

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA

Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE

Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Zlebir

UREDNIŠTVO

NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertoncelj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Peternel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak Aleksič, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Zlebir; stalni sodelavci:

Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA

Jernej Stritar, Ilovar Stritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK

Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA

Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE

Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, faks: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek od 8. do 16. ure, sreda od 8. do 17. ure, petek od 8. do 15. ure sobote, nedelje in prazniki zaprti. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: TV okno, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Delo, d. d., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvida: 1,85 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 9,5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Zaradi dotrajanih oken so učenci na prepihu in mrazu

Na Osnovni šoli Koroška Bela so na nekaterih oknih tako velike špranje, da je zlasti ob mrzlem in vetrovnem vremenu v učilnicah tako hladno, da bi učenci potrebovali bunde. Ravnatelj Rok Pekolj: Denar za vsaj nekaj novih oken bomo skušali zbrati sami.

URŠA PETERNEL

Koroška Bela – »Ko v Ljubljani načrtujejo velike multimedijske učilnice, se na Koroški Beli ubadamo s tako osnovno zadevo, kot je tesnjenje oken. Okna na objektu osnovne šole so ponekod popolnoma dotrajana in ne omogočajo niti najmanjšega tesnjenja. Zato so otroci velikokrat izpostavljeni prepihu in mrazu. Zato smo se odločili, da stopimo skupaj in organiziramo veliko akcijo zbiranja sredstev za obnovo oken,« je povedal Robert Sušanj, domačin s Koroške Bele in član organizacijskega odbora v akciji zbiranja sredstev za nova okna. Obrnili so se zlasti na okoliška podjetja,

v marcu pa načrtujejo tudi dobrodelni koncert. Tako bodo, upajo, zbrali dovolj

denarja za zamenjavo oken v vsaj nekaterih najbolj prepišnih učilnicah.

Ravnatelj šole Rok Pekolj je pojasnil, da je glavni vzrok težav žlindra, ki so jo

Špranje na povsem dotrajanih oknih v učilnicah so tako velike, da so jih zasilno prekrili z lesenimi deskami ... / Foto: Gorazd Kavčič

uporabljali ob gradnji šolske stavbe. Ta se je začela dvigovati in tako so pred leti morali vse prostore v pritličju prekopati, kar je delno vplivalo tudi na statiko in na okna, ki so se napela. Tako nekaterih ni več mogoče odpirati, druga pa so se tako zamaknila, da so med nekaterimi okenskimi krili tudi za prst debele špranje. Tako zlasti v mrzlem in vetrovnem vremenu skozi špranje močno piha in po nedavnih prazni-

sanacijo, največ težav pa imajo z novim delom, ki je bil z izgradnjo telovadnice zaključen konec osemdesetih let prejšnjega stoletja. »Na Občini Jesenice so nam obljubili, da bodo energetska sanacija po starosti srednjega dela stavbe izvedli v letu 2020. Menjava oken za novi del šole pa za zdaj časovno še ni opredeljena,« je povedal Pekolj in dodal, da se zavedajo, da so za nujno obnovo zdaj na vrsti tudi druge šole v občini.

Na Občini Jesenice so pojasnili, da so v zadnjih letih za obnovo šole na Koroški Beli namenili že 1,3 milijona evrov. V nadaljevanju naj bi prednost imeli posegi na šolski stavbi, ki je bila zgrajena med drugo svetovno vojno, tako je prihodnje leto predvidena energetska sanacija v vrednosti 316 tisoč evrov. Zamenjava oken na novjšem delu šole pa za zdaj ni predvidena.

kih je bilo v nekaterih učilnicah tako hladno, da bi učenci potrebovali bunde ...

Ravnatelj je poudaril, da je Občina Jesenice v zadnjih letih v šolo vložila že veliko denarja, saj je ta sestavljena kar iz treh različno starih stavb, ki so vse potrebne vzdrževanja in obnove. Najstarejša, stoletna stavba je tako celo predvidena za rušenje, drugi del, zgrajen med drugo svetovno vojno, čaka na energetska

»Kljub temu pa ne želimo sedeti križem rok, zato smo se odločili, da poskusimo prepričati gospodarske družbe, da bi z donacijami vsaj delno pripomogle k menjavi najbolj dotrajanih oken v novem delu šole,« je dejal Pekolj.

Po predračunu bi zamenjava vseh oken stala okrog 100 tisoč evrov, na šoli pa bodo veseli, če bodo uspeli zbrati denar za zamenjavo vsaj najbolj dotrajanih.

Četrto leta zastoj -25 %

Dragi naročniki, v letu 2019 bodo izšle 104 številke Gorenjskega glasa. Cena ene številke je 1,85 evra, celoletna naročnina brez popusta znaša 192,40 evra.

OB PLAČILU LETNE NAROČNINE VAM PRIZNAMO KAR 25-ODSTOTNI POPUST, KAR POMENI PRIHRANEK V VIŠINI 48,10 EVRA, ZA LETNO NAROČNINO PA BOSTE ODŠTELI LE 144,30 EVRA!

To pa še ni vse: poleg plačila letne naročnine boste lahko v naših novih prostorih tudi popili kavico ter izbrali eno od daril na fotografiji.

Vabljeni na Gorenjski glas, **Nazorjeva ulica 1, Kranj, v drugem nadstropju, pon.-čet. od 8. do 16. ure, ob sredah do 17. ure, v petek do 15. ure.** Se vidimo!

Izberite letošnje darilo

Janez Logar: Jaz, midva, mi
Mojca Logar: Več kot sanje

kava Barcaffe,
250 g

Marijan Peternel:
Melanda

Erika Jesenko:
Recepti za vse
letne čase

Nena Veber:
Zdravje in Jaz
- Prijatelja

Ivan Sivc:
Karantanski rokopisi

bombažna brisača po izbiri

www.gorenjski-glas.si

avtomatski dežnik

Popust in darilo veljata le za fizične osebe. Daril ne pošiljamo po pošti. Količina daril je omejena.

PRESELILI SMO SE NA NAZORJEVO ULICO 1

Gorenjski Glas

Podžupanja je Monika Ravnik

Občinski svet Občine Bohinj se je v ponedeljek sestel na prvi izredni seji, na kateri so potrdili potrebne komisije. S tem je občinski svet pripravljen na delo, prva velika naloga je sprejem proračuna.

ANDRAŽ SODJA

Bohinjska Bistrica – V ponedeljek se je na prvi izredni seji v novem mandatu sestel občinski svet Občine Bohinj in potrdil izbrane člane in predsednike komisij. Komisijo za gospodarstvo in podjetništvo bo vodil Boštjan Mencinger, komisijo

svetnika za mesto Jožeta Sodje, ki ga je po prevzetju županske funkcije nadomestil Darko Lončnar.

Na seji bi morali obravnavati tudi razširitev koncesije za smučišče Vogel za novo vlečnico Konta, a so točko umaknili, saj jo morajo najprej obravnavati komisije novoustanovljenega ob-

Podžupanja Monika Ravnik

za urejanje prostora, varstvo okolja, komunalno dejavnost in gospodarsko infrastrukturo Mirko Jeršič, statutarnopravno komisijo Melita Štros, komisijo za turizem in kmetijstvo Jure Sodja in komisijo za gospodarske dejavnosti Bojan Traven. Nadzorni odbor bo vodil podpredsednik Tomaž Medja, dokler na prvi seji ne bo izvoljen predsednik. Občinsko volilno komisijo bo v prihodnjem mandatu vodila Mojca Mlakar. Na seji so potrdili tudi nadomestnega

činskega sveta, kar bodo storili do redne seje 17. januarja, ko bodo svetniki zagrizli tudi v občinski proračun za letošnje leto.

Na seji je župan Jože Sodja predstavil tudi prvo podžupanjo od načrtovanih dveh podžupanov. Mesto podžupanje, katere osnovne naloge bodo usmerjene v pomoč in spodbujanje kmetijstva, je zasedla Monika Ravnik, znana sirarka z Broda, podjetnica in aktivna predsednica Društva kmečkih žena v Bohinju.

Na Jesenicah iščejo direktorja občinske uprave

URŠA PETERNEL

Jesenice – Občina Jesenice je objavila javni natečaj za položajno delovno mesto direktorja občinske uprave. Poleg ostalih dokazil o izpolnjevanju natečajnih pogojev glede izobrazbe,

delovnih izkušenj in drugega morajo kandidati pripraviti tudi program dela ter vizijo razvoja občinske uprave Občine Jesenice. Z izbranim kandidatom bodo sklenili delovno razmerje za določen čas, za obdobje petih let.

Koncert Zvezde na snegu v Gorjah

Zgornje Gorje – Športno društvo Gorje tudi letos prireja dobrodelni koncert Zvezde na snegu, ki bo jutri, 12. januarja, začetkom ob 19. uri v telovadnici Osnovne šole Gorje. Predstavili se bodo priznani izvajalci, med njimi tudi gorjanski, ki so že uveljavljeni v slovenskih glasbenih vodah. Gost večera bo priznani slovenski kantavtor Andrej Šifrer. Kot vsako leto bo to priložnost tudi za predstavitev članov ŠD Gorje.

Župniki na srečanju z županom

Radovljiški župan Ciril Globočnik se je tudi letos tako kot vsako leto v prvih dneh novega leta sestel z župniki in predstojniki samostanov na območju radovljiške občine. Skupaj so pregledali opravljeno delo ter se pogovorili o sodelovanju in načrtih.

MARJANA AHAČIČ

Radovljica – Na tokrovem srečanju v prostorih občine je tako župan Ciril Globočnik napovedal, da bodo v osnutkih proračunov za leti 2019 in 2020, ki ju bo občinski svet obravnaval na seji v januarju, tako kot v zadnjih treh letih predlagana tudi sredstva za obnovo sakralne kulturne dediščine v občini. Za leto 2019 je za obnovo cerkva in kapelic predvidenih 35 tisoč evrov, za leto 2020 pa 25 tisoč evrov. Sredstva se dodelijo preko javnega razpisa.

Občina Radovljica je tako lani z nekaj manj kot devet tisoč evri sofinancirala obnovo strehe na cerkvi sv. Lenarta v Kropi, za obnovo notranjosti farne cerkve sv. Andreja v Mošnjah je namenila 11.200 evrov, za obnovo pokopališke kapele sv. Križa v Radovljici pa pet tisoč.

Kot so v pogovoru poudarili župniki, obnove cerkva za župnije predstavljajo veliko

Župniki in predstojniki samostanov na letošnjem srečanju pri radovljiškem županu Cirilu Globočniku / Foto: Gorazd Kavčič

finančno breme, ker pa večino cerkva (še) ni opredeljenih kot kulturni spomeniki, pri obnovi ne morejo računati na sredstva države.

Med sakralnimi objekti, ki so v tem trenutku najbolj nujno potrebni obnove, je cerkev sv. Andreja v Mošnjah. Kot je poudaril župnik v Begunjah dr. Matjaž Ambrožič, gre za stavbo, ki je dokumentirano najstarejši objekt v občini, zgrajena

je bila že v 12. stoletju in je ena redkih še ohranjenih romanskih cerkva pri nas.

Podoben status najstarejših imajo tudi slike iz cerkve sv. Lucije v Zadnji vasi pod Dobrčo. »Gre za najstarejša platna, dokumentirana v naši občini. Stara so več kot tristo let in, kot pravijo strokovnjaki, če bi v cerkvi ostala še deset let, sploh ne bi bilo več česa popravljati.« Pri tem je opozoril, da

restavracija ene od takšnih slik lahko stane tudi do osem tisoč evrov.

Se pa boljši časi obetajo dediščini arhitekta Plečnika v graščinskem parku v Begunjah. Oba objekta, paviljon in kapelica, po dolgih letih pregovarjaj zdaj prehajata v lastništvo Občine Radovljica, ki je že sprožila formalne postopke za začetek načrtovanja temeljite obnove.

Z depozitom oplemenitite svoje prihranke

Ključ do varne in brezskrbne prihodnosti so urejene in skrbno načrtovane osebne finance, pri čemer pomembno vlogo igrajo varčevalni produkti. Denarne presežke je priporočljivo hraniti tako, da so nam na razpolago takrat, ko jih potrebujemo. Sredstva, ki jih hranimo na osebnih transakcijskih računih so res enostavno dostopna, vendar smo pri takšnem načinu varčevanja prikrajšani za višjo donosnost. Če presežna sredstva vežemo v depozit in jih oplemenitimo z ugodno obrestno mero, lahko ob izteku vezave računamo na večjo donosnost. Kako torej upravljati s prihranjenimi sredstvi in pri tem še vedno zagotoviti ustrezen donos?

Varčevalci, ki želijo bolj oplemenititi svoja sredstva

Vsak varčevalec pri odločanju za bančno vezavo upošteva tri kriterije: koliko časa sredstev ne bo potreboval ter ali so sredstva naložena varno in donosno. Priporočljivo je, da del privarčevanih sredstev vežemo kratkoročno, del pa srednjeročno oziroma dolgoročno. Za stranke, ki niso nagnjene k tveganju ali pa bodo sredstva v kratkem potrebovale, so depoziti najbolj primerna oblika varčevanja, saj so v prvi vrsti namenjeni varni hrambi denarja, ki ji sledi donosnost sredstev.

Kako razpršiti svoja sredstva?

V UniCredit Bank lahko stranke svoje kratkoročne varčevalne cilje pokrivajo s Fleksi depozitom, to je 3-mesečni ali 12-mesečni depozit z avtomatskimi podaljšanji, ki ga stranka sklene za obdobje treh let. Bistvena prednost Fleksi depozita je možnost prekinitve vezave brez stroškov pred vsakim avtomatskim podaljšanjem, kar zagotavlja varčevalcu večjo likvidnost sredstev. Poleg navedenega tovrstni depozit omogoča prihranek časa. V primeru, da ni nujne potrebe po razvezavi sredstev, se namreč

Jožica Pušavec Zalar, vodja poslovne enote UniCredit Bank v Kranju: »Depoziti z avtomatskim podaljšanjem poleg varnosti omogočajo tudi večjo fleksibilnost, ko pride do potrebe po sredstvih.«

sredstva avtomatsko vežejo naprej brez dodatnega obiska banke, s čimer prihranite dragoceni čas.

UniCredit Bank želi svojim strankam ponuditi najprimernejše varčevalne produkte glede na cilj, ki ga stranka zasleduje. Varčevalcem trenutno ponuja ekskluzivne letne obrestne mere za 12-mesečni Fleksi depozit in sicer 1,10 % obrestno mero za nove stranke, ki bodo odprle osebni bančni paket v poslovalnici UniCredit Bank in sklenile nov depozit v znesku med 500 in 100.000 evrov, oziroma 1,25 % obrestno mero za nove stranke, ki bodo odprle osebni bančni paket prek spleta in sklenile nov depozit v znesku med 500 in 100.000 evrov.

Za doseganje dolgoročnih naložbenih ciljev so strankam na voljo tudi vzajemni skladi, naložbene košarice in naložbeni portfelji za enkratno vplačilo, o katerih se je najbolje pozanimati na razgovoru z bančnim svetovalcem, ki vam lahko predstavi ponudbo banke.

Dodatne informacije:
www.unicreditbank.si

Brezplačni telefon: 080 88 00

Oglasno sporočilo

UniCredit Bank

V SPOMIN

Ivan Marjek

(1952–2018)

V ponedeljek, 17. decembra 2018, se je na pokopališču v Preddvoru množica poslovila od Ivana Marjeka.

Ivan Marjek je bil iskraš v najlepšem pomenu besede, njen soustvarjalec in reševalec. Začel je v Elektromehaniki, nadaljeval v kranjski Kibernetiki, v investicijski dejavnosti enega od najmočnejših gradnikov iskrškega konglomerata. Njegova nadgradnja je bila Iskra Stuttgart, od koder je prišel v Ljubljano, najprej na izjemno zahtevno področje nabave, nato na mesto glavnega direktorja Iskre Commerce. V času, ko se je Iskra atomizirala, je odigral pomembno vlogo pri selitvi sedeža Iskre iz stolpnice na Trgu republike v Ljubljani na novo lokacijo na Kotnikovi. To, za mnoge iskraše nedopustno dejanje, je bilo izpeljano na način, da ni bilo vse porušeno, ampak so bili vzpostavljeni pogoji, da je preživelo vse, kar je bilo v Iskri zdravega.

Želeli bi si, da bi bilo takrat več Ivanov – neposrednih in odločnih, ob tem pa kolegialnih in s socialnim čutom. Nikoli ni povzdigoval svojih dosežkov, čeprav bi bilo za nekoga, ki je prišel iz periferije, to včasih nujno. Neopazna, a strahovito pomembna je bila tudi njegova vloga v času nastajanja slovenske države.

Za Kranj je bilo pomembno nadaljevanje njegove poslovne poti, ki se je začela na prelomu tisočletja v investicijski družbi IC Dom, d. o. o. Nihče ni slutil, da bo s stavbami, ki jih je gradil, pustil Kranju tako velik pečat. Samo spomnimo se, kakšen preskok v urejenosti se je zgodil na Nazorjevi ulici, ko je na ruševinah nekdanjega doma JLA zrasel poslovno-stanovanjski objekt z garažno hišo. Sodeloval je pri zaključku stanovanjske soseske v Drulovki, zgradil sosesko hiš na Božičevem vrtu nasproti IBI-ja, naselje hiš z Zdravstvenim domom v Preddvoru, poslovno stavbo Comita na Laborah.

Njegova ideja je bila Mestna knjižnica v Globusu. Vsi, ki so gradnjo spremljali, vedo, kako je izgoreval na tem projektu in ga kljub oviram uspešno zaključil. Kranj ima po njegovi zaslugi prekrasno knjižnico, na katero smo upravičeno lahko ponosni.

Zanimal ga je šport, bil je velik donator, udeleževalec se je na mnogih družbenih področjih. Predvsem je ljubil morje in je eden redkih Kranjčanov, ki je dvakrat preplul Atlantik in velik del svetovnih morij.

Spominjali se ga bomo kot ustvarjalnega človeka, ki je med ljudmi širil pozitivno energijo, kot uživalca vseh lepot življenja, kot človeka, ki je imel bogato in polno življenje.

Na Pokljuki patroljni tek na smučeh

Pokljuka – Jutri, 12. januarja, bo pod okriljem 1. brigade Slovenske vojske na Pokljuki potekalo že 48. tekmovanje Slovenske vojske, Policije in Civilne zaščite v patroljnem teku na smučeh. Tekmovalci se bodo spopadli s progo, ki je za moške dolga 9,2 kilometra in z višinsko razliko 450 metrov ter za ženske dolga 4,6 kilometra in z višinsko razliko 225 metrov. V teku na smučeh bodo sodelovali tudi veterani vojne za Slovenijo. Tekmovanje, kjer bodo med tekom merili moči tudi v metih bombe, premagovanju ovir, streljanju, terenskem smučanju, nošenju ranjenca na nosilih, se bo začelo ob 9.30 pred vojaškim objektom Rudolfa Badjura na Pokljuki, kjer bo tudi cilj.

URŠA PETERNEL

Jesenice – Do sredine lanskega leta bi po načrtih morala biti zaključena obnova državne ceste R2 med zdravstvenim domom in bolnišnico na Jesenicah. A se to ni zgodilo, na Direkciji RS za infrastrukturo so rok podaljšali do 31. decembra 2018, a

tudi do tega roka dela še niso bila zaključena. Zdaj so rok podaljšali še za osem mesecev, do 31. avgusta letos. Razlog so težave s pridobivanjem potrebnih zemljišč in s tem povezane potrebne spremembe projekta, zaradi česar dela potekajo počasneje, kot je bilo predvideno. Kot so pojasnili na direkciji,

so dela – z izjemo novega mostu – sicer v večini zaključena. "Gradnja novega mostu je začasno ustavljena, saj je treba skleniti medsebojni dogovor z lastniki. Kdaj bo gradnja zaključena, je težko napovedati, saj je vse odvisno od dogovora z lastniki, predvideno pa v roku treh mesecev po podpisu

pogodbe," so pojasnili. Kot so dodali, bo treba dokončati tudi začasno urejeno križišče pri slaščičarni Metuljček, kjer se jim je z lastnikom uspelo dogovoriti za podpis pogodbe, tako da bodo lahko ta dela v celoti zaključili.

Skupna pogodbeno vrednost obnovitvenih del je 1,4 milijona evrov.

Vzgojiteljica za en dan

Tanja Draksler, uporabnica Varstveno delovnega centra Kranj, se je uresničila želja in je en dan preživela kor pomočnica vzgojiteljic v vrtcu Dobra teta. Izkušnja je obogatila obe strani.

DANICA ZAVRI ŽLEBIR

Kranj – »Tanja je pogosto udarjala, da bi rada delala z otroki v vrtcu. Ker se trudimo naše uporabnike spodbujati, da težijo k izpolnitvi svojih ciljev in s tem dobijo osebno potrditev, smo ji željo izpolnili v sodelovanju z vrtcem Dobra teta,« je povedala strokovna delavka v Varstveno delovnem centru (VDC) Kranj Pia Buh. Tanja je tako za en dan postala pomočnica vzgojiteljic v vrtcu. Dva meseca je živela v velikem pričakovanju. Svojo nalogo je vzela zelo resno in se nanjo pripravljala, izposodila si je knjigo o vzgoji otrok in izdelala je tudi program, kakršnega za delo v vrtcu pripravijo vzgojiteljice. In ta teden je končno napočil dan, ko je lahko v igralnici enote vrtca Dobra Lučka v skupini Čmrlji z 21 otroki vodila dan v igralnici in otrokom predala svoje znanje.

Jana Fleišer, ustanoviteljica zasebnega vrtca Dobra teta, je povedala, da so bili takoj navdušeni nad predlogom, ki je prišel iz VDC Kranj. V vrtec pogosto pridejo ljudje od drugod, denimo študentje na prakso ali gostje iz tujine, osebe s posebnimi potrebami pa doslej še niso imeli. Veseli jo, da so lahko izpolnili Tanjino željo, da je pri njih prejela nepozabno izkušnjo in da je obisk obogatil obe strani. In kar je še posebej pomembno: otroci sploh niso opazili, da gre za osebo s posebnimi potrebami, Tanjo so sprejeli kot gostujočo vzgojiteljico in prijateljico, povedo v vrtcu, kjer je bila v pomoč vzgojiteljici Evi Hudolin in njeni pomočnici Mancici. Otroci so vselej navdušeni, ko pride v vrtec kdo nov, ki jim kaj zanimivega pove ali pokaže.

Kako pa je dan kot vzgojiteljica v vrtcu doživela Tanja?

Tanja je otrokom pred spanjem prebrala pravljico. / Foto: Gorazd Kavčič

Jana Fleišer, Pia Buh, Tanja Draksler in Eva Hudolin / Foto: Gorazd Kavčič

»Najprej sem se jim v jutranjem krogu predstavila in otroci meni. Povedala sem jim, katere pesmi znam zaigrati na sintesajzer, tri sem tudi zaigrala in otroci so peli z menoj. Potem sem jim pokazala, kaj izdelujem v VDC. To so majcene pikapolonice iz gline. Vsak otrok je izdelal svojo, pozneje jih bomo posušili v peči,« svoje vtise niza

Tanja. »Nato smo šli ven na sprehod in na igrišče, kjer smo se keпали. Postregla sem jim tudi, ko so jedli. Na koncu so mi dali risbice, ki so jih narisali zame.« Kot je dejala na koncu, je bil en sam dan v vrtcu premalo, vsaj štiri dni bi si želela preživeti med otroki. Pia Buh pa še pove, je v VDC še več uporabnikov, ki imajo radi otroke in bi bili

z njimi za en dan, Tanja pa je zagotovo najvztrajnejša med njimi. Zato so se ji sanje tudi uresničile. Tanja vtise s svojega delovnega dne v vrtcu strne z mislijo, da bi otroci obiskali VDC in videli, kako poteka dan pri njih, in po zagotovilih Jane Fleišer in Eve Hudolin bi letos nemara lahko našli kak dan za takšen obisk.

Skozi Jesenice še vedno po gradbišču

Direkcija RS za infrastrukturo je ponovno podaljšala rok za zaključek obnove državne ceste skozi Jesenice na odseku od zdravstvenega doma do bolnišnice.

URŠA PETERNEL

Jesenice – Do sredine lanskega leta bi po načrtih morala biti zaključena obnova državne ceste R2 med zdravstvenim domom in bolnišnico na Jesenicah. A se to ni zgodilo, na Direkciji RS za infrastrukturo so rok podaljšali do 31. decembra 2018, a

tudi do tega roka dela še niso bila zaključena. Zdaj so rok podaljšali še za osem mesecev, do 31. avgusta letos. Razlog so težave s pridobivanjem potrebnih zemljišč in s tem povezane potrebne spremembe projekta, zaradi česar dela potekajo počasneje, kot je bilo predvideno. Kot so pojasnili na direkciji,

so dela – z izjemo novega mostu – sicer v večini zaključena. "Gradnja novega mostu je začasno ustavljena, saj je treba skleniti medsebojni dogovor z lastniki. Kdaj bo gradnja zaključena, je težko napovedati, saj je vse odvisno od dogovora z lastniki, predvideno pa v roku treh mesecev po podpisu

pogodbe," so pojasnili. Kot so dodali, bo treba dokončati tudi začasno urejeno križišče pri slaščičarni Metuljček, kjer se jim je z lastnikom uspelo dogovoriti za podpis pogodbe, tako da bodo lahko ta dela v celoti zaključili.

Skupna pogodbeno vrednost obnovitvenih del je 1,4 milijona evrov.

Obnovitvena dela so v večini zaključena, razen novega mostu. Odsek je zato še vedno gradbišče in velja omejitev hitrosti trideset kilometrov na uro. / Foto: Gorazd Kavčič

Sobe pobega so varne

Slovenske sobe pobega so varne, zagotavljajo v Gospodarskem interesnem združenju »escape room« dejavnosti. Hitro rastoča panoga pa privablja tudi vse več turistov.

ALEŠ SENOŽETNIK

Kranj – V začetku leta je v medijih odmevala vest o smrti petih deklet, ki so se zastrupila z ogljikovim monoksidom ob obisku sobe pobega v mestu Koszalin. Dogodek je sprožil tudi vprašanje, kako varne so sobe pobega pri nas.

Kot zatrjujejo pri Gospodarskem interesnem združenju »escape room« dejavnosti GIZ ER.SI, v katerem so združeni slovenski ponudniki tovrstnih storitev, je za varnost obiskovalcev pri nas dobro poskrbljeno.

»V Sloveniji smo lastniki escape roomov (Enigmarium, MindMaze, The Key, Zmajev tempelj) prvi na svetu leta 2016 ustanovili gospodarsko interesno združenje escape room dejavnosti GIZ ER.SI s ciljem, da se v sobah pobega dosledno upoštevajo varnostni standardi. Od odprtja prve sobe pobega leta 2014 do danes ni prišlo do nobene nesreče, kar potrjuje tisoče navdušenih igralcev,« pravijo na združenju, kjer dodajajo, da člani združenja dosledno upoštevajo tudi varnostne napotke.

Igralci morajo tako vedno imeti možnost zapustiti igro in oditi iz sobe, zato je pri vratih na vidnem mestu vedno nameščen ključ ali stikalo, s katerim lahko vrata odprejo. Vse, kar ni del igre, je ustrezno označeno,

Soba pobega je resnična igra, v kateri morajo tekmovalci v omejenem času s sodelovanjem in logičnim razmišljanjem najti rešitev (fotografija je simbolična). / Foto: Tina Dokl

v primeru, da so v prostoru nameščene male kurilne naprave, odvisne od zraka, pa so sobe opremljene tudi z javljalniki ogljikovega monoksida. Igralce in prostor ves čas nadzoruje tudi eden od zaposlenih, ki lahko posreduje v primeru, da gre kaj narobe.

Sobe pobega vedno bolj priljubljene

Soba pobega (angleško escape room) je resnična igra, v kateri mora ekipa igralcev v omejenem času in z medsebojnim sodelovanjem ter logičnim

razmišljanjem preko različnih nalog poiskati rešitev.

Tovrstne igre privabljajo vse več zabave željnih ljudi. V Escaperoom Carniola, edini sobi pobega v Kranju, ki jo vodi zakonca Lea in Luka Bidovec, beležijo porast obiskovalcev. Kot pravi Lea Bidovec, je največ obiska v zimskih mesecih, medtem ko poleti k njim zaide tudi vse več turistov. »Sobe pobega so kot zasvojenost. Ko enkrat preizkusiš kakšno, si želiš obiskati tudi druge. Kranj ima omejeno količino turističnih atrakcij, zato turisti zaidejo tudi k nam,« dodaja sogovornica, ki opaža,

da stranke v njihovih sobah pobega vse večkrat organizirajo tudi rojstnodnevne zabave.

Tudi v kranjski sobi pobega zagotavljajo, da je za varnost dobro poskrbljeno. »V vsaki sobi je ključ, s katerim sobo lahko odpremo kadar koli, če pa stranke izrazijo željo, pa je niti ne zaklenemo,« pravi Lea Bidovec, ki dodaja, da nad dogajanjem v sobi ves čas bdi tudi vodja igre, ki lahko v primeru kakršnih koli težav tudi posreduje in konča igro, čeprav v več kot dveh letih, odkar delujejo, niso imeli nikakršnih težav.

Jaslice pred vaškim znamenjem

Foto: Janez Kuhar

Bukovica pri Vodichah – Priznani rezbar Franc Kubelj je bil nekdanj odlični avtoklepar. Ko se je pred 21 leti ponesrečil z motornim zmajem, se je moral odpovedati avtokleparstvu, odtlej lahko hodi naokrog le še s pomočjo bergel. Pred štirimi leti je pred vaškim znamenjem v Bukovici prvič postavil jaslice z željo, da pred praznikom združi krajanje. Odtlej jih postavi vsako leto in vsakič jih na sveti večer, 24. decembra, blagoslovi upokojeni ljubljanski nadškof in metropolit msgr. Alojzij Uran. Vse v jaslicah postavljene figure so v naravni velikosti, razsvetljuje pa jih več kot 1500 lučk. Franc je izdelal številne reliefe Kristusa na gori, Poslednje večerje ali Kmečke družine pri obedu ter številne druge umetnine. Njegove rezbarije z ljudskimi motivi izžarevajo domačnost in toplino. »Vse, kar šteje, sta danes in jutri. Nobena stvar na svetu ni tako slaba, da ne bi bila za nekaj tudi dobra,« pravi Franc.

Učila, založba, d.o.o., Tržič Cesta Kokrškega odreda 18, 4294 Križe

zaradi širitve dejavnosti in novih načrtov k sodelovanju vabi kandidate za prosto delovno mesto:

SKLADIŠČNIK/VOZNIK KOMBIIJA (m/ž)

Izbrani kandidat bo kot skladiščnik/voznik kombija skrbel za razvoj in točno ter pravočasno dostavo knjig strankam, prevzem, izdajo blaga in dodelavna dela v skladišču.

Pričakujemo delavno, natančno, zanesljivo, samostojno in odgovorno osebo z vozniškim izpitom B-kategorije. Zaželen je izpit za upravljanje viličarja.

Nudimo dinamično delo, stimulatívno plačilo, zaposlitve za določen čas 12 mesecev s poskusno dobo enega meseca z možnostjo podaljšanja oz. zaposlitve za nedoločen čas.

Ponudbe pošljite po elektronski pošti: kadri@ucila.si.

Zaračunavali bodo nenujne storitve

1. stran

Za izdajo napotnic za nenujne in naročene preglede boste odšteli dvajset evrov, za zdravstvene ukrepe zaradi alkoholnega opoja 150 evrov (in plačali kilometrino), za odstranitev klopa in pregled v zvezi s kožnimi spremembami po ugrizu klopa trideset evrov, enaka bo cena za izpiranje ušes. Za nenujno cepljenje proti tetanusu pred potovanjem vam bodo zaračunali 25 evrov, za predpisovanje kronične terapije dvajset evrov. Za bolezenska stanja, kot so vraščeni nohti, ki jih ima bolnik že več tednov, razni otiščanci, pregled zaradi površinskih ran in odrgnin, ki so starejšega datuma in so brez znakov vnetja, boste plačali trideset evrov. Preventivni pregledi

Direktor OZG Jože Veternik in strokovni vodja OZG asist. dr. Aleksander Stepanović, dr. med., sta predstavila odločitev in nabor zaračunavanja nenujnih storitev.

pred potovanji vas bodo stali petdeset evrov, pregled in predpisovanje terapije zaradi glistavosti trideset evrov, zdravniško potrdilo in

opravičilo, ki je v pristojnosti izbranega zdravnika, pa 61 evrov. Jože Veternik je povedal, da cenik ni enoten za celotno Slovenijo, so pa cene

OZG primerljive z drugimi zavodi, ki so ta ukrep že začeli izvajati.

V Pravilih obveznega zdravstvenega zavarovanja je opredeljeno, da nujna medicinska pomoč vključuje storitve oživiljanja, storitve, potrebne za ohranjanje življenjskih funkcij, za preprečitev hudega poslabšanja zdravstvenega stanja nenadno obolelih, poškodovanih in kronično bolnih. Storitve se zagotavljajo do stabilizacije življenjskih funkcij oziroma do začetka zdravljenja na ustreznem mestu. Nujni reševalni prevozi so vključeni v storitve nujne medicinske pomoči.

OZG ima na Gorenjskem sedem ambulant nujne medicinske pomoči; v Kranju, Radovljici, Škofji Loki, Bohinju, Tržiču, na Bledu in Jesenicah.

NITOKU
Design the Next

V Šentvidu ob Glini na avstrijskem Koroškem (A-9300 St. Veit an der Glan) zaposlimo na osnovi dela za polni delovni čas (38,5 ure/teden)

programerja avtomatizacijske tehnike m/ž (Programmierer für Automatisierungstechnik)

Vaš izziv

- Programiranje in zagon avtomatizacijskih naprav v sklopu močne in hitro rastoče stroke

Vaš profil

- Zaključena izobrazba višje oz. srednje tehnične šole z enega od področij, kot so npr. merilna tehnika, vodilna tehnika oz. informatika; oz. zaključena poklicna šola z večletnimi delovnimi izkušnjami programiranja na področju avtomatizacijske tehnike
- Zelo dobro poznavanje SPS-programiranja (Yaskawa ali Siemens)
- Zelo dobro znanje angleščine (pogovorni jezik na delovnem mestu)
- Poznavanje sistemov Feldbus, industrijskih povezav in pogonskih sistemov
- Izkušnje s področja programiranja robotov (po možnosti Yaskawa)
- Izkušnje s področja varnostne tehnike (CE)
- Najmanj 3 leta delovnih izkušenj (čas izobrazbe ni vračunan)
- Pripravljeni ste na kariero na tehničnem področju (kot ekspert) in tudi na področju vodenja delovne ekipe

Nudimo vam

- V sklopu mednarodno delujočega koncerna delo za nedoločen čas
- Izvrstne možnosti nadaljnje izobrazbe
- Samostojno in pestro delo
- Dolgoročne perspektive
- Delo v sklopu motivirane delovne ekipe s prijetnim delovnim vzdušjem
- Odvisno od kvalifikacije in delovnih izkušenj nadpovprečno visoko plačo, mesečno plačo po kolektivni pogodbi za kovinsko stroko najmanj 2.763,23 evrov bruto; po želji vam nudimo tudi stanovanje

Veselimo se vaše vloge z vsemi potrebnimi podatki na hr@nittoku.eu oziroma se nam javite po telefonu +43 676 8970 20209.

Nittoku Europe GmbH
Solarstraße 1 · A-9300 St. Veit an der Glan / Šentvid ob Glini

www.nittoku.eu

Letošnje Dražgoše tudi jubilejne

Letos praznujeta dva najtežja pohoda v Dražgoše. Pohod s Pasje ravni bo že štirideseti, pohod preko Ratitovca pa dvajseti. Na obeh je bilo doslej več kot trinajst tisoč pohodnikov.

JOŽE KOŠNJEK

Dražgoše – Osrednji dogodek letošnje 62. prireditve Po stezah partizanske Jelovice, ki je organizirana v spomin na 77. obletnico bitke Cankarjevega bataljona z Nemci med 9. in 11. januarjem leta 1942, bo v nedeljo, 13. januarja, opoldne pri spomeniku v Dražgošah. Slavnostni govornik bo predsednik državnega zbora Dejan Židan, v kulturnem programu, ki ga bo povezovala Damjana Peternelj, pa bodo sodelovali orkester Slovenske vojske, Partizanski pevski zbor, učenci Osnovne šole Naklo in raper Primož Siter. Po dolgoletnem običaju bodo številne delegacije tudi letos položile vence h kostnici pod spomenikom. Organizacijski komite za dražgoške prireditve, ki ga vodi generalmajor Ladislav

Lipič, se v izjavi za javnost zahvaljuje vsem, še posebej vaščanom Dražgoš, za sodelovanje pri organizaciji prireditve, obenem pa naproša udeležence, naj bodo pravočasno v Dražgošah, naj upoštevajo navodila redarjev in naj bodo vsemu primerno opremljeni.

Pasja Ravan in Ratitovec

Večina pohodov v Dražgoše se bo začela v nedeljo, dva najzahtevnejša, s Pasje ravni do Dražgoš in iz Železnikov preko Ratitovca v Dražgoše, pa na prelomu noči. Oba sta jubilejna. V soboto (jutri) med 22. in 24. uro bodo pohodniki po poti Cankarjevega bataljona izpred doma krajanov na Črnem Vrhu proti Dražgošam krenili že štiridesetič. Iris Todorovič in Jože Stanonik sta povedala, da bo pohod dolg 37

Zaradi prireditve v Dražgošah bo v nedeljo, 13. januarja, med 11. in 14. uro zaprt odsek ceste Lipnica–Kropa–Rudno med odcepom za Lajše in Rudnom. Obvoz bo zagotovljen po cesti Lajše–Selca. Občasno bo zaprta tudi cesta Kališe–Dražgoše.

kilometrov, brez upoštevanja hoje do izhodišča in vračanja domov, da bo na njem treba premagati 1500 metrov višinske razlike in da se je dosedanjih 39 pohodov udeležilo 10.790 pohodnikov. Nekateri med njimi imajo za seboj že trideset in več pohodov! Tudi pohod iz Železnikov preko Ratitovca v Dražgoše bo prazničen. Leta 2000 se je prvič podalo na to pot 25 udeležencev. Udeležba je bila vsako leto večja in do letos je ta 25 kilometrov dolg in deset ur trajajoč pohod prehodilo 2800 ljudi. Lojze Lotrič, predsednik Planinskega društva za Selško dolino Železniki, upa, da bo z letošnjim pohodom, ki se bo začel opolnoči

Osrednji dogodek letošnjih prireditev Po stezah partizanske Jelovice bo v nedeljo pri spomeniku v Dražgošah. / Foto: Gorazd Kavčič

v noči s sobote na nedeljo pri zimskem bazenu v Železnikih, doseženo število tri tisoč.

Stalnica je postal tudi Tržiški pohod v Dražgoše. Zbirališče pohodnikov za letošnji 12. pohod bo v nedeljo ob 5. uri pri gasilskem domu v Bistrici. Tudi zanj je potrebna primerna oprema in pripravljenost, saj bo hoje za okrog šest ur. Dolgo, že več kot

40-letno tradicijo ima pohod iz Soteske v Bohinju preko Rovtarice v Dražgoše. Zbirališče pohodnikov bo v nedeljo med pol sedmo in sedmo uro v Soteski. Tudi letos bodo organizirani pohodi Tuškov grič–Jemec–Zali Log–Železniki–Dražgoše (začetek ob 5. uri na Tuškovem griču), Škofja Loka–Križna Gora–Mohor–Dražgoše (začetek ob

6. uri na avtobusni postaji Škofja Loka), Kranj–Podblica–Dražgoše (odhod ob 9. uri z avtobusom izpred hotela Creina), Čepulje–Mohor–Dražgoše (zbirališče ob 7.30 na Čepuljah) in Kropa–Jamnik–Dražgoše, ki se bo začel ob 8.30 pri Plamenu v Kropi. Za nedeljo so načrtovani tudi kolesarski vzponi v Dražgoše iz Kranja, Selca, Škofje Loke in Kropce.

Tako kot pretekla leta bo tudi v nedeljo, 13. januarja, na dan proslave, ob 8. uri v cerkvi svete Lucije v Dražgošah maša za vse žrtve dražgoške tragedije. Zanje je bila letos organizirana tudi molitvena devetdnevica. Ob letošnji maši je bila znova poudarjena pobuda, da se dražgoški spomenik s kostnico uredi skladno z zakonom o vojnih grobiščih.

Omagali v boju za materialne pravice

Ta teden so na skupščini v Kranju sprejeli odločitev o prenehanju delovanja Združenja žrtev okupatorjev 1941–1945 Kranj. Članov iz vse Slovenije je manj kot sto, zaradi visoke starosti je članstvo neaktivno in nezainteresirano, mladi se ne vključujejo, združenje ne zmore več pokrivati najnujnejših stroškov delovanja.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Kranj – Največji problem pa je odnos države, ki ji združenje že več let naslavlja zahteve po materialni odškodnini za njihovo v vojni izgubljeno premoženje. »To smo večkrat poskušali doseči pri vsakokratni vladi, a neuspešno,« je povedal predsednik združenja Franc Rovnan, ki je na tem mestu nasledil zelo aktivnega in prodornega zdaj že pokojnega Tonea Kristana. Združenje, ki je nastalo leta 1996 prav zaradi potrebe, da žrtve druge svetovne vojne izterjajo svoje pravice, je v preteklosti sicer doseglo, da jim pripada renta in nekatere pravice iz zdravstva, neuspešno pa se že več let bori za priznanje odškodnine za materialno škodo, ki jim jo je povzročila vojna. Pri vladi, poslancih, strankah in celo v Nemčiji so iskali svojo pravico,

doslej žal neuspešno. Član izvršnega odbora združenja Stane Sladič je povedal, da so v Nemčiji dobili odgovor, da mora najprej naša država sprejeti zakon o povračilu

vojne škode. »Zakon so pripravljali in ga pripeljali do vlade, tu pa se je ustavilo,« je povedal Sladič. Od države so vedno dobili odgovor, da se ne da storiti ničesar.

Franc Rovnan pa je članom na skupščini prebral odgovor vlade (dobili naj bi ga oktobra lani), da trenutno ne vidijo možnosti, da bi v proceduro vložili takšen zakon,

Tudi pičila udeležba na skupščini je dokaz o usihanju članov Združenja žrtev okupatorjev 1941–1945 Kranj. / Foto: Gorazd Kavčič

saj bi imel prevelike finančne posledice, v tem času pa je treba z javnofinančnimi sredstvi ravnati še posebej gospodarno.

Skupščina je bila skromno obiskana, člani pa so vseeno kritično razpravljali o tem, da vlada ne prisluhne njihovim zahtevam. Ogorčeni so ponovili zgodbe o tem, kako so se po drugi svetovni vojni vrnili na porušene domove, ki so jih morali obnoviti, kakor so vedeli in znali, pa niti danes, 73 let po koncu druge svetovne vojne, te zadeve niso rešene. Peščica članov je terjala, da vladi znova pošljejo zahtevo o poplačilu, saj so prepričani, da je denar za te namene bil, a je bil zapravljen. Ne moremo na ulice, je dejala ena od članic, lahko pa pišemo in izvajamo pritisk tako na vlado kot na stranke, naj se v parlamentu zavzamejo za ureditev materialnih pravic.

Združenje žrtev okupatorjev 1941–1945 Kranj s sklepom skupščine tako ne deluje več. Optimisti med člani, ki še vedno verjamejo, da lahko dosežejo uresničitev svojih zahtev, pa se lahko pridružijo kakemu od sorodnih združenj, bodisi društvu izgnancev, ki ima več članov in zaradi boljšega finančnega

Franc Rovnan / Foto: Gorazd Kavčič

položaja lažje posluje, bodisi združenju borcev NOB, je članom priporočil njihov izvršni odbor. Obe omenjeni organizaciji imata članstvo tako v Kranju kot v drugih slovenskih krajih, poleg tega njuno aktivnost ohranja podmladek, v združenju žrtev pa mladega članstva ni. Dokončno bo prenehalo delovati do konca letošnjega marca, člani lahko na sedežu združenja v tem času dvignejo svoje kartoteke. Zdenka Jeraša, ki je na skupščini navzočim opisala nevzdržni gmotni položaj združenja, ki mu onemogoča nadaljnje delovanje, jih je tudi seznanila, da bodo računalnik in ostalo opremo podarili društvu Sonček, s čimer so se vsi strinjali.

Simetinger novi direktor

Kamniški občinski svetniki so za direktorja Zavoda za turizem, šport in kulturo Kamnik potrdili dozdajšnjega vršilca dolžnosti dr. Tomaža Simetingerja.

ALEŠ SENOŽETNIK

Kamnik – Kamniški občinski svetniki so na svoji drugi seji soglasno potrdili dr. Tomaža Simetingerja za direktorja Zavoda za turizem, šport in kulturo Kamnik (ZTŠKK). Simetinger, ki je po odstopu prejšnje direktorice Božene Peterlin, zavod vodil kot vršilec dolžnosti, tako prevzema vodenje s polnimi pooblastili. Kot je povedal v kratkem nagovoru svetnikom, si bo prizadeval za vzpostavitev dolgoročnih strateških ciljev na vseh treh ključnih področjih zavoda. Kot eno ključnih nalog vidi umestitev Velike planine na seznam kulturne dediščine – tako na nacionalni ravni kot tudi v Unescov seznam kulturne dediščine. Še posebej slednje je po Simetingerjevih besedah ključnega pomena za nadaljnji razvoj kamniškega turizma. Prizadeval si bo tudi za nadaljnji razvoj Okusov Kamnika kot enega paradnih produktov občine, ki je v zadnjem času nekoliko zamrl in ga nameravajo v prihodnje še nadgraditi. Poleg tega pa

Dr. Tomaž Simetinger / Foto: ZTŠKK

kot pomemben cilj poudarja pridobitev zaščitene oznabe geografskega porekla velikoplaninskega sira trniča. Kot poudarja Simetinger, je strateški razvoj potreben tudi na področju športa, kjer poudarja pomembnost sodelovanja z občino in ostalimi deležniki, še posebej pri načrtovanju pokritega bazenskega kompleksa, ki je že dola leta želja Kamničanov. Poleg tega pa bo v bližnji prihodnosti treba sistemsko urejati tudi športna in otroška igrišča v občini.

Na področju kulture si obetajo tudi evropskih sredstev za projekt oživljanja industrijske dediščine, ki bo skupaj z občinskim deležem vreden okoli pol milijona evrov. Veliko priložnost vidi v kandidaturi Ljubljane za evropsko prestolnico kulture leta 2021, kjer ima po Simetingerjevih besedah Kamnik dobre možnosti, da postane eden od ključnih partnerjev, za kar že tečejo intenzivni pogovori. Poleg drugih večjih projektov, ki se obetajo v prihodnjih letih, pa se bodo

na ZTŠKK zavzemali tudi za vzpostavitev kulturne četrti na območju Doma kulture Kamnik in južnega dela nekdanje smodnišnice. Prvih idejnih rezultatov si po besedah novega direktorja zavoda lahko obetamo že v drugi polovici tega leta.

Simetingerju tudi zlati znak

Tomaž Simetinger si je za dolgoletno delo na področju folklorne dejavnosti zaslužil tudi zlati znak, eno najvišjih priznanj Javnega sklada Republike Slovenije za kulturne dejavnosti, ki mu ga bodo podelili 24. januarja na prireditvi na ljubljanskem gradu. Kot etnolog in kulturni antropolog je v strokovnih krogih prepoznan kot urednik in avtor strokovnih ter znanstvenih člankov s tega področja in kot avtor edinega slovenskega učbenika za folklorno dejavnost, deluje pa tudi kot gostujoči predavatelj na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani ter na Konservatoriju za glasbo in balet Ljubljana.

V Medvodah nov podžupan

Župan Medvod Nejc Smole je imenoval podžupana za nov mandat. To je Ivo Rep, član občinskega sveta z Liste Neja Smoleta.

MAJA BERTONCELJ

Medvode – Medvode so v prejšnjem mandatu imele podžupanja. To je bila Darinka Verovšek. V tem mandatu pa bo podžupan Ivo Rep. Na to mesto ga je za mandat 2018–2022 imenoval župan Nejc Smole.

Ivo Rep je član občinskega sveta z Liste Neja Smoleta. Funkcijo podžupana bo opravljal profesionalno, zadolžen pa bo za področje investicij, gospodarstva in lokalne samouprave. Z družino živi v Zgornjih Pirmičah. V politiko je vstopil pred štirimi

leti. Leta 2014 je bil županski kandidat takrat Stranke Mira Cerarja. Kot je zapisano v njegovi predstavitvi, je bil premalo prepoznaven in ni zbral zadosti glasov somišljenikov. Spoznal pa je, da obstajajo ljudje, ki so mu izjemno podobni v mislih in dejanjih. Župan Nejc Smole ga je povabil k sodelovanju v takratni GLAM in povabilo je sprejel. Leta 2018 se je podal na lokalne volitve z LNS – Listo Neja Smoleta. Bil je izvoljen za občinskega svetnika in člana sveta KS Pirmiče.

Njegova prva zaposlitev je bila na Inštitutu Jožefa

Novi medvoški podžupan Ivo Rep / Foto: Simon Trampuš

Stefana v Ljubljani, Odseku za uporabno matematiko. Leta 1982 pa se je začela njegova bančna kariera, ki je trajala skoraj 35 let. Specializiral se je za poslovanje z gospodarstvom, pravnimi osebami zasebnega in javnega prava. Njegovo področje dela je bilo financiranje investicij ter projektna in nepremičninska financiranja največjega obsega. Domač je v poslovnih in finančnih analizah podjetij, vrednotenju podjetij, prestrukturiranju poslovanja in ocenjevanju ter vrednotenju zavarovanj zadolževanja in poslovanja.

Imenovali člane delovnih teles

ALEŠ SENOŽETNIK

Kamnik – Kamniški občinski svetniki so v sredo na drugi seji v tem mandatu imenovali člane delovnih teles sveta, občine ter nadzornega odbora občine. Za predsedujočo odboru so svetniki potrdili Elviro Peterlin, člani pa so

Marica Križnik, mag. Julijana Bizjak Mlakar, Katja Burja, Vesna Krmavnar, David Šučur in Jože Tomelj. Odbor za gospodarske dejavnosti bo vodil Duško Papež, odbor za prostor, komunalno ureditev in varstvo okolja dr. Jernej Markelj, odbor za družbene dejavnosti Šemso Mujanovič,

odbor za proračun in gospodarjenje z občinskim premoženjem dr. Janez Rifel, statutarnopravno komisijo Igor Žavbi, komisijo za vloge in pritožbe pa Nives Matjan. Predsednik sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu je Franci Pivk, sveta za varstvo uporabnikov javnih

dobrin v občini pa Valentin Zabavnik. V svet lokalnih skupnosti Centra za socialno delo Osrednja Slovenija – vzhod je bila kot predstavnica Občine Kamnik imenovana Štefanija Legedič. Mateja Slaparja, ki je bil izvoljen za župana, pa je v občinskem svetu nadomestil Anton Iskra.

V SPOMIN

Zora Konič

(1922–2018)

Zora Konič, znana Tržičanka, načelnica, telovadka, Sokolica in pokončna Slovenka, je na pragu novega leta 2019 obrnila zadnji list v knjigi svojega življenja in jo zaprla. Na žalni slovesnosti smo jo še enkrat odprli in obrnili stran za stranjo ter osvetlili tisto, kar je še posebej zaznamovalo njen lik, njeno osebnost in njo kot ČLOVEKA. Zora je, kljub težkim preizkušnjam, zaznamovala svoj čas in številne generacije najmlajših, mladenk in tudi starejših, ki so šle skozi telovadnico. Tudi zunaj nje so jo številni Tržičani poznali kot veliko borko za socialno pravičnost, napredek Tržiča, telovadno opismenjevanje, pristne prijateljske odnose in za slovenstvo.

Če je dr. Viktor Murnik, začetnik slovenskega sokolskega gibanja, v narodno buditeljskem duhu zapisal »Slovenec sem in kdo je več« in je Ivan Cankar ognjevito govoril o rodoljubih, je Zora v sebi in v tistem delu združevala oba, Murnika in Cankarja. Težko bi v tistih viharnih časih in tudi pozneje v tržiškem okolišju našli bolj zavzeto in dejavno Slovenko. Komur je bilo dano, da je bil z njo, in sam sem bil med njimi, vsega tega ni mogel pozabiti. Prav tako ni mogel pozabiti njenega vodenja v telovadnici in tudi izven nje. Kot da bi v sebi od nekdaj nosila bogat pedagoški eros, čeprav ji ni bilo dano, da bi ga pridobila na kakšni pedagoški instituciji.

Ob njeni 90-letnici me je, v njej tako dragi telovadnici, doletela čast, da sem ji povedal nekaj izbranih besed, za katerimi so se skrivala desetletja njenega bogatega in plodnega dela ter življenja. »Še vonjam ta parket,« sem začel in nadaljeval ... Besede so izzvenele njej v zahvalo in tudi njenemu očetju. Ko sem ji v razprte dlani položil svojo knjigo, ki v prenesenem pomenu govori prav o takem aktivnem življenjskem slogu, kot ga je živela sama, sem vedel, da je v tem prepoznala tudi sebe in svoj delež, ki je koreninil v naši zgodnji mladosti, prav v telovadnici.

Ob njej so rasle sovodnice in vzgojila je številne, ki so šle po njenih stopinjah in po poti, ki jo je izbrala. Pod njenim vodstvom so zrastle številni rodovi aktivnih in pokončnih Slovenk. Nekatero so segle cele višje in nadgradile njena prizadevanja, kar je temeljno poslanstvo dobrega vodnika ali učitelja, kot bi rekel vodilni slovenski pedagog svojega časa, dr. Franc Pediček.

Od Tržiča, širše Gorenjske in vse Slovenije se je tako poslovila vodnica, telovadka, humanistka, velika domoljubka in pokončna ter neuklonljiva Sokolica. Njen let je z razprtimi krili dolgo bodril in navduševal ne le mlajše rodove, marveč številne generacije vseh starosti. Za vedno bo ostala v naših srcih.

Herman Berčič

Poti in srečanja dr. Aleksandre Kornhauser

Škofja Loka – V Škofji Loki bodo v torek, 15. januarja, ob 18. uri v Sokolskem domu predstavili avtobiografsko knjigo rojakinje dr. Aleksandre Kornhauser Frazer. Kornhauser Frazerjeva je izjemna ženska, znanstvenica, Ločanka in častna občanka občine Škofja Loka. V knjigi predstavlja svojo življenjsko pot, ki jo je iz domače Škofje Loke vodila v svet, na najprestižnejše univerze in k vodenju vrhunskih projektov na vseh celinah.

komunala
radovljica

Ljubljanska cesta 27, 4240 Radovljica

Komunala Radovljica, d. o. o., objavlja dve prosti delovni mesti:

SMETAR (m/ž)

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

- II. stopnja strokovne izobrazbe,
- vozniško dovoljenje kategorije B,
- fizične sposobnosti,
- znanje slovenskega jezika.

Delovno razmerje bo sklenjeno za določen čas 12 mesecev.

Kandidati, ki izpolnjujejo pogoje, naj pisne prijave z dokazili pošljejo v 10 dneh po objavi na naslov: **Komunala Radovljica, d.o.o., Ljubljanska c. 27, 4240 Radovljica z oznako »Prijava na razpis«.**

Kako posneti film

V kranjskem Koloseju De luxe so predpremierno predstavili neodvisni slovensko-škotski celovečerni prvenec *Kako postati pisatelj* (*How to Be a Writer*) režiserja Ireneja Vida Bošnjaka iz Kranja.

IGOR KAVČIČ

Kranj – Dvorana številka tri v kranjskem Koloseju je bila v torek zvečer polna do zadnjega sedeža, kar se, roko na srce, zgodi le takrat, ko so na sporedu velike filmske uspešnice, medtem ko projekcije art filmov, ki so sem in tja tu prav tako na ogled, običajno spremlja zgolj po nekaj parov oči. Velja sicer dodati, da je bila na predpremierno projekcijo filma *How to Be a Writer*, jezik v njem je namreč večinoma angleški, le v majhnem delu slovenski, publika v večjem delu vabljen tudi iz naslova »crowdfunding« kampanije, s katero so ustvarjalci filma na spletni platformi zbirali denar, a kljub temu – če zmanjka sedežev, je to dobro. Še zlasti če gre za neodvisno produkcijo in celovečerni prvenec v slovenskem prostoru še neuveljavljenega režiserja, ki pa očitno z zanesljivim korakom stopa v svet filmske umetnosti.

Kdo je torej Kranjčan Irenej Vid Bošnjak, režiser filma, ki je nastal pod okriljem Zavoda Art party Kranj in Bošnjakovke blagovne

znamke IRE Studios? Po končani Gimnaziji Kranj je najprej pridobil višješolsko izobrazbo na Inštitutu in akademiji za multimedije (IAM) v Ljubljani, smer avdio produkcija. »V nadaljevanju sem študiral kamero na AGRFT, a sem po enem letu študij opustil, ker v njem preprosto nisem videl kreativnega napredka. V tem času so na IAM odprli nov program visokošolskega študija po bolonjskem programu, zato sem se odločil za nadaljevanje,« pove Irenej Vid, ki je tako ob avdio končal še smer filmske produkcije. Oba predmeta z odliko. Sledil je enoletni magistrski študij na Škotskem, kjer je magistriral iz filmske režije na prestižni filmski akademiji Screen Academy Scotland v Edinburgu. Za magistrski film *A Boy's Life* (Fantovo življenje) je prejel prvo nagrado žirije na filmskem festivalu v Franciji, film pa je bil predvajan v tekmovalnem programu na še enajstih festivalih po vsem svetu. »Na snemanju tega filma sva se spoznala s škotskim igralcem Paulom Hernesom Barnesom, se

odlično ujela in se že takrat odločila, da bova še sodelovala,« o izbiri glavnega igralca, ki se je za to vlogo na avdiciji sicer potegoval s še 12 kandidati, dodaja sogovornik, za glavni ženski lik pa je bila izbrana slavistka Urška Klajn, po duši igralka, ki igra v Šentjakobskem gledališču in vodi mladinsko gledališko skupino, z Bošnjakom pa sta v tudi že sodelovala. Podobno velja za nosilca epizodnih vlog Jako Šuštarja in Primoža Držaniča.

Ker je šlo za ultra nizkoporačunski film, zanj je bilo potrošenih le 15 tisoč evrov, so preostali del ekipe tvorili predvsem študenti, ki so si želeli izkušanj pri celovečernem filmu. »Odločili smo se, da ne bomo čakalni na sredstva s takih in drugačnih razpisov, ampak bomo posneli film in z njim trkali na različna vrata,« pove Irenej Vid, ki je tudi avtor scenarija. »V njem se odraža moj pogled na Slovenijo od zunaj, na domovino sem v času bivanja na Škotskem začel gledati drugače. Hkrati pa sem želel pokazati, da mora biti umetnik delaven, da mora poskušati, tudi če

Obsežna ekipa mladih ustvarjalcev filma *Kako postati pisatelj* (*How to Be a Writer*) na projekciji v Kranju / Foto: Igor Kavčič

Irenej Vid Bošnjak ter oba glavna lika iz filma – Anja (Urška Klajn) in Mike (Paul Hernes Barnes) / Foto: Igor Kavčič

ima ustvarjalno krizo. Vedno moraš čakati navdih. Najboljši umetniki so delali po urniku in se ga tudi držali,« je prepričan režiser.

V njegovih besedah prepoznavamo tudi zgodbo, ki jo pripoveduje film. Mladega škotskega pisatelja Mika pošljejo v Slovenijo, da bi se soočil s svojo komično pisateljsko blokado in dokončal svojo drugo knjižno uspešnico. Ker sprememba okolja ne pomaga, se Mike odloči, da bo sledil navodilom na portalu YouTube *Kako postati pisatelj*. V duhu časa namreč. Kljub navidezno dobrim idejam iz videa ugotovi, da bo moral za dosego pravih rezultatov zapustiti udobje stanovanja in se odpraviti v mesto. Med raziskovanjem spozna domačinko Anjo, s katero skupaj odkrivata imaginarni svet. Mejo med realnostjo in zgodbami pa zabriše kri.

Gre za žanrsko raznolik film, ekipa ga je označila za črno komedijo z elementi romance in trilerja. Če se zgodba začne kot romantična komedija, se konča kot

kriminalni roman. Film ima neki podton, neko notranjo zgodbo. Ekipa ga je zgolj v dvanajstih dneh posnela maja 2017 na lokacijah v Ljubljani, Celju in v Kranju. »Snehalni dnevi so bili res zelo intenzivni, tako rekoč brez spanca, tisto leto smo se potem ukvarjali še z zbiranjem denarja za postprodukcijo, ki je potem trajala kako leto. Vse smo opravili sami,« pove Irenej Vid. »Tako montažo, barvno obdelavo kot oblikovanje zvoka, ustvarili smo glasbo in naredili slovenske podnapise.« Filmska projekcija na velikem platnu je tako na zelo visokem nivoju in dosega bogatejšo milijonske produkcije.

Film je bil najprej prikazan konec novembra na festivalu neodvisnega filma v Ljubljani, pošiljali pa so ga tudi že na številne druge festivale po vsem svetu, kjer je že dosegel nekaj uspehov: na festivalu CineFest v Los Angelesu je polfinalist za najboljši celovečerni film, najboljšo skladbo in najboljši napovednik. Končni rezultati bodo znani konec tega meseca – prav tako kot na natečaju Top

Indie Film Awards, kjer je nominiran za najboljši film, najboljšo montažo in najboljšo glasbo. »Ta čas čakamo na odgovore še okrog devdesetih festivalov po svetu, vsak mesec se prijavimo na deset novih, in če bo vse po sreči, bomo v letu 2020 hodili na festivale,« je optimističen mladi filmar. Da bodo film najbrž poleteli pokazali tudi na Škotskem. Film bo po festivalski distribuciji konec letošnjega leta objavljen na platformah VOD, primarno na Amazon Video. DVD in Blu-Ray bo mogoče kupiti tudi prek spletne strani IRE Studios, zagotavlja Irenej Vid Bošnjak, pred katerim so že novi izzivi. Scenarij za nadaljevanje filma, avtor ima v mislih trilogijo, je že napisan in ga bo počasi začel prijavljati na razpise. Trenutno pa največ pozornosti posveča pripravam za dokumentarni film o mišični atrofiji, s katerim bodo, upajo, s soustvarjalci iz Škotske uspeli na BBC Scotland. O Ireneju Vidu Bošnjaku bomo v prihodnosti nedvomno še slišali.

Ponovoletni koncert v Retečah

Osemindvajsetletno koncertno tradicijo bodo letos obogatili gostje – vokalna skupina Fone Megale, Tamburjaši in Dečve.

IGOR KAVČIČ

Reteče – Da tradicija velja, vsako leto znova dokazujejo v Tamburaškem orkestru Bisernice iz KUD Janko Krmelj Reteče - Gorenja vas. Letošnji, že 28. ponovoletni

koncert bo jutri, v soboto, 12. januarja, ob 19. uri v dvorani Kulturnega doma v Retečah. Poleg obeh domačih tamburaških skupin Bisernice, mlajše vodi Janez Krmelj, veterane pa Marjan Igljar, bodo na tokratnem

koncertu gostili tudi skupino Tamburjaši iz Vipave, ki šteje okrog 25 članov in na ponovoletnem koncertu nastopa prvič. V preteklosti so se v Retečah sicer že predstavili, ko so tu gostili državna tamburaška srečanja. Orkester,

ki ga vodi Mojca Lavrenčič, bo izvedel nekaj zanimivih skladb, med drugim tudi priredbo vsem znanega Čardaša Vittoria Montija.

Pevski del koncerta bosta letos pripravila dva sestava. Vokalna skupina Fone

Megale, kar v prevodu pomeni z močnim glasom, prihaja iz Medvod in deluje v okviru KUD Fran Saleški Finžgar Senica. Kvartet obstaja od leta 2015, vodi pa ga Dominik Jurca. Predstavila se bo tudi skupina osmih pevk pod imenom Dečve, ki delujejo v okviru KD Sava v Kranju, vodi pa jih Mojca Rozman. Dečve v enaki zasedbi delujejo že dvajset let, v programu pa imajo predvsem poustvarjanje ljudskega petja. Letos bodo pele

pesmi iz Gorenjske, Koroske, Prekmurja, Bele krajine, Primorske in Rezijske. Najnaštetemo nekaj naslovov pesmi oziroma skladb, ki jih bomo slišali na jutrišnjem koncertu: Most na reki Quai, Bog daj, Bog daj, Čukova ženitev, Kam le čas beži?, O, ja, o, ja, o, ja, o, ja, deklica moja, Zdravljica, Fanotm iz opere ... Kateri sestav bo predstavil posamezno skladbo, boste izvedeli na jutrišnjem koncertu in za zaključek slišali tudi prav posebno Sveto noč.

Priprave na vrhunec sezone

Kranjska Gora bo soorganizator svetovnega prvenstva v paraalpskem smučanju, na katerega se zavzeto pripravlja tudi Jernej Slivnik.

MAJA BERTONCELJ

Kranjska Gora – Kranjska Gora bo v sodelovanju z italijanskim smučiščem Sella Nevea med 19. januarjem in 1. februarjem gostila svetovno prvenstvo v paraalpskem smučanju. V Podkorenu bosta na sporedu tehnični disciplini (slalom in veleslalom), v Italiji smuk in superveleslalom.

Nastopa na svetovnem prvenstvu se veseli tudi Hruščan Jernej Slivnik, ki bo nastopil prav na tekmah na strmini, na kateri veliko trenira. Tudi med prazniki ni počival. Pod vodstvom trenerja Romana Podlipnika je treniral v Avstriji in Kranjski Gori. Sprva je bil njegov trening posvečen

Jernej Slivnik se pripravlja na domače svetovno prvenstvo. / Foto: Gorazd Kavčič

tehniko, opravil je tudi precej prostega smučanja, za konec pa sta sledila še treninga slaloma in veleslalom. Tik pred

novim letom je v Trbižu slalom vadil z Italijani. Pretekli teden pa je bil skupaj s slovensko moško reprezentanco

in avstrijsko reprezentanco v Kranjski Gori. »Želiva si nadaljevati v tem ritmu do začetka svetovnega prvenstva,« pravi trener Podlipnik. S Slivnikom s treningi na snegu začneta ob 7. uri.

Na svetovnem prvenstvu bo naš mladi paraalpski smučar nastopil na slalomu in veleslalomu, ki bosta 21. in 23. januarja v Kranjski Gori. Na istem smučišču bo februarja še svetovni pokal v paraalpskem smučanju. Slivnik je marca lani uspešno prestopil na paraolimpijskih igrah. V veleslalomu je odstopil, na slalomu je bil dvanajsti, kar je tudi najvišja uvrstitev slovenskih paraolimpijcev, ki so zastopali barve Slovenije.

Ob torkih igrajo curling

Popestrili so ponudbo drsališča v Medvodah.

MAJA BERTONCELJ

Medvode – Curling je moštveni šport, podoben bali-nanju, s to razliko, da se igra na ledu s težkimi nabrušenimi kamni. Vse več ljudi ga igra tudi v Sloveniji. Po novem se v njem lahko preizkusite na drsališču v Medvodah.

Curling so tam predstavili v torek zvečer. Potekalo je tudi tekmovanje, in sicer

med ekipami Javnega zavoda Sotočje Medvode, Pirnič, osebjem drsališča in Curling zveze Slovenije. Slednji so bili seveda najboljši. Curling je popestritev drsališča Medvode, ki je letošnjo zimo pokrito in je na parkirišču ob občinski stavbi.

V sodelovanju s Curling zvezo Slovenije boste curling lahko v Medvodah igrali vsak torek v januarju od 19. ure dalje.

Vsak torek v januarju na drsališču v Medvodah igrajo curling. / Foto: Peter Košenina

Uvrstitev na evropsko prvenstvo

Slovenska ženska odbojgarska reprezentanca si je zagotovila še drugi nastop na evropskih prvenstvih.

MAJA BERTONCELJ

Kranj – Na odločilni tekmi kvalifikacij so s 3 : 0 (17, 12, 23) premagala Izraelke in kvalifikacije zaključile s štirimi zmagami in dvema porazoma. Alessandro Chiappini, selektor Slovenije, je po tem uspehu povedal: »Zelo smo veseli današnje zmage. Ekipa je sem prišla z veliko motivacije in pripravljena, da tekmo odigra dobro. Zmage smo si zelo želeli, in čeprav smo vedeli, da nam 38 točk zadošča za uvrstitev na evropsko prvenstvo, smo želeli igrati dobro. Dobro smo trenirali, na visoki ravni in z veliko motivacije in to smo prišli pokazati tudi v Izrael. Vsi smo srečni. Imamo veliko skupino igralcev, sestavljamo dobro

Veselje slovenskih odbojkaric po zmagi v Izraelu / Foto: CEV

ekipo in za našo prihodnost je to zelo dobro.« Evropsko prvenstvo za odbojkarice bo

od 23. avgusta na Poljskem, Slovaškem, Madžarskem in v Turčiji. Na evropskem

prvenstvu pa bo letos igrala tudi slovenska moška reprezentanca.

Miha Pesjak okrepil jeseniško obrambo

Hokejisti moštva SIJ Acroni Jesenice v Alpski hokejski ligi jutri gostujejo v Gardeni.

MAJA BERTONCELJ

Jesenice – Jutri se bo nadaljevalo tekmovanje v Alpski hokejski ligi. Igralci ekipe SIJ Acroni Jesenice bodo gostovali v italijanski Gardeni pri ekipi HC Gherdeina valdardenia.it. V Podmežakli imajo novo okrepitev. To je Miha Pesjak, ki bo okrepil obrambo.

Pesjak je v mlajših letih igral na Češkem, kasneje je

svoje hokejsko znanje izpopolnjeval v ekipi Salzburg U20 ter v ligi EBYSL, kjer je zastopal barve ljubljanske Olimpije. V sezoni 2012/2013 je kot član Olimpije igral tudi v ligi EBEL, kjer je ostal do decembra 2014, januarja 2015 pa se je zaradi premajhne vloge v ekipi pridružil ekipi HDD Jesenice. V sezoni 2016/2017 se je preselil na Švedsko, sezono kasneje pa je v Alpski

hokejski ligi znova zaigral za Olimpijo. Hokejsko se je izobrazil kot napadalec, v obrambno vrsto pa se je preselil v svoji prvi sezoni v Alpski ligi, kot obrambni igralec pa je odigral tudi vseh 15 tekem v letošnji sezoni, ko je igral za francoski Brest. Nekoč velik talent jeseniškega hokeja je ob podpisu pogodbe za klubsko spletno stran povedal: »Zelo se veselim vrnitve na Jesenice.

Že od nekdaj sem rad igral v Podmežakli. Tudi v letošnji sezoni ima ekipa visoke cilje, sam pa sem pripravljen pomagati, da se tudi uresničijo. Kdor me pozna, ve, da sem borben igralec, ki bo za svojo ekipo na ledu pustil srce.«

Na Jesenicah je možnost za še eno okrepitev. Predsednik Anže Pogačar in trener Marcel Rodman se dogovarjata tudi s tujim branilcem.

Hokejisti Triglava izgubili z Olimpijo

Jesenice, Kranj – V ponedeljek so hokejisti odigrali dve tekmi državnega članskega prvenstva. V Kranju se je tekma med hokejisti HK Triglav in hokejisti HK SŽ Olimpija končala z rezultatom 3 : 4 (0 : 2, 2 : 2, 1 : 0) v korist Olimpije. Za Triglav je dva zadetka dosegel Žan Zupan, enega pa Urban Bak. V Celju so hokejisti HDD SIJ Acroni Jesenice premagali HK ECE Celje z 10 : 1 (3 : 0, 1 : 0, 6 : 1). Za Jesenice je tri zadetke dosegel Tadej Čimžar, po dvakrat sta zadela Gašper Seršen in Nik Pem, po enkrat pa še Luka Kalan, Luka Bašič in Philippe Paradis. V vodstvu je HK SŽ Olimpija s 27 točkami. HDD SIJ Acroni Jesenice je na drugem mestu s dvajsetimi točkami, tretji je HK Triglav, ki ima 18 točk. HK MK Bled je šesti (pet točk).

Nogometaši Triglava začeli priprave

Kranj – V torek so priprave za spomladanski del nogometnega prvenstva v prvi slovenski nogometni ligi Telekom, ki se bo začel 23. februarja z igranjem dvajsetega kroga, začeli nogometaši kranjskega NK Triglav. Večino priprav bodo opravili kar doma, od 27. januarja do 3. februarja pa se bodo pripravljali v Umagu. V pripravljalnem obdobju bodo odigrali tudi enajst prijateljskih tekem, pripeljali pa so že prvo okrepitev, to je 28-letni Ivan Crnov, napadalno usmerjeni vezist, ki ima tako državljanstvo Hrvaške kot Bosne in Hercegovine. V članski konkurenci je začel v NK Croatia Sesvete na Hrvaškem, igral za HNK Gorica, mostarski Zrinjski, Šerif iz Tiraspolja, sarajevski Železničar in FK Krupno.

Poraz Domžal na prvi tekmi četrtfinala

Domžale – Končalo se je prvo kolo četrtfinalnih tekem 18. košarkarskega Pokala Spar. V četrtfinalu igrajo tudi košarkarji moštva Helios Suns iz Domžal, ki so na prvi tekmi visoko izgubili s Šentjurjem. Rezultat je bil 84 : 60 (18 : 16, 18 : 12, 24 : 14, 24 : 18). Povratno tekmo bodo v Domžalah igrali v ponedeljek, 14. januarja, z začetkom ob 19. uri.

V Oberhofu brez Faka

Kranj – Po daljšem premoru se ta konec tedna na tekmah svetovnega pokala znova merijo biatlonci. Prvo prizorišče v letu 2019 je nemški Oberhof. Na startu pa ne bo Jakova Faka. Po državnem prvenstvu je zbolel in ne želi tvegati, zato se je odločil, da bo to nemško prizorišče izpustil.

Letos štirinajst javnih razpisov

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano bo letos predvidoma objavilo štirinajst javnih razpisov za ukrepe iz Programa razvoja podeželja.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – V okviru ukrepa Podpore za naložbe v kmetijska gospodarstva sta letos predvidena dva javna razpisa: še ta mesec naj bi bil objavljen razpis za naložbe, s katerimi bi se kmetijska gospodarstva prilagodila podnebnim spremembam (mreže za zaščito proti toči, namakalni sistemi, rastlinjaki, trajni nasadi itd.), novembra pa še razpis za posamične in skupin-

uporabnikov, maja pa še za ureditev gozdne infrastrukture. Maja naj bi objavili tudi razpis, s katerim bi finančno podprli ustanavljanje skupin in organizacij proizvajalcev v kmetijskem in gozdarskem sektorju, junija pa razpis za gradnjo odprtih širokopasovnih omrežij naslednje generacije v podravski, pomurski in koroški statistični regiji. Septembra je predvidena objava razpisa Pomoč za zagon dejavnost za mlade kme-

Ministrstvo poziva vse, ki načrtujejo prijavo na razpise, da se na to pravočasno pripravijo z vsemi potrebnimi dokumenti. Pri tem so jim lahko v pomoč informacijske točke Programa razvoja podeželja.

ske naložbe kmetijskih gospodarstev v lastno osnovno pridelavo kmetijskih pridelkov. Januarja naj bi objavili tudi razpis za naložbe v predelavo in trženje kmetijskih proizvodov, pri katerem se bodo za denar lahko potegovala mala, srednje velika in velika podjetja in tudi kmetije z dopolnilno dejavnostjo. V okviru ukrepa Podpora za naložbe v infrastrukturo, povezano z razvojem, posodabljanjem in prilagoditvijo kmetijstva in gozdarstva načrtujejo tri javne razpise: marca dva razpisa za izgradnjo novih in tehnološke posodobitve obstoječih namakalnih sistemov za več

te ter novih razpisov v okviru ukrepa Sodelovanje, s katerimi bi spodbudili sodelovanje pri projektih za večjo produktivnost v kmetijstvu, tehnološki razvoj, zmanjševanje negativnih vplivov kmetijstva na okolje in razvoj dopolnilnih dejavnosti na kmetijah s področja izobraževanja o okolju in hrani, varovanja zdravja in socialnega varstva. Novembra bo objavljen še razpis za ukrep Podpora za novo sodelovanje v shemah kakovosti, vendar le v primeru, če bo glede na zahtevo direktive Evropske unije dotlej zaključen postopek notifikacije nacionalne sheme Izbrana kakovost.

Naraščanje prometa in cen kmetijskih in gozdnih zemljišč

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Ugodne gospodarske razmere so v zadnjih treh letih vplivale na nekoliko večji obseg trgovanja s kmetijskimi in gozdnimi zemljišči in tudi na rahlo naraščanje cen teh zemljišč, ugotavlja geodetska uprava v nedavno objavljenem poročilu o nepremičninskem trgu v prvem lanskem polletju. Kot izhaja iz poročila, je bilo lani v Sloveniji v prvem polletju prodanih 4180 hektarjev kmetijskih zemljišč, kar je bilo dve petini več kot v sezonsko

primerljivem prvem polletju leta 2015, ko je bilo prodanih 2662 hektarjev zemljišč. Povprečna cena za kvadratni meter kmetijskega zemljišča se je v tem obdobju zvišala z 1,38 na 1,46 evra za kvadratni meter. Kar zadeva gozdna zemljišča, je v lanskem prvem polletju lastnika zamenjalo 1775 hektarjev zemljišč, to je približno desetina več kot v prvi polovici leta 2015. Cena gozdnega zemljišča se je v tem obdobju zvišala približno za petino, z 0,46 na 0,55 evra za kvadratni meter.

Štiri petine neposrednih plačil že januarja

Kranj – Iz agencije za kmetijske trge in razvoj podeželja so sporočili, da so začeli izdajati odločbe za izplačilo neposrednih plačil za lansko leto in da bodo vsem upravičencem še ta mesec izplačali štiri petine odobrenega zneska, kar skupno predstavlja okrog 108 milijonov evrov. Izplačilo preostale petine odobrenega zneska predvidevajo v marcu.

Govedorejci delajo veliko

Rejci goved črno-belega goveda so na nedavnem občnem zboru svojega društva pozvali ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, da v skupni kmetijski politiki Evropske unije po letu 2020 z različnimi ukrepi zagotovi obstoj in razvoj govedoreje. Ministrici Aleksandri Pivec so povedali, da morajo zaradi narave dela delati več kot drugi, vse dni v letu, a jim tega dodatnega dela nihče ne plača.

CVETO ZAPLOTNIK

Rodica – Člani Društva rejcev govedi črno-bele pasme v Sloveniji so se ob koncu lanskega leta zbrali na Rodici na letnem občnem zboru, na katerem so izvolili novo vodstvo (predsednik še naprej ostaja Gašper Napotnik),

za slovensko kmetijstvo, še zlasti za ohranitev travinja na območjih s težjimi naravnimi pogoji za kmetovanje. V govedoreji, ki je v preteklih desetletjih že doživela pomembne strukturne spremembe, a bodo potrebne še nadaljnje, ostajajo pomembni cilji povečanje tržne pri-

neposrednih plačil, je predstavila Tadeja Kvas Majer, generalna direktorica direktorata za kmetijstvo. Kot je dejala, v kmetijski politiki po letu 2020 ostajajo osnovne plačilne pravice, shema za podnebje in okolje bo obvezna za državo in prostovoljna za kmete, obvezna bo

začela zaradi preobremenjenosti močno zmanjševati. Če bomo v novi finančni perspektivi uvedli klasično regionalno plačilo, bomo »mlekarji« izgubili približno polovico plačil, odkupna cena mleka pa se bo prej znižala, kot zvišala,« je dejal in spomnil tudi na čase, ko so kmetje, ki so predali kmetijo mlademu prevzemniku, za čas do upokojitve dobivali od države rento. Ob tem se je oglašil eden od kmetov in povedal svojo izkušnjo o tem, kako je pri šestinpetdesetih letih predal kmetijo nasledniku, ostal brez vsega oziroma odvisen od naslednika, ali mu bo ta na mesec namenil tristo evrov ali ne. »To ni dobro, to je treba urediti.«

Plačila naj bodo odvisna od pridelave

Kmet Damjan Zore iz Zgornjih Pirnič je ugotavljal, da kmetje ne občutijo posledic gospodarske rasti in da so odkupne cene kmetijskih pridelkov med najnižjimi v Evropi, čeprav standard pri nas ni najnižji. »To pomeni, da je nekaj hudo narobe s kmetijsko politiko, občutno se je tudi zmanjšala samooskrba s hrano,« je dejal Zore, ki ob tem upa, da

Rejci goved črno-belega goveda so z zanimanjem prisluhnili razpravi o tem, kaj jih čaka po letu 2020.

podelili nagrade rejcem za posebne rejske dosežke in za krave, ki so dosegle življenjsko mlečnost sto tisoč kilogramov mleka, ter razpravljali o skupni kmetijski politiki Evropske unije v naslednji finančni perspektivi, to je v obdobju 2021–2027. Občnega zboru se je udeležila tudi ministrica za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Aleksandra Pivec.

Manj odvisni od Bruslja

»Odkar imamo skupno kmetijsko politiko, je Evropska komisija prvič prepustila državam članicam, da same pripravijo strateški načrt, na podlagi katerega bodo koristile denar in izvajale ukrepe. Takšna politika, za katero smo si članice unije tudi same prizadevale, postavlja pred nas veliko odgovornost, saj si bomo sami postavili okvir za življenje v naslednji sedemletni finančni perspektivi,« je dejala ministrica in dodala, da so se na ministrstvu že lotili priprave načrta, za kar so oblikovali več skupin in k sodelovanju povabili strokovnjake, predstavnike nevladnih organizacij in druge. Želijo si, da bi bil načrt čim bolj pimeren vseh, ki jih zadeva kmetijska politika, in da bi z njim lahko dosegli zastavljene cilje – tudi na področju govedoreje, ki je zelo pomembna

je mleka in mesa, izboljšanje konkurenčnosti, zmanjšanje odvisnosti slovenske govedoreje od svetovnega trga žit in beljakovin ...

Nižja evropska plačila

Kot je še dejala ministrica, bo v prihodnji finančni perspektivi na voljo manj denarja kot v sedanji. Pri neposrednih plačilih je predvideno 3,9-odstotno znižanje, pri ukrepih iz programa razvoja podeželja pa 15-odstotno. »Članice unije se tolikšnemu zmanjšanju krčevito upiramo, saj menimo, da je ne glede na izstop Velike Britanije preveliko, zato si prizadevamo, da bi predvideno znižanje vsaj nekoliko omilili. Slovenija bi ob tolikšnem znižanju težko dosegla zastavljene cilje,« je dejala ministrica in dodala, da je Slovenija v okviru sedanjega programa razvoja podeželja od skupno 1,1 milijarde evrov do konca novembra izkoristila 633 milijonov evrov ali nekaj več kot 57 odstotkov razpoložljivega denarja in da torej kar precej denarja ostaja na razpolago še v letošnjem in prihodnjem letu.

Več sprememb pri neposrednih plačilih

Usmeritve nove skupne kmetijske politike po letu 2020, še posebej področje

prerazporeditvena podpora, s katero bi prerazporejali sredstva od večjih k manjšim kmetijam, ohranili bi pavšal za male kmete, spremembe se obetajo pri plačilu za zeleno komponento in pri zahtevah glede navzkrižne skladnosti, prepoved preračunavanja trajnega travinja naj bi razširili na območje celotne Nature 2000. Uvedba proizvodno vezanih plačil za državo ni obvezna, lahko pa bo za to namenila največ deset odstotkov nacionalne ovojnice in še dva odstotka za beljakovinske rastline, a le za sektorje, ki so v težavah.

»Govedorejci delamo 365 dni na leto«

V razpravi je bilo slišati različna mnenja in predloge. Marko Dolinar, kmet iz Vogelj in predsednik Govedorejskega poslovnega združenja, je pozval ministrstvo, da v strateškem načrtu pripravi dobre osnove tudi za govedorejo. »Zakaj? Govedorejci delamo 365 dni na leto, kar v primerjavi s preostali v gospodarstvu, ki delajo od 220 do 240 delovnih dni, pomeni, da imamo v desetih letih tri leta delovne dobe več, ki nam je nihče ne prizna in ne plača. Od države pričakujemo, da nam bo dodatno delo primerno plačala, sicer se nam lahko zgodi, da se bo živinorejska dejavnost

Damjan Zore: »Vsa kmetijska plačila je treba vezati na pridelavo.«

bo država ob zvišanju plač v javnem sektorju in minimalne plače ter ob zagotavljanju dobrega standarda za migrante in brezposelne vendarle našla denar tudi za kmete. »Če želimo, da bodo mladi ostali na kmetijah, obdelovali zemljo in prispevali k izboljšanju samooskrbe s hrano, potem bo v kmetijski politiki treba marsikaj spremeniti, predvsem pa bi vsa kmetijska plačila morali vezati na pridelavo in nameniti dodatek le tistim, ki kmetujejo na območjih z omejenimi naravnimi možnostmi za kmetovanje.«

Delnica NLB poživila dogajanje na borzi

Indeks Ljubljanske borze SBI TOP je lani prvič po osmih letih presegel vrednost 900 točk, a se je do konca leta znižal na 805 točk. Dogajanje na borzi je poživila delnica NLB, njen tečaj se je do konca leta zvišal na 62 evrov.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – »Za nami je še eno uspešno trgovanje leto,« ugotavljajo v Ljubljanski borzi vrednostnih papirjev in dodajajo, da je vrednost indeksa SBI TOP v zadnjih treh letih porasla in da je lani prvič po osmih letih preseglala vrednost 900 točk. Najvišjo vrednost je dosegla 6. junija lani – 907,58 točke, potlej pa se je zniževala in je leto končala pri 805,06 točke, kar je bilo malenkostno manj kot leto prej, ko je na zadnji trgovanje dan znašala 806,52. Pri trgovanju z vrednostnimi papirji je bil lani najmočnejši mesec maj, na to je vplival predvsem prevzem Gorenja. Jeseni je dogajanje na borzi popestrila delnica Nove Ljubljanske banke (NLB), kar je bila po več kot desetih letih prva uvrstitev nove delnice v trgovanje na borzi.

Skupni borzni promet je lani znašal nekaj več kot

Na Ljubljanski borzi je bilo ob koncu lanskega leta v trgovanje vključenih 67 vrednostnih papirjev. / Foto: Gorazd Kavčič

337,3 milijona evrov in je bil za 2,9 odstotka manjši kot leto prej, promet brez svežnjev pa je znašal 286,5 milijona evrov in je bil skoraj za 18 odstotkov večji kot leto prej. Največ prometa, za 327,7 milijona evrov, je bilo z

delnicami, od tega ga je bilo več kot četrtino z delnicami Krke, ki so ji po prometu sledile delnice Cinkarne in delnice Zavarovalnice Triglav.

S trga delnic prve kotacije se je lani poslovila delnica Gorenja, nadomestila pa

jo je delnica NLB. Med bolj prometnimi delnicami prve kotacije, s katerimi so lani trgovali vse leto, je tečaj delnice novomeške Krke porasel le malenkostno, s 57,5 na 57,8 evra, tečaj Luke Koper se je občutno znižal, s 30,4

Tečaji delnic prve kotacije

Delnica	Tečaj (v evrih)	
	29. 12. 2017	28. 12. 2018
Gorenje	5,100	-
Intereuropa	2,001	2,600
Krka	57,50	57,80
Luka Koper	30,40	26,00
Mercator	20,07	23,00
NLB	-	62,00
Petrol	349,45	310,00
Pozavarovalnica Sava	15,80	15,30
Telekom Slovenije	82,88	59,00
Zavarovalnica Triglav	28,90	30,30
Indeks SBI TOP	806,52	805,06

na 26 evrov, prav tako tudi tečaj Petrolove delnice, ki se je znižal s 349,45 na 310 evrov. Izgubo na letni ravni so utrpeli tudi imetniki Telekomovih delnic, njihov tečaj se je lani znižal z 82,88 na 59 evrov. Zavarovalniški delnici sta se lani dokaj dobro držali: delnica Pozavarovalnice Save se je le malenkostno znižala, s 15,8 na 15,3 evra, delnica Zavarovalnice Triglav pa je porasla z 28,9 na 30,3 evra. Dogajanje na

Ljubljanski borzi je lani poživila delnica NLB, z njo so začeli trgovati novembra. Cena je bila v postopku javne ponudbe postavljena pri 51,50 evra, na zadnji lanski trgovanje dan je njen tečaj znašal 62 evrov.

Lani so s trgovanja na Ljubljanski borzi umaknili osem vrednostnih papirjev, v trgovanje pa so na novo uvrstili eno delnico, dve novi obveznici ter dva komercialna zapisa.

Do dovoljenja v štirih mesecih

Kranjski Goodyear je gradbeno dovoljenje za 94 milijonov evrov vredno naložbo v povečanje proizvodnje pridobil v samo štirih mesecih, so se pohvalili na ministrstvu za okolje in prostor.

SIMON ŠUBIC

Ljubljana – Na ministrstvu za okolje in prostor ugotavljajo, da nova prostorska zakonodaja, ki odpravlja administrativne ovire in zapleteno birokracijo, že kaže prve rezultate. V dokaz so navedli, da je kranjska družba Goodyear Dunlop Sava Tires gradbeno dovoljenje za 94 milijonov evrov vredno naložbo v povečanje proizvodnih zmogljivosti po novem integralnem postopku pridobila v samo štirih mesecih. »Resda sam postopek izdaje gradbenega dovoljenja ni bil tipičen, saj ni bilo pritožb strank v postopku in zunanjih udeležencev, kar bistveno vpliva na čas vodenja postopka,« so razložili. Podjetju je bila tako omogočena 94 milijonov evrov

vredna naložba, s katero bo za približno 25 odstotkov povečalo zmogljivosti, to je do 1,8 milijona dodatnih pnevmatik in okoli 160 novih delovnih mest, o čemer smo v Gorenjskem glasu že poročali konec decembra.

»Ministrstvo za okolje in prostor v prvi vrsti varuje slovensko okolje in naravne danosti Slovenije, a ob tem ne pozablja na sorazmerni nujni gospodarski razvoj Slovenije, ki pa ni možen brez jasnih, hitrih in učinkovitih prostorskih postopkov,« poudarja državni sekretar Aleš Prijon. Z željo, da bi nova zakonodaja olajšala posameznikom in poslovnim družbam hitrejšo pot do zelenih ciljev brez oškodovanja okolja, na ministrstvu prav sedaj poteka tudi evalvacija gradbene zakonodaje in priprava

izboljšav, v sklopu katere bodo predlagali še dodatne ukrepe za večjo funkcionalnost in ažurnost postopkov, je dodal.

Po določbah novega Gradbenega zakona sta v integralnem postopku združena postopek presoje vplivov na okolje in postopek izdaje gradbenega dovoljenja. Za integralne postopke, ki jih vodijo za vse objekte z vplivi na okolje, je po novem pristojno okoljsko ministrstvo. To za investitorja pomeni »vse na enem mestu«, saj z integracijo postopkov ne prihaja več do podvajanja dokumentacije in procesnih dejanj (ena obravnava, seznanjanje istih strank in zainteresirane javnosti v različnih postopkih, izda se ena odločba, pravna sredstva zoper odločbo). Zakon določa

rok za izdajo gradbenega dovoljenja pet mesecev od vložitve popolne zahteve, pri čemer rok ne teče v času pridobivanja mnenj in javne razprave. »Nova ureditev ob racionalizaciji postopkov zagotavlja vse standarde sodelovanja javnosti ter pravnega varstva udeležencev tega postopka, omogoča pa tudi postopek prevlade javne koristi,« še poudarjajo na ministrstvu.

Goodyear bo 94-milijonsko naložbo predvidoma začel še ta mesec. Z njo bodo do leta 2022 proizvodne zmogljivosti povečali za četrtno, s čimer bodo zadostili rastočim potrebam kupcev po tehnološko kompleksnejših pnevmatikah za platišča večjega premera v EMEA regiji (Evropa, Bližnji vzhod in Afrika).

»stečajnikov«, ... Iz evidence zavoda se je lani odjavilo 83.104 brezposelnih, od teh 61.542 zaradi zaposlitve. Na območju kranjske območne službe zavoda za zaposlovanje je bilo ob koncu lanskega leta 5171 brezposelnih, kar je bilo 7,6 odstotka manj kot leto prej.

Napovedi za odmero dohodnine

Finančna uprava poziva zavezanca, da do 28. februarja oddajo napovedi za odmero dohodnine od najemnin, obresti in kapitalskih dobičkov.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Z novim letom se je začelo novo davčno leto, hkrati pa tudi čas za davčni obračun preteklega leta. Zavezancem že več let ni treba vlagati napovedi za odmero dohodnine, informativni izračun pripravi davčni organ, zavezanec ga le pregleda in v primeru, da mu ne ugovarja, izračun samodejno postane dohodninska odločba. Takšen način pa ne velja za obdavčitev dobička od prodaje vrednostnih papirjev in drugih deležev ter investicijskih kuponov, za obdavčitev obresti na denarne depozite, drugih obresti in dividend, za obdavčitev dohodka iz oddajanja premoženja v najem in dobička od prodaje izvedenih finančnih instrumentov, zato je finančna uprava že javno pozvala zavezanca, da za obdavčitev teh dohodkov najkasneje do 28. februarja sami vložijo napovedi za odmero dohodnine.

Napoved za odmero dohodnine od obresti na denarne depozite pri bankah in hranilnicah v Sloveniji

in v drugih državah članicah Evropske unije morajo vložiti vsi, ki so lani z obrestmi presegle znesek tisoč evrov. Napoved za odmero dohodnine od dohodka iz oddajanja premoženja v najem morajo oddati vsi, ki so lani fizični osebi oddali v najem premoženje ali nepremično premoženje, izjema so le zavezanci, ki so dosegli dohodek iz oddajanja v najem skupnih prostorov v večstanovanjskih stavbah (npr. hišniških stanovanj) preko upravnikov. Enak rok, to je 28. februar, velja tudi za tiste, ki so lani odsvojili vrednostne papirje in druge deleže ter investicijske kupone. Zavezanci lahko v tej napovedi uveljavljajo tudi zmanjšanje pozitivne davčne osnove od dobička z izgubo, ki so jo dosegli pri prodaji vrednostnih papirjev in drugih deležev, investicijskih kuponov in nepremičnin. Če je zavezanec lani opravil več kot deset transakcij, mora napoved vložiti v elektronski obliki preko sistema eDavki, sicer pa jo lahko odda tudi na obrazcu v papirnati obliki.

Za devetino manj brezposelnih

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Po podatkih zavoda za zaposlovanje je bilo ob koncu lanskega decembra v Sloveniji registriranih 78.534 brezposelnih,

kar je bilo 2435 več kot mesec prej in 6526 manj kot decembra predlani. V povprečju je bilo lani na zavodu prijavljenih 78.474 brezposelnih, kar je bilo 11,5 odstotka manj kot v letu 2017.

Lani se je na zavod na novo prijavilo 76.578 brezposelnih, od tega 43.266 zaradi izgube zaposlitve za določen čas, 11.408 je bilo iskalcev prve zaposlitve, 9379 trajno presežnih delavcev in

Invalidski voziček na cesti

SIMON ŠUBIC

Kranj – Kranjski policisti so v zadnjih dneh prejeli štiri prijave o udeležbi osebe na invalidskem vozičku na cestah na območju Šenčurja in Cerkelj. Prijavitelji so sporočali, da je zaradi vožnje z vozičkom po sredini smernega vozišča, neuporabe odsevnikov in oviranja prometa – tudi na cesti, kjer je omejitve 90 km/h – prihajalo do nevarnih situacij. Policisti zato opozarjajo voznike na možnost srečanja s to zelo ranljivo kategorijo udeležencev na cesti.

Invalidski voziček je posebno prevozno sredstvo, ki jih je v prometu dovoljeno uporabljati le na pločnikih, poteh za pešce in

kolesarskih poteh ter na območjih za pešce in območjih umirjenega prometa. Izjemoma jih je dovoljeno uporabljati tudi na vozišču ceste, namenjene prometu motornih vozil, na kateri ni druge primerne prometne površine, ločene od vozišča.

Udeležba na cestah zunaj naselij, v temi ali megli, je za te udeležence zelo nevarna, opozarjajo policisti. Oseba, ki se vozi v invalidskem vozišču, mora upoštevati predpise, ki veljajo za pešce in kolesarje, zato mora v primeru, ko ni mogoče uporabljati pločnika ali kolesarske steze, voziti ob desnem robu vozišča v smeri vožnje. Pešec, ki potiska ob sebi enosledno vozilo, ga mora voditi na svoji levi strani.

Nikogar ni bilo doma

SIMON ŠUBIC

Škofja Loka – Škofjeloški policisti so v sredo obravnavali kar štiri vlome v stanovanjske objekte, vse so neznan storilci izvedli med 17. in 20. uro, ko lastnikov še ni bilo doma. Vlomilci so brez dovoljenja vstopili v tri hiše na Koširjevi cesti in Sorški cesti v Škofji Loki. Iz dveh so odnesli nakit, v eno pa nazadnje

niso vstopili. Vlomili so še v hišo na Godešiču, iz katere sta izginila denar in nakit. V objekte so storilci vlomili z naviranjem oken ali vrat, so pojasnili na Policijski upravi Kranj.

Gorenjski policisti so v zadnjih dneh obravnavali še prijave vlomov v avtomobil in trgovino v Kranju ter vlom v stanovanjsko hišo na Bledu, ki se je zgodil že prejšnji teden.

Iščejo priče nesreče pred avtobusno postajo

Kranj – Kranjski policisti obravnavajo prometno nesrečo, ki se je zgodila v ponedeljek okoli 6.30. V neposredni bližini lekarne in glavne avtobusne postaje na Bleiweisovi cesti v Kranju naj bi neznan voznik z belim vozilom na prehodu za pešce rahlo trčil v peško in po nesreči odpeljal. Kdor kaj ve o nesreči, naj pokliče na interventno številko 113 ali na anonimni telefon policije o8o 1200, pozivajo policisti.

Sodišče še tretjič o plazu

Ker je višje sodišče primer vrnilo v ponovno razsojanje, kranjsko okrožno sodišče že tretjič odloča o odškodnini za družino Bremec, ki jim je plaz pred desetimi leti v Srednji vasi uničil hišo.

ANDRAŽ SODJA

Kranj – Na kranjskem okrožnem sodišču so se v sredo že tretjič srečali družina Bremec, ki jim je decembra 2008 v Srednji vasi v Bohinju plaz odnesel hišo z apartmajema, in predstavniki Občine Bohinj, od katere Bremčevi terjajo odškodnino. Tožbo je prvostopenjsko sodišče že dvakrat zavrnilo, a je višje sodišče pravdo vrnilo v ponovno obravnavo. Bremčevi tožijo občino in državo za štiristo tisoč evrov odškodnine, ker naj po manjšem plazu leta 2007 ne bi primerno ukrepali, kljub temu da se je izkazalo, da je občina naročila pregled strokovnjakov, ki so ocenili, da nevarnosti ni, in naročili manjše ukrepe. Ti pa niso zadoščali, zato je leto pozneje večji plaz povsem uničil hišo Bremčevih v Srednji vasi. Primer je precedenčen, saj bi se v primeru uspeha Bremčevih lahko odprl plaz tovrstnih tožb proti državi in občinam, da niso preprečile posledic naravnih ujm.

Prvič je kranjsko sodišče primer zavrnilo že maja 2014, a je višje sodišče po pritožbi primer vrnilo v ponovno odločanje. Tudi na ponovnem sojenju in po ponovnem zaslišanju Branka Prokopa, izvedenca gradbene stroke, si sodnica Meta Pristavec ni premislila in je tožbeni zahtevek znova zavrnila. Sledila je nova pritožba Bremčevih in višje sodišče je lani zadevo spet vrnilo v ponovno sojenje, na

Sodni izvedenec gradbene stroke Branko Prokop je na tretjem sojenju dopolnil izvedensko mnenje z oceno, da bi morali pred gradnjo hiše Bremčevih izdelati oceno ogroženosti. Ta bi po njegovem pokazala potencialno plazovitost, zato gradnje sploh ne bi smeli dovoliti.

katerem so v sredo ponovno zaslišali izvedenca Prokopa. Ta je tokrat še dopolnil izvedensko mnenje, v katerem je poudaril, da bi bilo treba za hišo Bremčevih pred njeno gradnjo izdelati oceno ogroženosti, ki bi pokazala potencialno plazovitost, in na tem mestu ne bi smeli graditi, a je pri nas zakonodaja na tem področju, kot je ocenil Prokop, tako pomanjkljiva, da takšna analiza pri izdaji gradbenega dovoljenja ni predpisana.

Prokopu se je pojavil tudi sum, da je bila brežina nad hišo v preteklosti nasuta in je bil to razlog za nestabilnost zemljine: »Če se je to vedelo in se je kljub temu na tej

lokaciji dovolila gradnja in to ni bilo vneseno v občinsko oceno ogroženosti, je nekdo za to odgovoren,« je še dejal Prokop in predlagal poizvedbe med starejšimi krajanji, ki bi morda vedeli, kaj je bilo v preteklosti na tem območju. Prokop je sicer prepričan, da bi geolog moral videti potencialno grozečo nevarnost, a ni izključil možnosti, da bi tudi sam nevarnost spregledal. Poudaril je tudi, da bi bilo za vkop, kot je bil narejen za gradnjo hiše Bremčevih, potrebno obsežno stabiliziranje brežine, ki bi presežala investicijsko vrednost same hiše.

Bohinjski župan Jože Sodlja je poudaril, da so zaupali

strokovnjakom in naredili, kar so predlagali. »Strokovnjak je tisti, ki nam bi moral, če bi menil, da obstaja kakšna nevarnost, predlagati morebitne dodatne raziskave ali ukrepe.« S tem se je strinjala tudi sodnica Pristavec, ki je izvedenca opozorila, da bi po njegovem mnenju morala biti občina večji strokovnjak od strokovnjakov.

Bremčevi so na drugi strani prepričani, da občina ni bila dovolj skrbna in bi morala vedeti, da so potrebne dodatne raziskave. Sojenje se bo nadaljevalo 15. februarja, ko se bosta obe strani izrekli o razširjenem mnenju izvedenca.

Potrjeno: Teran in Gnilšak v zapor

◀ 1. stran

Prav tako niso bile podane kršitve, na katere mora pritožbeno sodišče paziti po uradni dolžnosti, je še ugotovilo višje sodišče v sodbi, ki je bila izdana 6. decembra lani.

Odvetnik Bojan Župevec, ki je v sodnem procesu zagovarjal Franca Terana, je za Gorenjski glas napovedal, da bo na vrhovno sodišče vložil zahtevo za varstvo zakonitosti, o čemer se bo v prihodnjem tednu sestal tudi s svojo stranko. »Glede same sodbe bi želel poudariti, da menim, da elementi kaznivega dejanja zlorabe položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti niso podani, tudi ni prišlo do oškodovanja

nobenega izmed upnikov niti Stanovanjske zadruge Gorenjske,« je pojasnil Župevec. Odziv na sodbo višjega sodišča smo iskali tudi pri Gnilšakovem zagovorniku Mateju Sršenu, a ga do včeraj nismo prejeli.

Teran in Gnilšak sta bila zaradi oškodovanja SZG pri poravnavi z Mestno občino Kranj na kranjskem sodišču obsojena že januarja 2016. Že tedaj je sodnica Marjeta Dvornik presodila, da Teran s premoženjem Zadruga ni ravnal v njeno dobro, ker se je z Gnilšakom leta 2010 dogovoril, da bo denar iz poravnave z Mestno občino Kranj v višini 620.000 evrov names-to na račun Zadruga nakanan na račun Gnilšaka, ki je bil istočasno tudi svetovalec

tedanjega kranjskega župana Mohorja Bogataja in je odkupoval terjatve upnikov Zadruga. V dokaznem postopku se je izkazalo, da je bila slaba polovica denarja iz poravnave uporabljena za poplačilo dolgov Zadruga, preostanek v višini 353 tisoč evrov pa si je Gnilšak prisvojil. Sodišče je zato oba obsodilo na dve leti in pol zapora, Gnilšaku pa tudi odvzelo protipravno pridobljeno premoženjsko korist. Po vloženi pritožbi je lani višje sodišče novembra 2016 prvo sodbo razveljavilo in zadevo vrnilo v ponovno odločanje prvostopenjskemu sodišču, ki je tudi v drugo izdalo obsodilno sodbo.

Do sodne poravnave med Stanovanjsko zadrugo

Gorenjske in Mestno občino Kranj je prišlo po tem, ko je Zadruga leta 2007 tožila Občino zaradi nepravilne obogatitve, ker je leta 2002 gradbenemu podjetju prodala nekaj več kot 6000 kvadratnih metrov zemljišča na Drulovki. Za to je po mnenju Zadruga kljub spornemu lastništvu Občina neupravičeno prejela del kupnine, pri tem pa tudi spregledala stroške Zadruga za komunalno opremo. Tedanja občinska uprava pod vodstvom župana Damijana Perneta je na podlagi pridobljenih pravnih mnenj zavračala kakršnokoli poravnavo z Zadrugo, Pernetov naslednik Mohor Bogataj pa se je že v prvih dneh po ustoličenju za župana odločil

Nekdanji predsednik Stanovanjske zadruge Gorenjske Franc Teran bo zdaj preko svojega odvetnika na vrhovno sodišče vložil zahtevek za varstvo zakonitosti.

drugače in odobril poravnavo z Zadrugo v višini 620 tisoč evrov, kar je kasneje, ko

je zadeva prišla v javnost, povzročilo tudi precejšenihar v kranjski politiki.

GGG +

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
NA ROBU
RAZGLLED

Potrebuješ le priložnost

Epilepsija je nevrološka motnja, pri kateri se pojavijo epileptični napadi. Približno dve tretjini oblik napadov epilepsije je obvladljivih z zdravili. Vsak 26. človek bo izgubo zavesti doživel vsaj enkrat v življenju. Nekateri živijo z epilepsijo vse življenje, drugim pa se pojavi v nekem življenjskem obdobju. Med slednje sodi tudi Tilen Jeraj iz Vodice.

ALEŠ SENOŽETNIK

Tilen Jeraj je v najstniških letih prebolel obdobje z epilepsijo. »Pred možgansko operacijo sem imel tudi po štirideset napadov v enem dnevu. Ko sem bil v Nemčiji, so imeli poleg mene kar defibrilator, tako hudo je bilo,« pravi 29-letni Vodičan, ki je nato uspešno preстал operacijo in posledic bolezni ne čuti več.

Kot bi zadel na lotu

»Težava je, da se epilepsija začne in konča v možganih. Njeno žarišče je včasih težko odkriti in ga ni mogoče vedno kirurško odstraniti. Možnost, da boš po operaciji utrpel takšno ali drugačno obliko invalidnosti, vedno obstaja. V mojem primeru je bila samo pet odstotna možnost, da bom operacijo uspešno preстал,« razlaga Jeraj, ki je očitno rojen pod srečno zvezdo, saj vse odtlej ne čuti več posledic bolezni. »Zdravnik v Nemčiji, kjer sem bil operiran, mi je rekel, naj začnem igrati loto!«

V obdobju epileptičnih napadov je Jeraj dokončal šolanje in tudi diplomiral s področja informacijsko-telekomunikacijskih tehnologij. Danes se aktivno ukvarja s podjetništvom v družinskem podjetju, je svetnik v vodiškem občinskem svetu in poročevalec evropskim poslancem za področje epilepsije. Med drugim je bil

pripravnik tudi v Bruslju, kjer si je uspel zgraditi mrežo poznanstev, ki mu danes pride še kako prav.

Kot eden izmed redkih, ki mu je uspelo skoraj v celoti premagati epilepsijo, danes na mednarodni ravni usmerja moči v ozaveščanje ljudi in se bori za destigmatizacijo stanja in bolezni. Dvanajstletne izkušnje premagovanja izzivov bolezni danes izkorišča za pomoč evropskim poslancem pri sprejemanju zakonov, ki so bolj življenjski, praktični in humani do oseb z nevrološkimi in drugimi motnjami. Sodeluje pa tudi v večkrat nagrajenem humanitarnem zagonskem podjetju Epilep.si in je eden od voditeljev Gibanja Epilepsija v tem delu Evrope.

Pot okrevanja po operaciji je bila dolga. En mesec je bil v bolnišnici, nato je sledilo še pol leta okrevanja doma. »Po operaciji se je težko pobrati. Vse se ti obrne na glavo, zame je bilo vse novo,« pravi sogovornik, ki velike zasluge za uspehe pripisuje dr. Samu Božiču. »Med okrevanjem sem začel razmišljati, kaj bom v življenju naredil. Imel sem srečo, da sem imel takšnega mentorja, kot je dr. Božič,« pravi Jeraj.

Najprej destigmatizacija, nato tehnologija

»Najprej smo v Epilep.si razmišljali, da bi osebam z epilepsijo pomagali s tehnologijo. Razvijali smo sedem

različnih prototipov, ki naj bi ljudem z epilepsijo omogočalo boljše življenje. Bili smo pred časom, nato pa nam je misijonar Pedro Opeka odprl oči, ko nam je svetoval, da morajo družba in posamezniki najprej sprejeti epilepsijo kot bolezen. Tako smo poleg tehnologije začeli sile usmerjati v destigmatizacijo,« pravi Jeraj, ki je nato skupaj z ekipo Epilep.si in podporo Gibanja Epilepsija, ki ga vodi Jana Stražišar, potoval v več kot trideset držav, kjer je mladim podjetnikom v podjetniških centrih podajal idejo, naj problemov, kot je epilepsija, ne vidijo kot težave, temveč kot izziv, mor-da celo kot podjetniški izziv.

Za podporo tudi k evropskim poslancem

V vmesnem času je potekalo lobiranje za spremembo evropske zakonodaje, katere osnutek so sestavili v organizacijah Mednarodna liga proti epilepsiji (International League against Epilepsy) in Mednarodni biro za epilepsijo (International Bureau of Epilepsy), ter podpisovanje peticije v evropskem

»Po operaciji se je težko pobrati. Vse se ti obrne na glavo, zame je bilo vse novo,« pravi Tilen Jeraj, ki je imel le pet odstotne možnosti, da bo operacijo uspešno preстал. Med okrevanjem je začel razmišljati, kaj bo v življenju počel, in začel energijo vlagati v destigmatizacijo epilepsije. »Rad bi dosegel to, da bi vsak dobil priložnost, tako kot sem jo dobil jaz.«

Tilen Jeraj na dogodku Epilepsija 2030, ki so ga decembra organizirali v Hiši EU v Ljubljani / Foto: arhiv dogodka Epilepsija 2030

parlamentu, kar je omogočilo spremembo, s katero so bolezen dokončno uvrstili med nevrološke in ne psihološke motnje. »Za podporo projektu sem najprej prosil evropskega poslanca ter soprorednika odbora za zdravje Lojzeta Peterleta. Podporo cilju so v roku enega leta podali še ostali evropski poslanci.«

Kot dodaja Jeraj, vseh osem slovenskih evropskih poslancev pri tej temi složno

sodeluje, rezultat pa se je pokazal lanskega decembra, ko smo v Hiši Evropske unije organizirali dogodek Epilepsija 2030, katerega namen je bil destigmatizacija bolezni. »Na dogodku smo obravnavali temi epilepsije in tehnologije ter možne rešitve v prihodnje. Edinstven pečat pa je dogodku dala udeležba dr. Bogdana Florea, ki mu je v Romuniji kot edinemu v Vzhodni Evropi uspelo s telemedicino in internetom stvari pokriti Romunijo z EEG-diagnostičnimi pripomočki. V prostem času pa mu je uspelo tudi destigmatizirati to nevrološko bolezen, ki je marsikje še vedno velik tabu,« pravi Jeraj, ki je bil kot predstavnik Gibanja Epilepsija in Epilep.si glavni organizator dogodka.

Idej in rešitev za ljudi s to boleznijo imajo 29-letnik iz Vodice in ekipa še dovolj. Čeprav je prepričan, da bo z razvojem znanosti že v desetletju ali dveh še bolj obvladljiva, pa bi radi, da se ozaveščanje o njej vzpostavi tudi v rednih šolskih programih, s čimer bi pomagali vzgajati družbo z mislijo, da je epilepsija bolezen, kot vsaka druga.

»Danes se osebe z izzivom epilepsije težje zaposlijo in vključijo v socialno življenje, družba jih še ne obravnava kot enakovredne. Rad bi dosegel to, da bi vsak dobil priložnost, tako kot sem jo dobil jaz. V današnjem svetu namreč potrebuješ le priložnost – in potem lahko z delom marsikaj dosežeš!«

Pogovor

Miha Rodman, prejemnik nagrade julija: »Igralci še kako čutimo dvorano.« Stran 18

Zgodbe

Štefka Vister je bila v prvi generaciji deklet, ki so se izučile za strugarke. Stran 19

Obletnice

Razstava šolskih potrebščin petih otrok, ki so v šolske klopi sedli pred stoletjem ... Stran 20

Od petka do petka

Predsednik republike Borut Pahor je za novega guvernerja centralne banke najprej neuspešno predlagal Primoža Dolenca, njegovega drugega kandidata Boštjana Vasleta (na sliki desno) pa so poslanci decembra vendarle potrdili.

Hrvaška je v ugovoru tožbe Slovenije zaradi nespoštovanja arbitražne rzsodbe o meji odgovorila, da zavrača pristojnost Sodišča EU v tej zadevi. / Foto: arhiv GG

Okoliščine pobega zapornikov iz koprskega zapora še vedno burijo duhove. O njih bo danes spregovorilo vodstvo Uprave RS za izvrševanje kazenskih sankcij in koprskega zapora. / Foto: Simon Šubic

Kopraska soba pobega

Pobeg dveh srbskih zapornikov iz koprskega zapora še vedno močno odmeva. Eden od pobeglih zapornikov je celo javno spregovoril o poteku pobega, po katerem je celo poklical direktorja zapora.

SIMON ŠUBIC

Vasle peti guverner Banke Slovenije

Boštjan Vasle, ki ga je državni zbor decembra imenoval za novega guvernerja Banke Slovenije, je v sredo prevzel svoje dolžnosti. Pred njim je centralno banko začasno vodil Primož Dolenc, ki je »vskočil« po tem, ko je aprila lani dotedanji guverner Banke Slovenije Boštjan Jazbec predčasno odšel s položaja in prevzel vodstveno funkcijo v enotnem odboru za reševanje v okviru bančne unije v Bruslju. Vasle, ki je bil pred tem direktor Urada za makroekonomske analize in razvoj, je peti guverner Banke Slovenije, katerega mandat traja šest let. Pred njim so osrednjo finančno ustanovo v državi vodili France Arhar, Mitja Gaspari, Marko Kranjc in Boštjan Jazbec.

Prejeli hrvaški odgovor

Slovenija je pred tednom dni od Sodišča EU prejela hrvaški odgovor na tožbo zaradi kršenja evropskega pravnega reda, ki je posledica nespoštovanja arbitražne rzsodbe o meji med državama. Urad vlade za komuniciranje je sporočil, da Hrvaška v ugovoru zavrača pristojnost Sodišča EU v tej zadevi,

kakor je sicer že decembra lani navedlo hrvaško zunanje ministrstvo. Hrvaška v ugovoru pravi, da zavrača veljavnost arbitražne rzsodbe in dejstvo, da je bila z njo določena meja med Slovenijo in Hrvaško, zavrača tudi stališče Slovenije, da zaradi hrvaškega nespoštovanja arbitražne rzsodbe prihaja do kršitve prava EU. Slovenija mora odgovor na hrvaški ugovor pripraviti do 13. februarja.

Zdravstveni domovi tožijo državo

Zdravstveni domovi, skupaj jih je 41, tožijo državo za 3,4 milijona evrov, ker jim je z zvišanjem plač v javnem sektorju leta 2017 za toliko povečala stroške, ni pa prisrkelbela denarja za pokritje, saj sta ministrstvo in Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije cene zdravstvenih storitev dvignila šele v letu 2018. Na ZZS pravijo, da lahko zaplete, ki se lahko ponovijo zaradi decembrskega dviga plač, prepreči sprememba sistema, tako kot ministrstvo za zdravje pa tudi menijo, da je tožba neutemeljena in nepotrebna. Minister za zdravje Samo Fakin je sicer pred dnevi zagotovil, da so sredstva za decembra dogovorjen dvig plač zagotovljena in jih bodo izvajalci zdravstvenih storitev

dobili v prvih dveh mesecih letošnjega leta. Če bo treba, pa jih bodo dobili tudi za nazaj, je še dejal.

Na novo opredeliti posilstvo

V javnosti zadnje dni zelo odmeva sodba koprskega višjega sodišča, ki je moškega zaradi spolnega občevanja z družinsko prijateljico proti njeni volji spoznalo za krivega kaznivega dejanja prisiljenja, in ne posilstva. Zaradi tega je že prišlo do pozivov k spremembi opredelitve posilstva v kazenskem zakoniku po vzoru nekaterih drugih evropskih držav, ki posilstvo opredeljujejo vsak spolni odnos brez privolitve. Dogodek se je zgodil 11. oktobra 2015 v zgodnjih jutranjih urah, ko je moški v svojem stanovanju spolno napadel vinjeno družinsko prijateljico. Koprsko višje sodišče je presodilo, da moški ni zagrešil posilstva, ker je dejanje začel, ko je še spala, silo pa je uporabil šele, ko se je zbudila, in je s pomočjo prisile dejanje »zgolj dokončal«, navajajo mediji. »Kadar storilec uporabi silo šele po tistem, ko že pride do spolnega odnosa, oziroma zato, da spolni odnos dokonča, kot je to v obravnavani zadevi, potem kaznivo dejanje posilstva ni podano,« so odločili sodniki,

ki so zato moškega obsodili za blažje kaznivo dejanje prisiljenja.

Pobegli zapornik spregovoril

Še vedno odmeva tudi pobeg dveh srbskih zapornikov iz koprskega zapora 29. decembra lani. Eden od njiju, Damjan Mitrović, je namreč srbskim medijem razkril, da je pobeg načrtoval skoraj tri mesece in da je žago, s katero sta prerezala rešetke, dobil prek ograje in jo skrival v tetrapaku za mleko. Pojasnil je, da je pobeg načrtoval, odkar je izvedel, da ga namerava Slovenija izročiti Srbiji. Tedaj se je lotil natančnega proučevanja gibanja in delovanja stražarjev. Pri pobegu prek zidu sta si zapornika pomagala tudi z eno od odsluženih žimnic, ki so že več tednov ležale ob smetnjakih pod oknom. S taksijem se je nato peljal v Trst, od koder je poklical upravnika koprskega zapora in mu pojasnil, kako sta pobegnili iz zapora, da ne bi mislil, da je kriv kdo od varnostnikov. Oglasili so se tudi pravosodni policisti iz koprskega zapora, ki so kritični predvsem do direktorja zapora Dušana Valentinčiča, ki med drugim ni dovolil podrobnega pregleda sobe pobeglih pripornikov, kar je pred časom predlagal eden od paznikov.

Sloenci v zamejstvu (646)

Kultura, hrbtenica naroda

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

Čeprav se bo komu zdel ta naslov kot oguljena fraza, je za Slovence, pa naj živijo v Avstriji, v Italiji, na Madžarskem in drugje po svetu, resničen in stvaren. Kultura je način, s katerim je mogoče najbolj učinkovito ohraniti narodovo identiteto, vključno z jezikom. V Italiji prav kulturne prireditve najbolj združujejo Slovence. Za primer vzemimo samo vsakoletni pevski prireditvi Primorska poje in Koroška in Primorska pojeta, ko so dvorane polne, na odrih pa se zvrsti na desetine pevskih zborov. Ko sta ob zaključku lanskega leta tajnica Krščanske kulturne zveze v Celovcu Zalka Kelih Olip in poslovodja Slovenske prosvetne zveze dr. Janko Male ocenjevala kulturno bero

preteklega leta, sta povedala veliko spodbudnih besed in izrekla globoko spoštovanje ljudem, ki delujejo v slovenskih društvih, in mladim, ki jim je treba omogočiti svobodo kulturnega delovanja, v katerem pa literatura in jezikovna vzgoja ne smeta biti zapostavljeni.

Januar bo za Slovence na Koroškem v znamenju kulture in kulturnega ustvarjanja. V torek, 15. januarja, bodo na Pedagoški visoki šoli v Celovcu predstavili letošnji literarni natečaj

Krščanska kulturna zveza in Narodni svet koroških Slovencev bosta v petek, 25. januarja, ob 19. uri v Mohorjevi hiši podelila letošnjo Tišlerjevo nagrado. Za delo na kulturnem, političnem, publicističnem in pedagoškem področju jo bo prejel dr. Janko Zerzer.

Pisana pomlad ali Na dan z besedilom, na katerem bo več sto mladih različnih starosti pisalo v najrazličnejših literarnih zvrsteh. Pisana pomlad je vsakoletna akcija Volbankove ustanove, ki pomaga pri širjenju slovenske besede med mladimi. Dr. Jože Volbank, rojen v Podjuni na Koroškem, je do smrti živel in deloval kot zdravnik v Kranjski Gori in del svojega premoženja že takrat namenjal pomoči nadarjenim otrokom iz slovenskih družin na Koroškem. Volbankovo

Nagrade na natečaju Vesela pomlad so za mlade literate nekaj posebnega.

ustanovo vodi Združenje staršev slovenske gimnazije v Celovcu, v njen program pa so poleg literarnega ustvarjanja vključeni tudi glasba, film in govorništvo.

Kulturno bo zvenel tudi ponedeljkov občni zbor Slovenske prosvetne zveze, ki je najstarejša kulturna organizacija Slovencev na Koroškem. Kot Slovenska krščanska socialna zveza je

bila ustanovljena oktobra leta 1907, leta 1934 pa se je preimenovala v Slovensko prosvetno zvezo. Leta 1941 so njeno delovanje prepovedali, izropali ali uničili 13 kulturnih domov in uničili nad 80.000 knjig. Zveza je ponovno začela delovati leta 1946. Ponedeljkov zbor se bo začel ob 19. uri v dvorani župnišča v Šentjakobu v Rožu.

Po svetu

Rumeni jopiči

Eden od fenomenov, ki so nas presenetili proti koncu leta 2018 in jih ni bilo mogoče napovedati, so protesti rumenih jopičev v Franciji. Od kod so se vzeli, kaj pomenijo? Analiza pokaže, da ne gre za naključje ...

MIHA NAGLIČ

Ne rdeči ne črni – rumeni

Protestno gibanje »rumeni jopiči« (les gilets jaunes) nam pomaga razložiti francoski politolog Arnaud Mercier. »Protestniki, t. i. rumeni jopiči, imajo številne razloge. S političnega vidika gre za ljudi tako s skrajne desnice kot s skrajne leve, številni pa sploh niso politično opredeljeni. Preprosto menijo, da je politikom zanje vseeno, zato niti ne volijo. Na ulicah pa niso najrevnejši Francozi, temveč gre za pripadnike nižjega srednjega razreda, ki se čutijo prizadete zaradi globalizacije. Tem ljudem je vse težje živeti dobro s svojimi prihodki zaradi brezposelnosti, obdavčitve, dejstva, da morajo živeti na obrobjih velikih mest, zaradi česar se morajo na delo voziti z avtomobili, včasih tudi po 40 ali 50 kilometrov. Zanje je torej cena goriva zelo pomembna. Vlada je nekaterim zahtevam ugodila, zdaj pa zahtevajo možnost, da odločajo na referendumih. Ljudje želijo, da se jih bolj upošteva pri sprejetju zakonov, želijo več neposredne demokracije. Ne samo, da Macrona nimajo radi, lahko rečemo, da ga sovražijo. Protestniki zanj niso glasovali. Vidijo

ga kot predsednika bogatih, kot predsednika Evropske unije, kot predstavnika globalizacije.« Protestnike so razjezile Macronove davčne olajšave za zelo bogate na eni strani, na drugi pa novi davki za srednji razred. Njihove zahteve so dostikrat protislovne. »Nekateri ljudje želijo nižje davke, drugi pa več javnih storitev in več državnega posredovanja v gospodarstvo. Obe stališči je nemogoče uskladiti. Tudi zato zahtevajo soodločanje na referendumih, saj je to način, da dosežeš soglasje tudi, ko se ne strinjaš, recimo glede vprašanj davkov, javnih storitev, vloge države v gospodarstvu in tako naprej. Glede te politične zahteve se protestniki strinjajo, medtem ko se glede ekonomskih zahtev ne. Ponavljam, ne gre za gibanje najrevnejših, ampak nižjega srednjega razreda, ki mu je vse težje dobro živeti. Vidijo se kot žrtve globalizacije, 'evropeizacije' politike, zaradi česar je država šibkejša in se manj vpleta v gospodarstvo. Zato ukinja nekatere javne storitve, še posebej na podeželju in v majhnih mestih. Ljudje torej niso proti davkom, nasprotno, želijo novo družbeno pogodbo, po kateri bi bili prav zaradi plačevanja davkov deležni socialne zaščite. Del protestnikov tako

zahteva več socialne države, ne pa njenega konca.« Predsednik Macron se je na proteste odzval z zamudo, ki pa se je izkazala za premissljudno. »Macronov govor je bil v letošnjem letu drugi najbolj gledan televizijski prenos v Franciji, takoj za finalno tekmo na nogometnem svetovnem prvenstvu, na kateri je igrala tudi francoska reprezentanca. To pove, kako močno so ljudje pričakovali njegov nagovor, njegovo odločitev glede reševanja vprašanja socialnih protestov. Menim pa, da Macron ni navedel le rumenih jopičev, ampak tudi druge Francoze, ki sicer sami niso rumeni jopiči, a gibanje podpirajo. Namen govora je bil tako doseči desolidariziranje javnosti z rumenimi jopiči. Videli smo, da je takoj po govoru 20 odstotkov prebivalstva menilo, da so zahteve protestnikov sicer legitimne, a da so zdaj veliko dosegli, zato naj prenehajo protestirati. Za Macrona je bilo zelo pomembno, da so ljudje dejali, da je za katero koli gibanje nemogoče, da doseže vse, kar zahteva, in da je to že doseglo veliko, zato naj preneha ...« Slabost gibanja je tudi v tem, da so organizirani le horizontalno. Mercier: »Horizontalna struktura bo vodila v konec gibanja, če ne bodo sprejeli tega, da potrebujejo institucionalizacijo

in vodje.« (Vir: Boris Vasev, MMC RTV SLO)

Kar sto sedemindvajset kongresnic

V novem sklicu ameriškega kongresa je rekordno število žensk, kar 127 jih je, od tega 106 demokratk. Izstopajo 29-letna Alexandria Ocasio-Cortez kot najmlajša kongresnica, pa prvi ameriški staroselki v kongresu (Deb Haaland in Sharice Davids), prva odkrito biseksualna senatorka (Kyrsten Sinema) in prvi muslimanski kongresnici (Rashida Tlaib in Ilhan Omar). Slednji sta prisegli na Koran, in ne na Sveto pismo. Res, časi se spreminjajo in Bob Dylan zapoje: »The times they are a-changin'«!

Ultima Thule

Pa še ena vesoljska. Prav na novega leta dan se je vesoljska sonda New Horizons (Nova obzorja) na le 3500 kilometrov približala nebesnemu telesu z imenom Ultima Thule. Nahaja se v t. i. Kuiperjevem pasu na robu Osončja, kjer je tudi mini planet Pluton. V mimoletu pri 51.000 kilometrih na uro je sonda fotografirala in premerila ta neznani svet, ki po najdaljši stranici meri le 33 km in je bil odkrit šele 2014; do zdaj je bil človeštvu znan le kot drobna pika na posnetku zelo natančnega teleskopa.

Rumeni jopiči med demonstracijami v Parizu, 8. 12. 2018, policija jih je razganjala s solzivcem. / Foto: Wikipedija

Demokratka Nancy Pelosi (1940) ima v Kongresu že dolgo kilometrino, 3. januarja je ponovno prevzela vodenje spodnjega doma. / Foto: Wikipedija

Tako je umetnik upodobil let vesoljske sonde New Horizons mimo nebesnega telesa Ultima Thule, preden se je ta zares zgodil, 1. 1. 2019. / Foto: Nasa

Za boljšo šolo (2)

Dolžnost staršev je, da se postavijo na stran učiteljev

IVKA SODNIK

Tako je v svoji knjigi Varuh otrokovih dolžnosti v poglavju, kjer našteva dolžnosti staršev, zapisal znani slovenski pedagog in predavatelj Marko Juhant. Njegovo zahtevo lahko razumemo tako, da se od staršev pričakuje, da bodo vnaprej zaupali učiteljem in vodstvu šole, da se bodo ti v kar največji meri potrudili pri delu z otroki. Skoraj vsi otroci gredo zelo radi v šolo in se je prva leta veselijo, ker vedo, da se bodo v njej marsikaj zanimivega naučili in dobili nove prijatelje. Naj jih starši v tem pozitivnem pričakovanju vedno podpirajo in

spodbujajo tudi v trenutkih, ko bodo nastopile težave. Če bodo starši pred otroki na glas izražali svoje spoštovanje do učiteljev in zaupanje vanje, bodo veliko prispevali k večji avtoriteti učiteljev. Težko je danes živeti in delati v svetu in času brez avtoritet, posebno otrokom, ki potrebujejo jasne besede in trden zgled. V času osnovnošolskega izobraževanja so za otrokov razvoj poleg staršev zelo pomembni tudi učitelji. Prva leta šolanja, na razredni stopnji, je učiteljica otrokova druga mama. Pravim učiteljica, saj učiteljev v prvih dveh triletjih osnovne šole

skoraj ni. Otroci so zelo navezani in zaupljivi do svojih učiteljic, zato staršem doma pogosto oporekajo, češ naša učiteljica je pa drugače povedala. Zato velja od vsega začetka v otrokovih očeh vestno gojiti pozitivno podobo učiteljev, četudi ti kdaj naredijo napako in se zmotijo. V tem primeru imajo starši na voljo druge možnosti, da zaščitijo svojega otroka. Pogovor odraslih z odraslimi. Ob takšnem preudarnem nastopu bo otrok začutil, da starši ne želijo učitelja vnaprej obsojati, ampak se želijo prepričati, kaj se je v resnici dogajalo v šoli.

Večje avtoritete učiteljev si vsi želimo, tako pedagoški delavci kot starši. Ker danes avtoriteta in ugled učiteljskega poklica nista več samoumevna, kar je veljalo še pred desetletji, je za večjo veljavo učiteljev izredno pomemben pozitiven odnos staršev do šole. Zato starši, tudi tisti, ki niso preveč zadovoljni z delom šole, ne bi smeli kritizirati učiteljev in ravnateljev pred otroki. Če otroci začutijo pri starših negativen odnos do posameznih ali celo večine učiteljev, se vanje naselita strah in odpor do šole. V tem primeru učenci v učiteljih ne vidijo več svojih zavetnikov in pomočnikov, pač pa nekoga, ki mu želi škoditi in ga ima ves čas »na piki«, kot radi rečejo otroci. Za otroke blatenje učiteljev pomeni isto, kot če se grdo žalita in zaničuje ta njegova ločena starša, saj ima oba rad. S pozitivnim odnosom do šole pa starši

otrokom vlivajo pogum in vero, da bodo šolskim zahtevam kos in da se v težavah poleg staršev vedno lahko obrnejo na svoje učitelje. Negativen odnos do šole pri otrocih dolgoročno povzroča odpor do učenja in izpolnjevanja šolskih obveznosti. Težko si predstavljamo, kaj to pomeni za današnje generacije, ki se bodo do konca življenja ves čas učile in se srečevale s takšnimi in drugačnimi učitelji.

Zato se držimo načela, naj starši v odnosu do šole vedno stopijo na stran učiteljev. Isto pravilo naj velja za učitelje – vedno je treba stopiti na stran staršev, ko pridejo ti v šolo na pogovor preverjat, v kakšne težave je zašel njihov otrok – tako da starše poslušajo in skušajo razumeti njihova pričakovanja, na koncu pa naj zelo obzirno prikažejo tudi svoje videnje otrokovega vedenja in sposobnosti.

Pogovor

Igralci še kako čutimo dvorano

Miha Rodman

»Predstava Judovski pes je resnična magija gledališča,« je bilo med drugim povedano ob predaji nagrade julija – po izboru gledalcev najboljšemu igralcu ansambla Prešernovega gledališča za preteklo sezono. Magijo je v šestindvajsetih vlogah ustvarjal igralec Miha Rodman, ki ga je kranjska publika z navdušenjem sprejela tudi v predstavah Teror, Mrtvec pride po ljubico, Prerok ...

IGOR KAVČIČ

Če je bila Julija Prešernova muza, kdo so vaše muze, ki vas vedno znova navdihujejo na gledališkem odru?

»Težko rečem, kdo natančno so moje muze, ki me navdihujejo. Navdih je zame vedno znova nekaj novega, lahko je zgolj trenutek, ko v igranju začutim nekaj oprijemljivega in si rečem: to moram raziskati. V besedilu ali v liku, ki ga igram, vedno iščem nekaj, kar me posebej zanima, kar mi je izziv in doslej še nisem poskusil.«

Monodrama Judovski pes s šestindvajsetimi liki, ki jih v njej oblikujete, je za igralca nedvomno velik izziv?

»Izzivov je bilo pravzaprav več. Ljudje igralce običajno sprašujejo, kako se lahko naučimo toliko besedila, a to pač sodi k našemu poklicu. O tem pri študiju predstave še najmanj razmišljam. Res je bil velik izziv zgolj v enem mesecu obvladati besedilo v dveh jezikih, slovenskem in angleškem. A ob vsem tem je bilo treba še naštudirati različne like, naglase, načine govora, držo, čustvena stanja ter mizansceno in rekvizite. To je bilo zame kar stresno obdobje, ampak sem si dokazal, da se je mogoče na dan naučiti osem strani besedila, štiri v enem in štiri v drugem jeziku, in jih postaviti na oder. Prva premiera je bila v slovenščini, nato je sledila premiera v angleščini. Ker je bil režiser Izraelc, sva pri postavljanju monodrame tako ali tako komunicirala v angleščini. Tako sem doma potem delal še slovensko izvedbo.«

Se spominjate dne, ko so vam ponudili Judovskega psa?

»Seveda se. Bil sem zelo razočaran, saj sem bil prvotno predviden za študij Stenice z režiserjem Jernejem Lorencijem. Bil je moj mentor na akademiji, z njim sem že delal dve predstavi in sem se zelo veselil ponovnega sodelovanja. Potem sem izvedel, da me bodo "zasedli" za nekaj drugega ... Ko sem v branje dobil besedilo za Judovskega psa, pa sem takoj spoznal, da gre za izjemno zgodbo. To je bila za začetek najboljša spodbuda. Lahko rečem, da se je "slaba stvar" tokrat izkazala za zelo dobro.«

Prebral sem, da je to vaš igralski Tour de France ...

Miha Rodman z Julijo, ki so jo zanj izbrali gledalci / Foto: Prešernovo gledališče (Mediaspeed)

»To sem res omenil venem od intervjujev, pa se je očitno prijelo. (smeh) Največja kolegarska dirka je prava "mašinerija", ko dobiš občutek, da je vse popolno, natančno in strogo podrejeno cilju. Sam sem že igral v nekaj takih predstavah, ko začneš in se ne ustaviš, dokler ne prideš do konca. Čez vse "klance in sprinte". Tovrstnih izzivov sem v Judovskem psu imel več kot dovolj – od različnih vlog, glasov, ki jih spremljajo, pa hitrih menjav med njimi ... Kar precej truda je treba, da to osvojiš.«

Na odru ste vseskozi sami z vsemi različnimi vlogami – od psa do gestapovca ...

»To je najbrž eden največjih preizkusov za igralca. Tempo predstave z vsemi čustvenimi vrhunci, ki si sledijo, je odvisen predvsem od tebe. Študij predstave je bil zelo komoren – ekipa treh, igralca, režiserja in dramaturginje. Vseskozi si postavljaš neke cilje, hkrati pa ne veš, ali si jih osvojil ali ne. Ob tem ko pripravljáš predstavo, se ukvarjaš še s kopico drugih stvari, od scene do kostumov, posameznih detajlov ... Po premieri je bila publika navdušena. Nekdo mi je dejal, da se mu je predstava zdelala kot film, da je ob vseh teh različnih vlogah pozabil, da igra samo en človek.«

Vam je pri vživljanju v vlogo psa pomagalo, da imate tudi sami doma psa in s tem izkušnjo njegovega obnašanja v družbi človeka in značilnih reakcij v določenih situacijah?

»Doma imam rjavega labradorca Marlona, ki je dobil

ime po igralcu Brandu. Seveda je lažje, če poznaš psihologijo psa, kako reagira v posameznih situacijah. Ko sem bral besedilo za igro, sem si tako živo predstavljal, s kakšno naivnostjo pes gleda človeka, ko recimo čaka na hrano. Pes nosi povsem drugo energijo v sebi, ni obremenjen s takimi in drugačnimi problemi, ki jih imamo ljudje. Sam sem tako lažje prepoznaval detajle, ki jih v zgodbi opisuje pes – kako zagleda svojega prijatelja iz otroštva, kako za nacistične Jude po hiši, ker bo za to seveda dobil piškot ...«

Z Judovskim psom ste se predstavili tudi na velikem mednarodnem festivalu monodrame v New Yorku. Med gledalci je bilo najbrž tudi precej Judov. Ste začutili njihove reakcije?

»Judi zelo dobro poznajo svojo zgodovino in holokavst in so se tudi na mojo predstavo zelo pozitivno odzvali. Po predstavi mi je tako ogromno ljudi prišlo čestitati. Zanimivo izkušnjo sem imel v Izraelu, ko je do mene prišla gospa, ki je preživela koncentracijsko taborišče v Treblinki, in rekla: "Jaz sem pa bila tam in je bilo zelo podobno kot v vaši predstavi." To so stvari, ki ti pridejo do živnega. V Indiji je bila izkušnja drugačna. Indijcem je problematika holokavsta manj znana, so pa prepoznali sporočilnost, ki jo predstava nosi – gre namreč za sovraštvo do manjšin, v čemer lahko tudi v svoji zgodovini najdejo podobno problematiko. Predstava govori tudi o tem, kako v svetu obvladati nestrpnost do drugačnih.

Konec koncev neki pes dokaže, da je to mogoče.«

V predstavi je nekaj tipičnega judovskega humorja, začinjene s samoironijo. Je ta v sicer žalostni zgodbi tudi za igralca dobrodošel?

»Včasih mi je žal, da publika bolj ne reagira s smehom. Publika je večino predstave zelo tiha, vse stvari se dogajajo tako hitro, tako tragične kot tiste s humornimi elementi. Gledalce imam vseskozi tako zelo blizu, da si včasih sebično želim, da bi se, če je nekaj smešnega, zasmejali in s tem potrdili, da je res smešno. Ampak ni vedno tako.«

Pes Kir v predstavi ljudi loči na dobre, slabe in ravnodušne. Kako igralec gleda na publiko, ki prihaja v gledališče – ta je zelo raznolika?

»Absolutno je publika še en skriti soigralec. Tudi od nje je odvisno, kakšna energija se vzpostavi v dvorani. Ko si v temi, gledaš na oder, kjer so igralci, obratno pa mi v dvorano ljudi ne vidimo v oči, zato pa vas čutimo na energetski ravni. Vemo, ali gledalec predstavo pozorno spremlja oziroma se dolgočasni in gleda naokrog, mogoče zeha ali celo gleda na telefon. Igralci na odru čutimo dvorano, podobno kot nogometaši čutijo publiko na stadionu. Če je publika napeta in gleda v smrtni tišini, igraš drugače, kot če ljudje počnejo vse prej omenjeno. To so nianse, ki lahko naredijo predstavo dobro, ali pa je to zgolj še ena prestava več.«

Trenutno igrate v še eni uspešnici Prerok, ki v igralskem

načinu pa tudi pri gledalcih odpira druge registre kot Judovski pes ali drama Teror, v kateri igrate obtoženega pilota. Se vam zdi, da vam v Prešernovem gledališču dajejo veliko dela – da so vas vrgli v bazen in od vas zahtevajo vse plavalne sloge?

»Pri Preroku je interakcija gledalcev povsem drugačna kot pri Judovskem psu ali pa je bila na primer pri predstavi 25.671 o izbrisanih, ko sem gledalcem pri vratih pobiral osebne izkaznice. V Preroku ljudi veliko bolj vidim v obraz, vidim jih, kako sedijo s prekrizanimi rokami, napeto gledajo ali pa nasprotno mižijo in odtavajo v svojih mislih ...

To, da lahko v Prešernovem gledališču veliko in zelo različno delam, je super. Uživam v tem, da se vedno znova dotaknemo nečesa novega, da lahko raziskujemo različne stvari in ne igramo zgolj stereotipnih vlog. Naša umetniška vodja zelo pazi, da smo vsi igralci po predstavah čim bolj enakomerno razporejeni. V vsaki sezoni kdo izmed nas dobi priložnost za tako imenovano življenjsko vlogo.«

Prešernovo gledališče imajo sem in tja v prestolnici še vedno za provincialnega, čeprav s predstavami, ki jih igrate v Kranju, in ob nagradah, ki jih z njimi prejimate doma in po svetu, vseskozi dokazujete nesporno kvaliteto ...

»Prešernovo gledališče je že po repertoarju eno najmočnejših gledališč v Sloveniji. Gledalci so zahtevna publika in radi hodijo v naše gledališče, čeprav to na srečo ne podlega komercialnemu. Igramo predstave različnih žanrov, od Preroka in senzoričnega gledališča, ki je pri nas novost, do uprizoritev klasičnih besedil, komedij in avtorskih projektov. Napol za šalo, napol zares pravimo, da smo na zadnjem Borštnikovem srečanju imeli petdeset odstotkov programa. Vesel sem, da sem del Prešernovega gledališča in se trenutno ne vidim drugje. Iz Ljubljane se včasih v avtu skupaj pripeljemo štirje in se pogovorimo o aktualnih zadevah, če je potreba tudi kaj zvadimo. Igralski ansambel je med seboj zelo povezan, dobro se razumemo. Ne nazadnje tudi zase lahko rečem, da imam najboljše pogoje za lasten razvoj in kreativnost prav v Kranju.«

»Po premieri Judovskega psa je bila publika navdušena. Nekdo mi je dejal, da se mu je predstava zdelala kot film, da je ob vseh teh različnih vlogah pozabil, da igra samo en človek.«

Zgodbe

»Na toplém boš, umazana ne boš pa dobro boš zaslužila«

S temi besedami je oče prepričal takrat štirinajstletno Štefko Vister, da se je leta 1948 vpisala v vajeniško šolo. Bila je v prvi generaciji deklet, ki so se na Jesenicah izučile za strugarke. Ta poklic je opravljala kar 35 let. A očetove besede se vendarle niso povsem uresničile ...

URŠA PETERNEL

Konec lanskega leta je Srednja šola Jesenice obeležila osemdesetletni jubilej. Ob tej priložnosti je spomine na svoje šolanje obudila Štefka Vister (rojena Svetina) iz Planine pod Golico, ki je bila leta 1948 v prvi generaciji deklet, ki so se lahko vpisala v jeseniško vajeniško šolo, predhodnico sedanje Srednje šole Jesenice. Pred tem so se namreč v vajeniški šoli lahko šolali samo fantje. Gospa Štefka je imela samo štirinajst let, ko se je začela učiti za strugarko, zatem pa je ta poklic kar 35 let opravljala v Železarni Jesenice.

»Ata mi je rekel: 'Na toplém boš, umazana ne boš pa dobro boš zaslužila!'« na vprašanje, zakaj se je odločila za dotlej izključno fantovsko šolo, odgovarja sogovornica, po rodu iz Most.

Leta 1948 so v šolo vpisali prvo generacijo deklet, vpis je potekal v pisarni v takratni Kašti. Kot se spominja Vistrova, sta se šla vpisat z očetom. V prvi generaciji je bilo trinajst deklet, ki so imele vsaj štirinajst let, nekatera so bila tudi starejša. Triletno šolo jih je zaključilo osem, od tega šest strugark in dve tehnični risarki. Prvi letnik in polovico drugega letnika je pouk potekal v barakah v Podmežakli, konec leta 1949 pa so se preselili v novo stavbo, v kateri Srednja šola Jesenice deluje še danes.

Delavnice so imeli v spodnjih prostorih šole; kot se spominja sogovornica, so imeli tri dni pouka in tri dni prakse. Prvo leto so se učili osnovnih veščin, od piljenja do klepanja, v drugem letniku pa so prakso že nabirali tudi na strojih. V razredih

so bila dekleta skupaj s fanti, razdeljeni so bili po poklicih: strugarji, ključavničarji, električarji ... Šolo je zaključila leta 1951 in se takoj zaposlila v mehanični delavnici Železarne Jesenice kot strugarka. Kot pravi, so iz vajeniške šole že prinesli nekaj praktičnega znanja, še veliko več pa so jih naučili starejši sodelavci, ki jim ni bilo težko znanja prenesti na mlade.

A žal se ni uresničila očetova napoved, da kot strugarka ne bo umazana; kot se spominja, je bilo delo ob strojih precej umazano, saj je v roke dobivala surov, pogosto rjast material za obdelovanje. Kljub drobnosti postavi in dokaj težkemu delu je zdržala kar 35 let, upokojila se je leta 1986, pri 52 letih starosti. Z nekdanjimi sošolkami in sošolci so se nekajkrat srečali, žal so danes mnogi že pokojni. Ve, da dve

Štefka Vister (rojena Svetina) se je leta 1948 v vajeniško šolo na Jesenicah vpisala v prvi generaciji deklet. Izučila se je za strugarko in kar 35 let opravljala ta poklic v Železarni Jesenice.

nekdanji sošolki živita na Koroški Beli, ena v Radovljici; z ostalimi je izgubila stik.

A čeprav bo letos dopolnila že 85 let, je ves čas aktivna. Nekaj let je pomagala v Koči na Kriški gori in v Koči

na Golici, s prijateljicami rada hodi v hribe. Po moževi smrti živi sama v pravljicni hiški v Planini pod Golico in večkrat se povzpne na Golico, Črni vrh ... Vrsto let je čuvala vnuke in kasneje tudi

pravnuke, rada kaj zašije (na šivalni stroj svoje mame, ki je vedno želela, da bi se – namesto za strugarko – izučila za šiviljo, a kaj, ko Štefke v mladosti to ni zanimalo), veliko bere in rešuje križanke.

Hobotnice za male nedonošenčke

Mali borci, ki se v jeseniški porodnišnici rodijo prezgodaj in morajo prve dneve življenja ostati v inkubatorju, dobijo posebne kvačkane hobotnice, ki delujejo terapevtsko. Lovke spominjajo na popkovino in jih tako pomirjajo. Vsak otrok pa svojega prvega prijatelja odnese tudi domov, da ga spremlja – za vedno.

URŠA PETERNEL

Na porodnem oddelku Splošne bolnišnice Jesenice so se pridružili Projektu hobotnica, v sklopu katerega vsi novorojenčki, ki se rodijo prezgodaj oziroma morajo prve dneve življenja ostati v inkubatorju, dobijo posebne prijatelje – kvačkane hobotnice. Te delujejo terapevtsko, saj njihove lovke na otip spominjajo na popkovino. Malčke pomirjajo, tolažijo in prepričujejo, da bi si iztaknili cevke. To je tudi edina igrača, ki jo imajo lahko ob sebi v inkubatorju.

Kot je povedala glavna sestra ginekološko-porodniške in pediatrične službe v jeseniški bolnišnici Nina Trifoni, se pri njih vsako leto rodi okrog petnajst otrok, ki jih štejejo za nedonošenčke, torej so rojeni v 34., 35., 36. ali 37. tednu nosečnosti (za še mlajše poskrbijo v Ljubljani). Na njihovem oddelku tako najlažji novorojenčki tehtajo tudi samo 1600 gramov. Namestijo

Članica krožka ročnih del Slava Karlin z enim od novorojenčkov, ki je v jeseniški porodnišnici v dar prejel kvačkano hobotnico. / Foto: arhiv krožka ročnih del

jih v inkubator, kjer ostanejo tako dolgo, dokler potrebujejo podporo pri dihanju. Včasih pa inkubator zaradi zdravstvenih težav potrebujejo tudi novorojenčki, ki

sicer niso rojeni prezgodaj. In vsem tem malim borcem v inkubator položijo kvačkano hobotnico, ki jih spremlja ves čas, ko malčki okrevaajo in odidejo domov, pa tudi

hobotnice odnesejo s seboj. Tako otrok in hobotnica ostane prijatelj – za vedno.

Pobudnica Projekta hobotnica, ki se mu je doslej pridružil že šest slovenskih porodnišnic, je Gorenjka Tjaša Bevc. Navdušena mlada kvačkarica je na Facebooku naletela na članek o kvačkanih terapevtskih hobotnicah v Veliki Britaniji. Projekt jo je pritegnil in ugotovila je, da poteka že v mnogih državah, začel pa se je na Danskem. Tako je sama nakvačkala prvo hobotnico in sledila danskim navodilom, ki so zelo natančna. Za projekt je kmalu navdušila tudi druge kvačkarice, ki so osnovale Facebook skupino Projekt hobotnica in hobotnice začele podarjati slovenskim porodnišnicam.

Ena od mamic prezgodaj rojene deklice je napisala, da je hobotnica mali Emi delala družbo v inkubatorju in tudi zdaj, ko je Ema že doma, spi z njo v posteljici. »Hobotnice ne damo – bo za vedno članica naše družine,« je zapisala na Facebook strani Projekta hobotnica.

Hobotnice morajo biti izdelane iz stoodstotne bombažne preje in sintetičnega polnila, ki je pralno na šestdesetih stopinjah. Hobotnice naj bi bile v nežnih barvah, s prijaznimi obrazi in brez vozlov, lovke pa so lahko dolge največ 22 centimetrov. Velike so za dlan. Pred uporabo jih razkužijo.

V akcijo pa so se vključile tudi nekatere gorenjske ljubiteljice ročnih del. Med njimi so tudi srčne članice krožka ročnih del pri Društvu upokojencev Javornik - Koroška Bela. Tako so lani nakvačkale kar devetdeset hobotnic in trideset meduz in ji večino podarile nedonošenčkom v ljubljanski porodnišnici. S tridesetimi hobotnicami pa so v prazničnem decembru razveselile nedonošenčke v Splošni

bolnišnici Jesenice. Hobotnicam so priložile prijazno pismo, v katerem so med drugim zapisale: »Borite se z vsemi osmimi lovkami. Ko boste pluli v mirnih vodah, pa samo stisnite hobotnice k sebi in začitite njihovo toplino ...«

Kot je dejala Tjaša Bevc, so gospe s Slovenskega Javornika oziroma Koroške Bele zares srčne, njihovi nakvačkani mehkužci pa so popolni.

Ker v jeseniški porodnišnici vsako leto potrebujejo okrog petnajst hobotnic, jih imajo za letos nakvačkanih dovolj, zato so se s članicami krožka ročnih del dogovorili, da bodo zdaj nakvačkale tudi copatke, ki bodo grela mala stopala vseh novorojenčkov.

Obletnice

Prvič v šolo – pred sto leti

V radovljiški knjižnici je na ogled zanimiva razstava šolskih potrebščin petih otrok družine Koman iz Radovljice. V šolske klopi so sedli pred stoletjem; njihove lepo popisane zvezke, skrbno hranjene knjige in natančno urejene šolske potrebščine pa sta zbrali in za razstavo pripravili edini potomki družine: Helena Beba Rotman Benič in njena hči Liliana Benič Drobac.

MARJANA AHAČIČ

»Pri nas doma sta nam babici že zgodaj umrli, tako otroci nismo doživljali lepih ur ob njunem pripovedovanju pravljic in povesti. Morali smo že kot mali otroci vzeti v roke knjige ali otroške slikanice, da smo kaj novega izvedeli. Zato sem komaj čakala, da sem šla v šolo in se tam naučila brati, kar sem videla pri svojih dveh starejših bratih Vladu in Borisu in sestri Veri,« je v publikaciji doma za starejše občane pred devetnajstimi leti v svojih spominih zapisala Anka Koman, nekdanja učiteljica iz znane Radovljiške družine. Zadnja leta svojega dolgega življenja je preživela v Domu dr. Janka Benedika.

»Vera, rojena leta 1910, je bila moja babica. Po poklicu je bila učiteljica, umrla je še pred mojim rojstvom. Njeni sestri: Anka, prav tako učiteljica, rojena leta 1912, in Milena – klical so jo Deta – po poklicu šivilja, rojena leta 1913, sta živeli v stanovanju na Trubarjevi ulici v Radovljici. Imele so tudi dva brata. Mlajši Boris (rojen leta 1908) je bil župnik, mlajši Vlado (rojen leta 1906) pa je umrl že v svojih zgodnjih dvajsetih,« je pojasnila Liliana Benič Drobac, ki je skupaj s svojo mamo Heleno Bebo Rotman Benič zbrala gradivo in pripravila razstavo.

»Stanovanje v stari hiši je bilo več kot dvajset let prazno, in ko sva ga z mamo pred časom začeli pospravljati, sva našli na pravo malo bogastvo; meni, ki se profesionalno ukvarjam z

Lepopisje je bilo v šoli prejšnjega stoletja izjemno pomembno, kasneje vedno manj, zdaj pa pisanje z roko spet pridobiva veljavo. V radovljiški knjižnici konec meseca pripravljajo predavanje društva Radi pišemo z roko z naslovom Skrita sporočila v pisavi ter akcijo Teden pisanja z roko. / Foto: Gorazd Kavčič

likovno umetnostjo, so seveda najprej v oči padle prelepe slike. Ko sem brskala naprej, pa sem našla še lepo urejene zvezke, učbenike in druge šolske potrebščine Komarovih otrok, ki so pred stotimi leti v Radovljici začeli hoditi v šolo.«

Končno v prvi razred

Takole se je svojega vstopa v šolo spominjala Anka Koman: »Končno sem bila le stara šest let, ko je nastopilo šolsko leto 1918/19. Slovenci smo bili takrat še pod Avstro-Ogrsko, vendar smo imeli v osnovni šoli učni jezik slovenščino. Uporabljali smo tri učne knjige: abecednik, računico in male svetopisemske zgodbe. Pisali smo na škriljeve tablice s

klinčki. Ob strani tablic sta viseli dve krpici, da smo napisano lahko zbrisali. Zvezkov v prvem razredu nismo uporabljali. Vse šolske potrebščine smo nosili v torbah na hrbtu. Torbe so bile kar doma narejene, ne kupljene. Pri pouku smo jih dali v predale šolskih klopi,« je zapisala.

»Učila nas je mlada, prijazna učiteljica Severjeva. Šolski upravitelj (takrat smo rekli nadučitelj) je bil tisto leto Julij Slapšak, ki je bil tudi mladinski pisatelj (psevdonim Mišjakov Julče), čebelar in oče velike družine. Tudi z menoj je hodila ena izmed njegovih otrok – Mila. Ta mi je ostala v spominu iz naslednjega dogodka: Nekega dne, kmalu po začetku šolskega leta, je

stopila na oder med odmorom pred tablo ter nam součencem kazala, naj iz abecednika iztrgamo zadnjo stran. Na zadnji strani je bila namreč avstro-ogrška državna himna. Mila nam je še razložila, da ne bomo več peli te himne, ker nismo več pod Avstrijo, temveč samostojni. To nam je potrdila čez nekaj tednov tudi učiteljica Severjeva.«

V šolo so vsi hodili peš

V šolo je rada hodila že zaradi ljubeznive učiteljice in tudi ker je tam dobila veliko prijaznih součenc in součencev. »Poleg mene je sedela dolgo časa Milka Papter, doma iz Vrbenj, ki se je poročila v Predtj k Legatovim. Malico smo nosili kar

od doma. Ker je bil to čas po prvi svetovni vojni, ni bilo kaj dosti, največ košček kruha. Toda Milka mi je vedno prinesla kak priboljšek: jabolko, krhelj ali suho hruško pozimi. Od ostalih součenc se dobro spominjam Anice Skrt, Nade Vengar (pozneje poročene Mulej), Anice Vozel in Helene Pogačar (poročene Marčun). Z Anico Skrt sva hodili od gasilskega doma vedno skupaj v šolo in bili prijateljici vse do konca šolanja v Radovljici. Mi smo takrat stanovali v vili Mariji, zadnji hiši v Radovljici proti Lescam, ob nekdanjem supermarketu Živila.

Poleg otrok iz mesta Radovljica, ki je takrat štel le sedemsto prebivalcev, so hodili v radovljiško šolo še otroci iz vasi Predtj, Vrbenje, Gorica, Nova vas, Lancovo, dela Lipnice, Brda in Vošče. Vsi otroci so hodili peš – poleti in pozimi. Navadno ni nihče manjkal.«

Ena sama bridka ura

Učenje ji ni delalo pregulav. »Samo ena bridka ura mi je ostala v spominu: pisanje številke tri. Nikakor je nisem mogla postaviti pokonci, vedno je ostala na spodnji črti, na nosu. Potem sem jo zbrisala in spet napisala, pa je spet ležala na nosu. To me je tako užalostilo, da sem se začela solziti in se še naprej mučila. Končno je prišla na pomoč sestra Vera, ki mi je praktično pokazala, kje naj začnem, da bo številka stala na nogah. Mama je šla namreč prav tisti dan na obisk k bratu Vladu, ki je že hodil v prvi razred gimnazije. V

internatu je nastopila "španska", pa se je bala, da ni morda tudi on zbolel.«

Pomembno leto za Slovence

To šolsko leto je bilo tudi leto, značilno za vse Slovence, se spominja v svojem zapisu. »Po dolgih letih smo se otreli avstro-ogrskemu jarmu in se združili z vsemi Južnimi Slovani, ki so bili do takrat pod Avstro-Ogrsko. Središče te slovanske državi-ice je bil Zagreb, trajala pa je le 33 dni, ko smo se priključili kraljevini Srbiji s središčem v Beogradu. Dobro se spominjam, kako smo šolarji proslavili ta dogodek. Zbrali smo se pred šolo, to je stara šola, ki je zdaj preurejena v ekonomsko srednjo šolo. V rokah smo nosili slovenske zastavice, potem pa obhodili velik del mesta. Na več krajih so stali mladi v narodnih nošah in nam vzklikali: Živela Jugoslavija! Mi pa smo veselo odgovarjali: Živio! Končno smo bili že čisto hripavi, saj je bilo to prvega decembra, ko je že precej mrzlo, sploh pa je razsajala epidemija "španske". Po slovesni maši smo odšli v šolo, tu je bil še slovesni govor, potem pa smo vsi dobili zastonj razglednico, na kateri sta bila dva moža. Razložili so nam, da sta onadva največ storila za osvoboditev izpod Avstro-Ogrske. Tako je šolsko leto hitro potekalo z mnogimi proslavami. Pouk smo končali 15. junija. Dobili smo spričevala. Svojega spričevala sem bila zelo vesela, saj so bile v njem same ene, kar je bil tedaj najboljši red.«

Šolski izdelki, učbeniki, fotografije in spominske knjige Komarovih otrok, ki so se najmanj sto let ohranili v družinski zapuščini, so na ogled v radovljiški knjižnici. / Foto: Gorazd Kavčič

Anka Koman, kasneje učiteljica, ki je zapisala svoje spomine na osnovno šolo, je prvi razred obiskovala pred natančno sto leti: v šolskem letu 1918/19. / Foto: Gorazd Kavčič

Na robu

Ljubezen je splavala po vodi, 1. del

Marko in mama

MILENA MIKLAVČIČ

usode

Emma je živahno dekle. Kdor jo pozna, je prepričan, da ji v življenju en sam dan ni bilo hudega. Pa ni tako. Žal je študirala nekaj zelo »neuporabnega« in zato dolgo časa ni mogla dobiti službe. Dokler se ni toliko ponizala, da je sprejela prvo, ki se ji je ponudila. A to še ni bilo vse. S tem korakom se je zgodba šele začela.

»Ko se oziram nazaj na čas srednje šole, bi dala nevedno kaj, da bi nam svetovalci, ki so si v naši generaciji podajali kljuge, povedali, kakšna mizerija nas čaka, če sledimo zgolj sanjam brez realne podlage. Povedala bi jim, da se ti potem, ko ne dobiš službe, ko te vsi gledajo kot krščene osla, ko jim

poveš, na kateri fakulteti si diplomiral, zagnusi ne le izobrazba, ki jo imaš, tudi tisti, ki so te naplahtali in zaradi lastne eksistence porinili v brezizhodni položaj,« je kritična Ema. Na trgu dela jih je bilo takšnih, kot je bila ona, ogromno. Nekatere kolegice, ki so bile manj vztrajne in z manj premožnimi starši, so se zaposlile kot natakarice. Mnoge od njih še danes »čukajo za šankom« in se smilijo same sebi.

»Imela sem srečo ali smolo, ne vem, kako naj temu rečem. Pri nas doma denarja ni nikoli manjkalo. Tudi če ne bi nikoli dobila službe, bi lahko spodobno živela od žepnine. A mi ni bilo do tega! V meni je že od nekdanj preveč energije, ki sili na dan! Takšna pač sem. Ponovno sem sedla v študentske klopi in presedlala na računalništvo. Bilo je zelo težko, saj si z računalniki nikoli nisem bila "na ti". A sem bila trmasta in sem premagala samo sebe. Diplomirala sem z odliko, na kar sem zelo ponosna. Predstavljate si, da za cilj porabiš enkrat več časa kot drugi. Občutki niso prijetni. Danes sem zadovoljna – vsaj po tej plati. Imam svoje podjetje, dva, tri zaposlene, ne gre nam slabo. Ko takole pripovedujem, se sliši kot pravljica, v resnici ni bilo tako rožnato!« se Ema hitro popravi, ko se ji zazdi, da zaide v »leporečje«.

Z izbiro nove študijske smeri je imela veliko težav tudi doma. Oba starša sta intelektualca, ki – tako pravi – o »praktičnem« življenju ne vesta dosti. Znata pa vsak trenutek rešiti svet, to pa!

»Mama je imela z menoj že tako in tako kup težav, ker se nisem dosti menila za svojo zunanost. Nikoli nisem obiskovala kozmetičarke, pedikerke, pri frizerju sem bila le, ko so mi skrajšali lase. Sestra je pravo nasprotje. Ona je točno takšna, kakršno si starša želite. Sanjski otrok, pravzaprav. No, in potem se odločim še za računalništvo in ogenj v strehi je bil neizogiben. Oče mi je za nekaj časa prepolovil žepnino, vendar se je dalo tudi s štiristo evri solidno preživeti. Šele ko so doma videli, da sem uspešna, da sem postala zadovoljna, so se umirili. Še kar naprej pa so mi metali pod nos kolegice, ki so postale znane medijske zvezde, ki so pisale članke za mizerijo, a tega kot da niso hoteli slišati. Mama si je od nekdanj želela, imela je tudi kup zvez in poznanstev, da bom nekoč uspešna urednica kakšne šik ženske revije, a meni je bilo za njene upe malo mar.

Na fakulteti sem spoznala tipa, s katerim sva se začela družiti. Marko je bil prijeten, zelo družaben, zanimiv partner, le malo preveč len.

Saj ni zanemarjal študija, tega ne morem reči, a je vse, česar se je lotil, naredil z levo roko. Imel me je za tečno, ko sem mu govorila, kako bi šele bilo, če bi se malo potrudil. Po kakšnih dveh, treh mesecih sem ga prvič pripeljala domov. Ko je povedal, kako se piše in čigav je, so ga sprejeli z vsem možnim pompom. Meni osebno njegov priimek ni pomenil čisto nič.

Mama je bila vsa raznežena. Stregla mu je, da mu bolj ni mogla. Potem smo se zapletli v debate o politiki, kulturi, gospodarstvu. Skratka o tem, kako bi rešili državo in bi po naši zaslugi spet teklo med in mleko. Ni mi bilo všeč, ker je Marko nenehno le kimal in se strinjal, čeprav sem vedela, da razmišlja drugače kot moji starši. A za prvič naj mu bo, sem poskušala biti prizanesljiva. Sedeli smo v zimskem vrtu, naletaval je sneg, jaz pa sem se dolgočasila. Markova prisotnost pri kosilu ali večerji je potem postala stalnica. Kar prisvojili so si ga. Nič več ni bilo najinih drobnih zaupnosti, obiskov Kranjske Gore, Kroke, Kamnika ... Rada sva odkrivala stara mestna jedra, posedala v lokalčkih, če so bili na voljo, pila kavo in se zabavala. Kar naenkrat je postal "mamin izvoljenec". Čisto sem ponorela, ko mu je nekoč kupila pullover. Še bolj pa me je stisnilo v kot, ko ga je Marko z nasmehom vzel in se zanj bedasto zahvaljeval.

Bilo je tik pred nekim kolkvijem. Takrat sem za nekaj ur delala v neki firmi, kjer so me naučili mnogih

praktičnih prijemov, ki so mi pri študiju prav prišli. Študirala sem ponoči, tak je bil pač moj bioritem. Oče je bil službeno odsoten, sestra je bila s prijateljicami na Ohridu, Marko je spal, jaz pa sem študirala v kabinetu. Okoli tretje ure pa me zmotijo koraki, ki jih zaslišim na hodniku. Odprem vrata in zagledam Marka. Bil je oblečen, malo nalit. Kar obstala sem! Niti v najbolj drznih sanjah si nisem predstavljala, da se bo sredi noči sprehajal po hiši. A me je potolažil, naj me ne skrbi, da je z mojo mamo v prizidku popil kozarec vina. No, nekaj kozarcev vina. Izvedela sem, da sploh še ni šel spat, da je več ur preživel z mamo in čakal z njo. Pa kaj se ima moj tip družiti z mojo mamo, me je razjezilo. Stisnila sem zobe, mu dala poljub in se vrnila za knjige.

Dogodek mi ni šel iz glave. Postala sem bolj pozorna na to, kaj se dogaja v naši hiši. Začela sem se zavedati, da je postal Marko že naš redni gost, da ima pri meni veliko svojih stvari, da se spreha po hiši, kot bi bila njegova. Oziroma kot bi bila midva že poročena. Res sem bila nora nanj, a toliko pa spet ne, da bi bil najin odnos takšen, kot bi bila že poročena. Na poroko nisem še niti pomislila.

Mama je bila drugačnega mnenja. Zanj je bil Marko zadetek na loteriji. Če sem jo razočarala pri študiju, je nisem vsaj pri izbiri fanta. Opazila sem, da se ob večerih ni več toliko družila s svojimi prijateljicami, tudi njene službene

obveznosti so kar naenkrat usahnile. Če je le mogla, je pokramljala z Markom – in ta se je njenemu vabilu odzval brez ugovarjanja. Nekoč, ko sva bila v postelji in se o nečem hvalila, sem ga kar naravnost vprašala, kaj imata z mamo. Pa mi je malo vulgarno odgovoril, da "stara kura naredi dobro juho". Bila sem malo užaljena, mama je bila pač moja mama, a nisem protestirala, saj tudi meni ni bilo všeč njeno obnašanje.

Potem pa je prišel usodni torek. Marko se je odpravil na računalniški sejem v Hannover, jaz sem imela izpit, očeta spet ni bilo doma. Bila sem še na parkirišču, ko me je profesor poklical, da je nujno zadržan, če lahko pridem na izpit v popoldanskem času. S prijateljico sva šli potem še na kavo, malo počvekali, malo poopravljali, nakar sem se odpravila domov. Po Ljubljani se mi pa res ni dalo valjati. Vse je bilo tiho, pa vendar sem imela občutek, da nisem bila sama v hiši. Starši so imeli veliko družabno sobo v mansardi, kjer so včasih s kolegi pokadili tudi kaj prepovedanega. Zdelo se mi je, da od tam prihaja čuden hrup. Ko sem odprla vrata, sem obstala. Na blazinah, med kavči, ki so jih obkrožali, sta ležala mama in Marko in se natepavala. Kaj naj rečem drugega? Videti rit stare babe, ki suva proti mlademu moškemu telesu, ni ravno prijetno. Če je to tvoja mama, pa sploh. Sploh me nista opazila ... Šele ko sem ju začela zmerjati in kričati, sta prenehala.

(Konec prihodnjič)

Na Gorenjskem v deželi Kranjski

Ivan Primož Lampret z Gorenjcem

PETER COLNAR

V Kranju je 13. januarja 1900 izšla prva številka tednika Gorenjec. Njegov lastnik Ivan Primož Lampret je v uvodniku pod naslovom Kaj hočemo mi? zapisal, da bo Gorenjec politični in gospodarski list.

Leta 1888 je sicer dobil prvo tiskarsko koncesijo knjigovez Ignac Reš. Pred tem je bila tiskarska obrt registrirana samo v Ljubljani, Novem mestu in Postojni. Od nekdanjega Kranjčana Queiserja iz avstrijskega Amstettna je kupil majhen tiskarski stroj in skromno zalogo črk, ki jih je imel shranjene kar v škatlicah za vžigalice. Za preživetje si je sicer pomagal s prodajo kruha in žemelj. Po desetih letih je obrt in koncesijo oddal v najem priseljencu Ivanu Primožu Lampretu, ki je na Dunaju kupil nov

tiskarski stroj in v Nemčiji črkovne nabore. V letih 1900–1911 je prevzemal tiskarske posle za razne založnike: za Janeza Giontinija in Leopolda Schwentnerja iz Ljubljane ter za Kranjčana Pavla Bizjaka in Viljema Požgaja. Dober ducat knjig, največ strokovnega značaja, je založil tudi sam.

Lampret je bil socialdemokratsko usmerjen. Njegovi delavci so praznovali delavski praznik prvega maja. Pod takšnim vplivom pa so nastajale tudi Lampretove publikacije. Natisnil jih je več kot sto, med njimi 11 liberalno ali socialistično usmerjenih političnih časopisov. Ivan Tavčar mu je izdajanje lokalnega političnega časopisa odsvetoval, vendar ga Lampret ni poslušal in je ustanovil ter 12 let tiskal

časopis Gorenjec. Tako je nastalo prvo večje kranjsko založniško podjetje. V njej je prevladovala prevedena pripovedna literatura. Lampret je leta 1908 natisnil Komunistični manifest in v založbi socialdemokratskega časopisa Naprej spise Antona Kristana. Za ravnateljke katoliškemu protialkoholnemu tisku je natisnil brošuro Kaj mora mladina vedeti o alkoholu, ki jo je Franz Gärtner prevedel iz nemščine. Gärtner je bil sicer znan kot avtor Ilustriranega vodnika po Gorenjskem (1904) in kot publicist v Gorenjcu. Lampretova zbirka osmih brošur s provokativnim naslovom Več luči! (1910), ki je vsebovala praktične informacije o cerkvenih davkih, zapise o samostanskem razvratu, o

Zanimivi Gorenjci tedna iz dežele Kranjske:

- Na Rečici pri Bledu se je 7. 1. 1820 rodil botanik Valentin Plemel. Na dunajski svetovni razstavi leta 1873 je dobil medaljo.
- V Ljubljani se je 10. 1. 1756 rodil duhovnik Karl Fran Saleški. Bil namestnik (subsidiar) v Mošnjah in kaplan v Radovljici ter župnik v Rodinah in na Breznici, kjer je postavil cerkev. Slovel je kot izreden govornik.
- V Železnikih se je 10. 1. 1817 rodil duhovnik in pisatelj Anton Pintar. V letih 1856 in 1857 je sodeloval pri prevodu Wolfovega Svetega pisma.
- V Kranju se je 10. 1. 1882 rodila ustanoviteljica knjižnice za slepe Minka Skaberne.

oprostitvi od vojaščine in vraževerju, je bila protiutež klerikalnim zapisom Antona Mahničiča z enakim naslovom v Rimskem katoliku. Po desetih letih se je znašel Lampret v finančnih težavah. Tiskarsko koncesijo je

vrnil Reševi vdovi, ta pa jo je leta 1912 prepustila ustanovljeni liberalno usmerjeni tiskarski delniški družbi Sava. Tiskarno je prevzelo politično nasprotno Tiskovno društvo, ki ga je vodil duhovnik in zgodovinar Anton Koblar.

Gosenice–metulji

ALENKA BOLE VRABEC

*mizica,
pogrni se*

Letos mineva 302 leti od smrti botanične ilustratorke, slikarke, botaničarke, žužkoslovke in znanstvenice Marie Sibylla Merian, Nemke, rojene v Frankfurtu na Majni leta 1647, ki je slovela po vsej Evropi. Njene knjige z naravnost sijajnimi barvnimi upodobitvami žužkov, predvsem pa metamorfoz gosenice–metulji, so cenjene še danes. Oče ji je kmalu umrl, mati se je poročila drugič in Maria Sibylla je dobila očima, slikarja Jakoba Marella, ki je kmalu prepoznal njeno nadarjenost. Pri enajstih letih je že izdelovala prve grafike. Presenetljivo dobre so postajale njene slike s cvetjem, hrošči in metulji, ki so služile tudi

kot predloge za vezenje. V obdobju njenega odrasčanja ženske niso smele ustvarjati z oljnimi barvami in bog ne daj, da bi bile slike velike. Za gospe, ki so rade slikale, so bili le majhni akvareli in gvaši. Maria Sibylla je bila svojemu delu tako predana, da je skoraj izgubila stik z zunanjim svetom.

In vendar se je poročila z znanim nürnberškim slikarjem Graffom. Po dvajsetih letih zakona, hčerka je bilo sedem in sedemnajst let, se je z materjo vred iz Nürnberga preselila na Nizozemsko. V zahodni Friziji je na gradu Walta State videla zbirko metuljev iz nizozemske kolonije Surinam na severni obali Južne Amerike.

Leta 1691 se je preselila v Amsterdam. Imela je veliko poznanstev med premožnimi ljudmi, ki so jo vabili v oranžerije in rastlinjake; rada je zahajala tudi v amsterdamski botanični vrt. Vabilo guvernerja Cornelisa van Sommelsdijka, naj obišče Surinam, je rade volje sprejela. Prodala je večino svojih zbirk in slik in se tudi s finančno podporo mesta Amsterdam odpravila na pot z mlajšo hčerko Dorotheo. Pot s trgovsko ladjo ni bila preveč prijazna, na dolgih pohodih v džunglo pa so jo poleg hčerke zvečine spremljale Indijanke. Po dveh letih se je leta 1701 vrnila domov v Amsterdam. Z velikim prizadevanjem in žrtvami je izdala knjigo Žuželke iz Surinama, ki velja

za eno od temeljnih del žužkoslovja.

Zadnji dve leti, potem ko jo je zadela kap, je preživela v invalidskem vozičku. Dne 13. 1. 1717 je navčerk oznanil njeno slovo od življenja.

(V surinamski kuhinji je veliko jedi, ki izvirajo iz Indonezije.)

Bami Goreng

Za 4 osebe potrebujemo: 350 g kitajskih rezancev, 500 g piščančjega fileja, 2 jajci, 4 žlice olja, 4 stroke česna, 1–2 žlički zmletega koriandra, 1 žličko zmletega kumina, 1 žličko nastrganega ingverja, pol skodelice bistre juhe, 1 rdečo čebulo, 1 korenček, 1 manjši por, 1 rdečo papriko, 1 žličko sambal oeleka (polica z eksotično hrano), 4 žlice sojine omake, sol, črni poper.

Segrejemo vok, ga naoljimo in kot tenko omleto spečemo umešani jajci. Odcedimo jo na papirju za peko in ohladimo. Na preostalem olju prepražimo piščanca, zrezanega na kocke, takoj dodamo juho, česen, koriander, ingver, kumin in pražimo še 5–7 minut. Dodamo na tenke lističe narezano čebulo, na trakce narezano papriko, korenje, por in sojino omako. Pražimo še 4–5 minut, začnimo s soljo in pekočim sambal oelekom. Na koncu dodamo še rezance in jajčne trakove. Jed mora biti vroča, a ne izsušena. Ponudimo z osvežujočo solato.

Pa dober tek!

Vaš razgled

V zadnjih dneh se je ponovno potrdil rek, da živimo na sončni strani Alp – medtem ko je vse dežeje okoli nas, ne zgolj severne, temveč celo Dalmacijo povsem prekrila debela snežna odeja, obetajo pa se nove obilne pošiljke snega, ga je pri nas zaenkrat zgolj za vzorec. Zlasti najmlajši željno pričakujejo, da se zimska idila z visokogorja preseli tudi v nižine, vse pa povezuje misel, da nas zimski čas s svojo belino, spokojnostjo in pričakovanjem novega začetka tudi umirja in zbližuje. S. L. / Foto: Gorazd Kavčič

Gorenjska še naprej ostaja zelena, zato je zanimiv pogled na fotografijo, na kateri je območje Medvod. Bela lisa je tamkajšnji Nordijski center Bonovec, kjer jim je uspelo narediti dovolj umetnega snega in so center pretekli konec tedna tudi uradno odprli. Proga za tek na smučeh je dolga 1,2 kilometra. M. B. / Foto: Peter Košenina

Nove knjige (468)

Ivan Cankar: portret genija

MIHA NAGLIČ

»Epizoda z enega od dunajskih bulvarjev ali ulic, ki bi bila v življenju marsikoga preveč mimobežna za pripoved, je mogla priti na dan zaradi čedalje trdnejšega pisateljevega prepričanja, da ni dogodkov, ki bi bili docela brez pomena. Niti najmanjša stvar ni zaman. Ne v življenju ne v literaturi, ki je vredna imena umetnosti. In nič ni zastoj. Pripoved o elegantni dami s klobukom, ki se je veni od vež cesarskega mesta razkrila kot Francozinja in inteligentna ženska, je pisatelj sklenil z besedami: 'Ko sva se tako seznanila, sva šla skupaj v kavarno in se razgovarjala. Od tedaj sva se večkrat shajala, in da govorim tako dobro francosko, se imam zahvaliti

samo njej.' Morda je pisatelj ob tej dami celo pozabil na misli, ki jih je – ali pa jih še bo – izlil na papir ob prazniku emancipirank leta 1900: 'Sploh pa ženske! Jaz nisem poznal nobene, da bi v štirinajstih dneh ne zapazil kaj smešnega in zoprnega na nji – kar me je v enem samem hipu ohladilo in celo razjarilo povrh.' Pravila vedno poznajo kakšno izjemo. V umetnosti z vsem zvezanega življenja še bolj kakor v večini osamljenega bivanja.« (Str. 23)

Gornja epizoda se mi je zdela ena najbolj vznemirljivih in skrivnostnih v tej knjigi. Avtor je tudi v njej izpričal svoje sicer že dolgo znano mojstrstvo. Veliko novega izvemo ali pa nam že poznano prikaže v novi luči. Srečanje z lepo Francozinjo

na dunajski bulvarski sceni je opisano kot filmski prizor. Cankarja pa ves čas titulira kot »kneza slovenske besede«. Ni imel le izjemnega daru pisanja, velika je bila tudi njegova moč opazovanja. Njegove oči so ljudi dobresedno skenirale. »Njegov svedrajoči pogled, ki se izpod oboka izrazitih, temnih obrvi zapikuje zdaj v eno, zdaj v drugo podrobnost, je prodoren. Marsikomu pozneje, ko ga prikljuje iz globočin spomina, vzbuja asociacijo na snop rentgenskih žarkov. Zdi se, da moreta pogled uzreti sleherni – tako prirojeno kot hoteno – skritost. To za odnose, ki se

med ljudmi praviloma začnejo ustvarjati z očesnim dialogom, ni zmerom dobro.« Nikoli ne bomo izvedeli, o čem sta govorila Cankar in njegova dunajska neznanka. Lahko pa ugibamo. Predvsem pa bi se morali potruditi z iskanjem možnosti, kako Cankarja povrniti oziroma obuditi na njegovi dunajski sceni. Dunajska moderna je svetovni pojem in vznemirljivo je vprašanje, kako da Cankar ni že sam iskal in našel bolj tvorne povezave z njo. Ker je bil Slovenec in ne dunajski Jud ali vsaj Avstrijec? Kakorkoli že, izziv ostaja in Grdinova knjiga je poskus v tej smeri ...

Igor Grdina, Ivan Cankar: portret genija, Beletrina, Ljubljana, 2018, 280 strani

RAZVEDRILNO

GG

ABRAHAM V SLOGU BARVITE IN ZABAVNE DISKO VROČICE

Patrik Solinger je konec decembra praznoval petdeseti rojstni dan. Zadnje lanskoletno soboto je povabil na zanimivo rojstnodnevno zabavo, ki jo je gostila ena od dvoran Kongresnega centra Brdo pri Kranju. Zabava je bila tematska, v slogu disko vročice sedemdesetih let prejšnjega stoletja.

Alenka Brun

Še vedno je zaljubljen v Slovenijo, čeprav s soprogo Karmen živita v Švici; blizu Lihtenštajna, v kraju Sevelen. »Pet minutk, čez most in si v Lihtenštajnu,« razlaga Patrik, ki je bil sicer rojen v Švici, a ker je njegova mama zelo veliko delala kot natakaraica v gostilni, je svoja prva leta preživel na Gorenjskem: pri stari mami Ani na Olševku. »Pr' Mohorju se je reklo po domače. Stara mama se je pisala Štempihar,« razloži.

Mama ga je obiskovala takrat, ko ga je lahko; ko je imela dopust. Spominja se,

kako je kasneje – po kakšnih štirih, petih letih bivanja pri stari mami – prišla ponj, a je potreboval kar nekaj časa, da se je je navadil. »Mislim, da še nisem bil star leto dni, ko sem prišel na Olševke ...,« pripoveduje.

Začutimo, da je spomin še zelo živ.

Potem se je njegova mama v Švici poročila z gostilničarjem (pri katerem je delala) in tako se je Patrik že v zgodnjih letih srečal s strežbo in jo vzljubil. Čeprav je danes zaposlen v Lihtenštajnu, kjer dela v marketingu pri precej velikem grosistu s pijačo, še vedno rad pomaga v strežbi. »Največ na eni bližnjih turističnih kmetij, kjer ob nedeljah

dopolodne pripravljajo zanimive "brunche". Šefica je namreč iz Brazilije, zato pripravijo pravi brazilski mesni žar v obliki samopostrežnega bifeja,« razloži soproga Karmen.

Patrik ima tudi brata, ki živi v Kanadi in se je letos vabilu na rojstnodnevno zabavo odzval. »Mislim, da je bila vsa družina po dolgem času zbrana na enem mestu,« z nostalgijo v očeh pove Patrik.

Počitnice je preživel v Sloveniji

Svojo soprogo je Patrik spoznal na Olševku, prvič pa jo je videl v šolskih klopek osnovne šole v Preddvoru.

Počitnice je preživel v Sloveniji, kjer je imel tudi prijatelje. Razloži, kako se je Olševke delil na »zgornjega« in »spodnjega«. Rad je igral nogomet. Na Stagnah je bilo nogometno igrišče, Karmen pa je živela tik ob njem. Takrat sta bila Solingerjeva sicer še osnovnošolca, Karmen se je pisala Jurančič, a z leti so se njune poti tesneje prepletle.

Po končani srednji šoli je Karmen pomagala doma, kjer so ravno tako imeli gostilno Pr' Štiroh. Sledilo je povabilo, naj dopust preživi v Švici. Karmen se je odzvala, ga obiskala in ... ostala. Civilno sta se Solingerjeva poročila v Švici, cerkveno na Olševku. V zakonu sta se jima rodila dva otroka, hči in sin, ki pa sta tudi že odrasla.

Trenutno se zakonca vračata v Slovenijo ob večjih praznikih in na dopust – vedno kakšen dan preživita v Portorožu, obiščeta bližnji hrib, se odpravita v gore. Namigneta, da razmišljata o tem, da bi se nekega dne vrnila nazaj v Slovenijo, na Olševke.

Zabavo je načrtoval vse leto

S Patrikom smo na Gorenjskem glasu prišli v stik že kakšen mesec pred načrtovanim praznovanjem, ker ga je zanimal časopisni arhiv naše hiše. V Švici je namreč navada, da si ob tovrstnih jubilejih ob vhodu

Patrik kot Elvis Presley

Elvis je priskočil na pomoč ...

v prostor, kjer se praznovanje odvija, povabljeni lahko pogledajo kopije ali morda celo ohranjene stare izdaje časopisov, ki so izšle na isti dan ali v mesecu, ko se je tisti, ki praznuje, rodil. »Tako lahko vidijo, kaj se je takrat aktualnega dogajalo,« razloži Patrik.

Patrik se je odločil, da bo rojstnodnevno zabavo organiziral na Brdu, ker je bil v preteklosti tja na eno praznovanje že povabljen in je bilo odlično. Šel je pa še korak dlje: zaželel si je tematske zabave. Tako je za svoje praznovanje abrahama izbral temo, ki mu je pri srcu: disko vročico sedemdesetih let prejšnjega stoletja. Velika večina je tudi spoštovala njegovo željo, si nabavila kostume in že tako prijetno vzdušje je bilo tudi zabavno.

Petdeset let je Patrik dopolnil 27. decembra lani, zabava je bila dva dni kasneje, seveda na vasi brez mlaja tudi ni šlo – zanj so poskrbeli njegovi kolegi, prišli pa so tudi prijatelji iz Švice. Nekateri od njih so svoj obisk v Sloveniji podljšali še s silvestrovanjem.

Gramofonske plošče

Ko ga povprašamo, kako je bilo s pripravami na tovrstno rojstnodnevno zabavo, se soproga samo nasmehne. Patrik je zabavo za osebni praznik namreč načrtoval vse leto, ničesar ni prepustil naključju. Najprej je goste pričakala pijača dobrodošlice. Sledilo je fotografiranje s slavlencem, ki je za en večer postal Elvis Presley. Dvorano so spremenili v pravo disko jedilnico, kjer so na mizah pritegnili pozornost posebni meniji na manjših vinilkah, med njimi pa so bile tudi take gramofonske plošče, na katerih je bil nalepljen obraz ljubkega dečka – Patrika, ko je bil še otrok.

Ta večer ni manjkalo besed niti napitnica, za glasbo in ples pa je skrbel ansambel Jurčki.

In kaj si je slavljenc zaželel za rojstnodnevno darilo? Bil je vesel, da so se povabljeni odzvali v takem številu, v bližnji prihodnosti pa načrtuje obisk Liverpoola oziroma ogled nogometne tekme. »Rad imam nogomet in to sem si vedno želel.«

Disko vročica sedemdesetih let je na praznovanje petdesetega rojstnega dne vnesla precej zabaven in barvit pridih.

HUMOR, HOROSKOP

Lahko se udeležite tečaja vedeževanja.

Naročniki **Gorenjskega glasa**, izkoristite popust v višini 10%. Za več informacij čim prej pokličite Tanjo na tel. št.: **040 514 975**

Gorenjski Glas

HOROSKOP

TANJA

- Oven (21. 3.–21. 4.)**
Nemirni boste in nekako slabe volje. Razloge za takšno počutje boste iskali na napačnem mestu, zato tudi ne bo takoj spremembe. Šele ko dojamete, da ste za preteklo situacijo čisto sami krivi, se vse začne odvijati v pravo smer in vse bo v redu.
- Bik (22. 4.–20. 5.)**
Zamera, ki jo že dalj časa nosite v sebi, vas bo začela razjedati in vprašali se boste, ali niste tudi sami malo krivi. Zemlja je okrogla zato, da jo lahko obkroža prijateljstvo. In ker ima vsak zakaj svoj zato, ste tik pred tem, da se stvari postavijo na pravo mesto.
- Dvojčka (21. 5.–21. 6.)**
Morila vas bodo vprašanja, na katera niti najmodrejši nimajo odgovorov. Kadar ne veste, kako naprej, je najbolje počakati, ne narediti nič in potem se sčasoma začne dogajati. Ste v obdobju, ko vam bodo bližnji pomenili še več kot sicer.
- Rak (22. 6.–22. 7.)**
Leto se je komaj začelo, vi pa imate že načrte za vsak mesec posebej. Ste človek akcije in bognejši, da bi šlo kaj mimo vas. V delovnem okolju boste še uspešnejši, kot ste vajeni, in niti slučajno se ne boste ustrašili novih nalog.
- Lev (23. 7.–23. 8.)**
Čas hitro beži in tudi vi ste v takem pogonu, da vas je težko ujeti – in večina tega niti ne poskuša. Pred vami je cel niz projektov, pri katerih boste uspešni. Čaka vas daljše potovanje, ki ga boste tudi z osebne vidika dobro izkoristili.
- Devica (24. 8.–23. 9.)**
Čaka vas veliko presenečenje, in sicer s strani partnerja, ki bo zelo spremenil stališča do stvari, ki vam veliko pomenijo. S svojim začudenjem ne smete pretiravati, da ne pokvarite veselja. Končno se boste odpočili in zadihali.
- Tehtnica (24. 9.–23. 10.)**
Ste oseba, ki se ne bere kot odprta knjiga in samo naslov ponavadi nič ne pove. Svojih misli nikoli ne poveste na glas. Tokrat pa bo vse drugače. Ne da bi kdor koli to od vas pričakoval, boste natančno povedali, česa si res želite.
- Škorpion (24. 10.–22. 11.)**
V tem tednu še ne pričakujte od sebe popolne angažiranosti, saj ste z mislimi čisto drugod. To ni nič narobe, saj se morate odpočiti in narediti novo zalogo energije. Nihče vam tudi ne bo očital, zato se lahko prepustite trenutkom.
- Strelec (23. 11.–21. 12.)**
Prihod nepričakovanih financ vas bo razveselil in takoj boste začeli s projektom, ki je že dolgo časa čakal na vrsto. Polni energije in dobre volje boste tudi prenesli na vse druge, ki vas obkrožajo. Konec tedna vas čaka posebno presenečenje.
- Kozorog (22. 12.–20. 1.)**
Nekatere zadeve ste dali preveč na stranski tir in prišel je čas, ko bo treba vse urediti, da ne bo nepotrebnih zagat. Brez skrbi, vse se bo uredilo, a ponujene pomoči ne smete zavrniti. V ljubezni vas čakajo res lepi dnevi.
- Vodnar (21. 1.–19. 2.)**
Ko že mislite, da vam je nekaj uspelo in lahko zadihate, ugotovite, da še niste na cilju in vas spet zagrabi panika. Vse se bo zgodilo ob pravem času in dobro veste, da tudi če ste še tako dober voznik, se časa nikoli ne da prehiteti. Umirite se.
- Ribi (20. 2.–20. 3.)**
Po dolgem času ste v obdobju brez finančnih težav in tudi vnaprej so videti sami dobri obeti. Denar ni vse, a veliko pomeni, žal tako je. Ta čas boste znali dobro izkoristiti in naredili boste načrt, da bo stanje pozitivno tudi v prihodnje.

TA JE DOBRA

Po Gorenjsko

Gorenjca se pogovarjata:
Zadnjič sem pa čisto ponorel ...
»Kaj pa je bilo?«
»Pridem domov in najdem soseda na ženi.«
»Aha, in potem si znorel?«
»Ah, kje pa. Kaj pa naj reva počne? Mene cele dneve ni, ker delam, in ko se vrnem, sem utrujen, padem in zaspim. Naj si da duška.«
»Kaj pa je bilo potem?«
»Grem v sobo od hčere in jo najdem z dvema.«
»Aha, to je bilo.«
»Ne, ne. Saj mora punca eksperimentirati, bo potem bolj umirjena.«
»Grem v sobo od mulca in si ravno iglo v žilo rine.«
»In potem si imel dosti?«
»Kje pa. Sem si mislil, da je to nekaj modernega in da pač mora tako biti.«
»Kaj pa je bilo potem?«
»Pridem v dnevno sobo, nikogar tam, radiator pa na maksimumu ... Potem se mi je pa strgalo!«

Lovska jaga v nebesih

V nebesih vsako leto priredijo veliki lov. Ves personal je navdušen, samo Sveti duh je ne mara ravno preveč. Kljub vsemu ga Bogu vsako leto uspe prepričati. Vse gre kot po maslu, toda tik preden bi morali zatrobiti konec pogona, dobi Sveti duh šibre v zadnjico. Bog oče takoj najde krivca in sv. Jožefa potegne za ušesa:
»Minilo je že več kot 2018 let, ti si pa še zmeraj ljubosumen.«

Nesmisel

Greš na Zavod za zaposlovanje, pa na vratih piše: Vstop nezaposlenim prepovedan.

LAŽJI SUDOKU

9				3	8	4	
4	3		1	8	2		
6			2	9			5
5		8		1			7
7			8	5			4
	1			7		5	9
3			5	1			7
		5	4	6		1	2
	9	6	3				

Rešitev:

9	5	7	2	6	9	1	2
2	1	8	6	9	7	2	8
2	9	1	8	5	7	2	6
4	8	7	2	6	1	2	9
7	2	9	5	1	8	6	4
6	2	2	1	6	8	7	5
5	2	6	7	2	1	8	9
8	1	6	7	2	1	8	9
9	6	2	9	5	1	2	6
1	7	6	9	2	7	5	9

TEŽJI SUDOKU

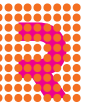
6	3	5				2	8
4			5	2			7
			3	1			
	6						1
		2	9	8	4		
	9						7
			8	5			
9			4	6			3
	2	6				8	5

Rešitev:

7	9	6	1	9	2	7	4
6	2	1	9	7	4	8	6
9	7	5	8	1	6	9	2
5	9	8	1	6	2	4	8
8	1	6	7	2	9	5	3
6	2	1	9	5	4	8	7
4	9	2	8	5	1	7	6
1	8	2	6	7	4	5	9

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravila B. F.

NAGRADNA KRIŽANKA

www.volkswagen.si

**VELIKA DARILA
PO ČISTO MAJČKENIH CENAH!**

Z velikimi prihranki do 5.000 EUR* in rednim vzdrževanjem za samo 1 EUR na mesec**.

Volkswagen

Emisije CO₂: 168–81 g/km. Kombinirana poraba goriva: 7,8–7,3 l/100 km. Emisijska stopnja: EURO 6. Emisije onesnaževal zunanega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delcev PM₁₀ in PM_{2,5} ter dušikovih oksidov. Ponudba velja za vozila letnik 2018 na zalogi do 31. 3. 2019. *Prihranek vključuje popust na vozilo, ki se razlikuje glede na model vozila in BON v obliki znižanja maloprodajne cene vozila v vrednosti 1.000 EUR z DDV, do katerega je kupec vozila upravičen v primeru sklenitve pogodbe o finančnem leasingu, z družbo Porsche Leasing SLO d.o.o., ki vključuje tudi VW zavarovanje vozila (permanentno zavarovanje avtomobilskega kaska pri zavarovalnici Porsche Versicherungs AG, podružnica v Sloveniji, ter permanentno zavarovanje avtomobilske odgovornosti pri zavarovalnici Sava d.d.) pod pogoji akcije ALLINBON18 in **VZDRŽEVANJE ZA 1 EUR/mesec, ki obsega redne servise vozila, kateri se izvajajo po prilagodljivem servisnem intervalu – »Long Life« (oziroma model VW up! po fiksnem servisnem intervalu), do največ 60.000 prevoženih km, oziroma do preteka dobe 4-ih let od prevzema vozila, za ceno 1 EUR/mesec (DDV je vključen). Več na www.porscheleasing.si. Slike so simbolne.

Delavska c. 4, 4000 Kranj | Tel.: 04 27 00 200 | www.avtohisavrtac.si

SESTAVIL: F. KALAN	PREJA IZ ČESANEGA PREDIVA	BELJAKO- VINA, KI DA- JE TKIVU PROŽNOST	IME VEČ NASELJ V SLOVENIJI	RIMSKA LJUBLJANA	POLJSKI PISATELJ (JAN)	PEVKA DEŽMAN	KONEC POLOTOKA	DIRIGENT HUBAD	TRAGIČ- NOST	SULTANOV NAMESTNIK	KRITIKA, PRESOJA
GOJENJE ČEBEL				17							
UČITELJ PRVEGA RAZREDA OSNOVNE SOLE	11										
JUDOVSKA PRINCESA							NAŠA SMUČARKA (TINA) DVOJICA	6			
POLOŽAJ V JOGI						POGUBA TRAVA DRUGE KOSNJE					
NORMAN THOMPSON			INDONEZIJSKI BIVOL AMERIŠKA IGRALKA (SHARON)					RIMSKA BOGINJA JEZE LICE			
SOLATNA TEKOČINA				FIZOLOV PLOD SODOBNIK KELTOV						PLANINSKI HLEV ZA ŽIVALI	JAREK, PREKOP
GRŠKO- RIMSKI STARI VEK				2			PRIPADNIK BASKOV NAD- STROPJE				
GORENJSKI GLAS	METRONOM	PEVEC DRAGOJEVIČ VOJAŠKI NAPAD							TANTAL ANGLEŠKI POTJUJOČI PEVEC		
HUMORIST GAŠPERIČ						KOZAŠKI POGLAVAR IGRALEC DELON					
ŠKANDAL			13			NAJVEČJA CELINA UMETNOST				8	
KATJA EMAN			OKUSNA SLADICA	NERESNICA				KRALJEVIČ IZ MAHAB- HARATE PIŠKOT			
KRATICA RAZSTRE- LIVA				REKA V TURČIJI OPERISTKA TEBALDI						NARAVA, NATURA (ZAST.)	NAŠ SKLA- DATELJ (BOJAN)
EGIPČAN- SKI BOG SONCA	5						VULKAN NA SICILJI KOŠARKAR BEČIROVIČ				
KRAJ NA GORIŠKEM						KRAJ V GORSKEM KOTARJU KROGELNI ODSEK					
PISATELJ HUNTER				16	PREDHOD- NIK CD POŠČE MRČES					4	
MUSLI- MANSKI POSTNI MESEC								ZLOM, PRELOM VEČJA MOTIKA			
GORENJSKI GLAS	ZBORO- VODJA GOBEC	PREDNIK ITALIJANOV SOSEDJE IRANCEV						10	ROBERT IRVING REDKOST		
RISALNA PRIPRAVA			3				ORATAR LETNA GLE- DALIŠKA KARTA				
OTOČJE PRI NOVI GVINEJI				DEL KO- LESARSKÉ DIRKE						PEVKA ERBUS	MERA ZA GLASBENI RITEM
DANIEL AUBER			MESTO V ITALIJI	VIŠINA STAVBE TRAVNIK OB VODI							
NAOČNIKI						DOMOVINA (ZAST.)		9			
IGRALEC BRATINA					VRSTA PECIVA, RULADA ŽIVAL BREZ NOG (LAT.)	NAŠ RO- KOMETAŠ (JURE) ŽIVAL BREZ NOG (LAT.)					
BESEDNA PREME- TANKA							7	ESTONEC PROSTOR ZA SPRAV- LJANJE			
KOŠČEK SUKANCA	12			SNEŽNI ZAMET OTTO GMELIN						TRAVNIŠKA PENUSA	VOLNENA ODEJA
GABARIT KALOTA LEMANSKI MINSTREL TENTOR	URADNO IME ZA INDIJO	OKENSKA NAVOJNICA SLOVES, UGLED						GR. ŠPORT- NI KLUB MESEC V JUD. KO- LEDARJU			
POVELJNIK BRIGADE									SLAVKO OSTERC LATENSKA DOBA		
HELLJ			UD ORGANI- ZACIJE	OSEBA, KI DAJE NEMŠKI FILOZOF (IMMANUEL)							
IGRALKA LEVAR			1			MENIČNO JAMSTVO RIMSKI PES- NIK (TIT)					MONGOLSKI VLADAR
ZVITEK					OCENJE- VALEC DAVID OJSTRAH						
PEVKA LEAR							PRIŽNICA			14	
ISTRSKI PISATELJ (ANTE)							JUDOV SIN				

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do srede, 23. januarja 2019, na Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Nazorjevi ulici 1.

1. nagrada: enodnevna uporaba avtomobila VW T-ROC
2. nagrada: enodnevna uporaba avtomobila VW POLO
3. nagrada: poklanja Gorenjski glas

1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	

DRUŽABNA KRONIKA

PLAMENKE OGRELE NEDELJO

Ženska vokalna skupina Plamenke z zborovodkinjo Sonjo Puzin je v nedeljo popoldne povabila v Kulturni dom Preddvor na praznični januarski koncert. Kot glasbeni gost je na koncertu nastopil tudi Tilen Lotrič, gorenjski pevski talent, ki ga je Slovenija spoznala v zadnjem šovu Slovenija ima talent.

Alenka Brun

V domačem Preddvoru Plamenke vsako leto pripravijo večji koncert – letni, bi lahko rekli. Tokrat je bil Praznični koncert, kot so ga poimenovali, prvo januarsko nedeljo popoldne. Srca gledalcev v nabito polni dvorani preddvorskega kulturnega doma so s pesmijo ogrele kar dvakrat v enem popoldnevu: ob 16. in 19. uri.

Rdeča nit koncerta je bila filmska glasba, slišali pa smo tudi kakšno praznično, božično in tudi ljudsko pesem.

V goste so Plamenke tokrat povabile pevca Tilna Lotriča, ki smo ga spoznali v zadnjem šovu Slovenija ima talent in je s svojim glasom naredil velik vtis tako rekoč na vso Slovenijo. Zaigrali so tudi člani nekdanje skupine November, ki sedaj slišijo na ime Posebni gostje, Plamenke in tudi Lotriča pa je na klavirni pospremlil pianist Aleš Leben. Program sta povezovala Meta Arnež in Matjaž Merljak.

Tako smo slišali pesmi Sneg je tu, Waterloo, Feliz Navidad, Sveta noč, Edelweiss, Tam čir teče bistra Zila, Sreča na vrhovi, Dancing Queen ... in Plestenjakovo

Pustil ti bom sanje, ki jo je odpel Tilen Lotrič, prisluhnili pa smo še njegovi prvi pesmi Jaz te pogrešam. Ta je dobila tudi že vizualno podobo. V videospotu poleg Laure Škvorc in Tima Nuča vidimo še Tima Udoviča, ki smo ga ravno tako spremljali na zadnjih domačih »Talentih«.

Jaz te pogrešam je pesem s čustveno zgodbo, pod katero se podpisuje vsestranski akademski glasbenik Nino Ošlak, videospot pa je režiral Marko Maag. Pesem so lansirali takoj po zaključku oddaje.

Tilen Lotrič je na preddvorskem odru zapel tudi z

vokalno skupino Plamenke. Skupaj so publiko navdušili s pesmima pokojnega Oliverja Dragojevića Vjeruj in Ljubav in priljubljeno Cesarico.

Posebni gostje pa so se tokrat predstavili s pesmima S teboj in City of Stars, ki je takoj spomnila na romantični glasbeni film Dežela La La. Posebni gostje so Aleš Gerkman, Benjamin Bugar, Matej Naglič in Klemen Jelenc. Fante lahko ponovno srečate 17. januarja »na strelhi Kranja«, ko bodo četrtkov večer glasbeno popestrili obiskovalcem priljubljenega lokala Panorama Stara Pošta v Kranju.

Meta Arnež in Matjaž Merljak

Tilen Lotrič in Aleš Leben

Vokalna skupina Plamenke

Posebni gostje

Tilen Lotrič je na preddvorskem odru zapel tudi z vokalno skupino Plamenke. Skupaj so publiko navdušili s pesmima pokojnega Oliverja Dragojevića.

VRTIMO GLOBUS

Amber Heard na Globusih s spremljevalko

Igralka **Amber Heard (32)**, ki je bila pred leti v zvezi z igralcem Johnnyjem Depom in kasneje z milijarderjem Elonom Muskom, se je na podelitvi letošnjih globusov pojavila z znano transseksualko Corey Rae (25). Mediji so takoj začeli namigovati, da sta morebiti nov par. "Vse, kar lahko rečem, je, da imava posebno zvezo in da sva zelo dobri prijateljici," je dvoumno izjavila Corey in se ob tem skrivnostno nasmehnila.

Posvilil se je William Morgan Sheppard

V sedeminosemdesetem letu je umrl britanski igralec **William Morgan Sheppard**. Nazadnje je zaigral pred desetimi leti v filmu Zvezdne steze. Igralec je leta 1958 diplomiral na Kraljevi akademiji dramske umetnosti, potem pa dvanajst let delal za družbo Royal Shakespeare. »Oče v zadnjih dneh ni mogel govoriti, vendar se nam je nasmihal. Hvaležen sem, da ne trpi več,« je žalostno vest delil njegov sin Mark, ki se je z očetom večkrat pojavil na malih zaslonih.

Ustnice ima le za svojo izvoljenko

Igralec **Neal McDonough (52)** je ostal brez vloge, ker je zavrnil snemanje vročih prizorov. »Nočem poljubljati drugih žensk, ker so te ustnice namenjene eni sami ženski,« je povedal igralec, ki je že petnajst let poročen z Ruvé Robertson. Odločitev ga je stala vloge v seriji Scoundrels. »Nekaj let nisem dobil dela, nato pa me je poklical producent serije Peščica izbranih in mi ponudil vlogo hudobneža,« je povedal Neal.

Kate Mara bo mamica

Zvezdnica **Kate Mara (35)** in njen mož, igralec **Jamie Bell (32)**, pričakujeta otroka. Mara bo tako prvič postala mamica, Jamie pa ima iz razmerja z zvezdnico Evan Rachel Wood, ki blesti v seriji Westworld, petletnega sina Jacka. Par se je poročil leta 2017. Novico je potrdilo več virov, igralca pa nosečnosti še nista komentirala.

V ponedeljek zvečer smo dobili žensko leta 2018. Med devetimi kandidatkami so jo izbrali bralci in bralke revije Zarja, razglasitev pa je bila v SNG Opera in balet Ljubljana. Častni naslov je šel tokrat v roke Polone Lah, vodje projektov v Domu Danice Vogrinc Maribor, v katerem deluje tudi Večgeneracijski center Štajerska. / Foto: arhiv Media24

Vreme jim ni naklonjeno

Letošnja zelena zima ljubiteljem snežnih športov ni naklonjena. Mati narava skopari s snegom, s tem pa upravljavcem smučišč povzroča veliko dela in stroškov. Minulo soboto smo obiskali smučišče Krvavec.

MAŠA LIKOSAR

Krvavec – Smučarsko središče Krvavec, ki je sezono začelo prvega decembra, se letos ne more pohvaliti z obilico snega. Naravnega snega nima, zapadloga je led dvakrat po deset centimetrov, a jim je še tega razpihal veter. Za primerjavo – lani v enakem

času so beležili en meter zapadlega in utrjenega snega. Smuko trenutno omogočajo na šestdesetih centimetrih umetnega snega. Boman Pergar, tehnični vodja smučišča Krvavec, pojasni, da jim letošnje vsesplošno slabe vremenske razmere niso naklonjene, otežujejo tudi umetno zasneževanje.

»Preglavice nam povzročajo visoke temperature, gosta megla in konstanten veter. Do sedaj smo porabili že 140 tisoč kubičnih metrov vode za izdelavo snega, obenem je narasla poraba električne energije. Stroški so se povečali za približno sedemdeset odstotkov,« pravi Pergar in nadaljuje:

»Obratuje le polovica prog, želimo pa si, da bi jih delovalo vsaj osemdeset odstotkov. Zasnežiti nameravamo še progi Zvoh in Kriška planina. Glede na dane pogoje je obisk smučarjev dober, a manjši kot minulo sezono. Največ je Slovencev, na drugem mestu so Hrvati, opazamo pa tudi Madžare, Poljake, Ruse in Angleže.« Letos so na smučiščih povečali tudi število nadzornikov in redarjev, ki opozarjajo smučarje na nepravilno in neprimerno vedenje. »Problematična je predvsem neprilagojena hitrost, zaradi tega hitro pride do klasičnih smučarskih poškodb. Zabeležili smo nekaj zlomov, decembra pa se je prav zaradi prehitre vožnje zgodila resnejša nesreča, smučar je bil v kritičnem stanju. Pohvale vredno je, da čezmerno alkoholiziranih smučarjev ni.«

Krvavec je letošnjo sezono doživel še eno veliko

Novi lastnik Janez Janša je z dosedanjim delom in obiskom zadovoljen. / Foto: Tina Dokl

spremembo, vajeti je v roke prevzel novi lastnik Janez Janša, ki je z dosedanjim delom zadovoljen. »Z zaposlenimi smo postali ekipa, vzdušje med nami je sproščeno. Žal nam jo je prvo skupno sezono zagodla narava in nam odrekla snežne padavine. Zelena zimo pa je v zimsko pravljico izredno težko in drago spremeniti.« Janša zaupa, da je bila tokrat predprodaja sezonskih vozovnic rekordna. »Cene vozovnic so nespremenjene, a nam vseeno peša prodaja rednih dnevniških kart, je pa na drugi strani sezonskih obiskovalcev veliko. Obljubili smo sto dni smuke in obljubo bomo držali. Želimo si,

da bi obratovali vsaj do konca aprila, veseli bomo tudi prvomajske smuke,« pove Janša in dodaja: »Lotili smo se že nadgradnje in izboljšav. Prenovili smo hotelsko restavracijo in premestili recepcijo ter na novo opremili pralnico. Hotel Krvavec, ki je dobil tudi novega lastnika, je ves čas polno zaseden. Na plaži smo obogatili kulinarčno ponudbo. Novost pa so tudi številni dogodki na prostem, za katere želimo, da postanejo tradicionalni.« Novi lastnik v naslednji sezoni napoveduje še razširitev prog, prenovo plaže, ki ji bodo dodali zaprt prostor za zabave in ureditev cest do in na smučišču.

Lea Tomas, Zagreb: »Prvič smučam na Krvavcu in mi je zelo všeč. Proge so urejene, lahko bi bilo le več naravnega snega.«

Peter Vidmar, Ljubljana: »V Sloveniji ni dovolj snega, zato hodim smučat na avstrijska smučišča, kjer so razmere boljše.«

Jure Velikanja, Kranj: »Za zdaj smuka še ni najboljša, a pričakujem, da bo zapadel naraven sneg, ki bo stanje izboljšal.«

Smuka po umetnem snegu

Smučišče v Kranjski Gori obratuje navkljub bolj zeleni zimi. Uporabljajo umetno zasneževanje, med gosti na smučišču pa prednjačijo Slovenci.

NEŽA ROZMAN

Kranjska Gora – Letošnja zima s snegom ni posebno radodarna, kar še zlasti vpliva na ljubitelje zimskih športov, ki so zaradi nepobeljenih ravnin in strmin prikrajšani za užitek. Kljub vsemu pa je na večjih smučiščih po državi vseeno mogoče okusiti malo zimskih radosti in prav tako je tudi v Kranjski Gori, kjer smučišče obratuje s polno paro.

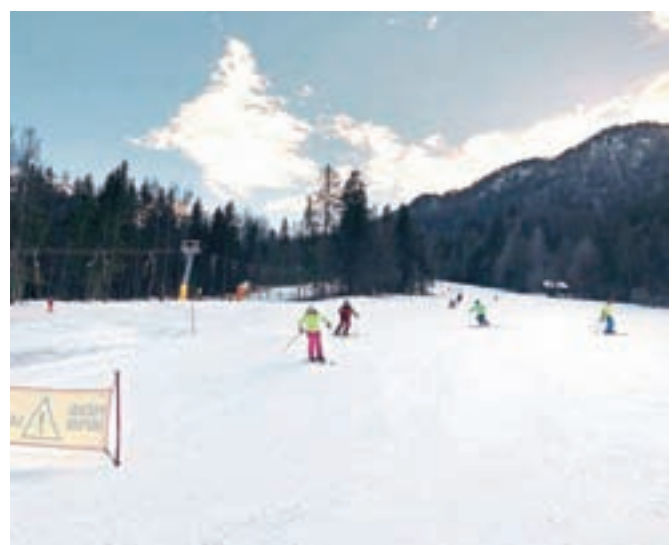
Senka Kemperle iz RTC Žičnice Kranjska Gora je povedala, da so s sezono doslej zadovoljni, vseeno

pa bi bili veseli obilne pošiljke naravnega snega. Zdaj se smučarji lahko spuščajo po smučiščih, zasneženih z umetnim snegom, poleg dnevne smuke pa je vse dni v tednu mogoče smučati tudi v večernih urah. Takoj ko so temperature dovolj nizke, umetno zasnežujejo, saj jim je, kot pravi Kemperlova, v interesu proge pripravite najboljše, kar se da. Trenutno obratuje 11 od 16 naprav, s tem tednom pa je začela obratovati tudi vlečnica v Veliki dolini, ki do zdaj ni bila primerno zasnežena. Za

najmlajše smučarje so dodali tudi otroški trak.

Tudi lanska sezona ni bila najboljša, neugodne vremenske razmere za zasneževanje so RTC Žičnice Kranjska Gora »ukradle« sedem obratovalnih dni, letos zato upajo, da bodo obratovali nekoliko dlje. Druščina gostov v Kranjski Gori je zelo pisana, med smučarji pa vseeno prevladujejo domači, teh je kar sedemdeset odstotkov. Sledijo jim Hrvati, Angleži in Italijani, ker pa je bližnja Avstrija zasula bogata snežna pošiljka, ki je neugodno vplivala na smuko, se je povečalo tudi število avstrijskih gostov.

Kot zanimivost: Občina Kranjska Gora vsako leto osnovnošolcem, letos pa tudi srednješolcem iz občine omogoča brezplačno smuko na domačem smučišču in tudi na smučišču v Mojstrani. Občina financira tretjino vozovnic, ostali tretjini pa financira RTC Žičnice. V ta namen so sedaj podarili štiristo vozovnic, ki so jih mladi zelo veseli. S to akcijo želijo spodbuditi gibanje na prostem med otroki in mladimi, obenem pa odkriti talente, ki bi morda brez te akcije ostali skriti.

Smučarji se lahko peljejo tudi s popolnoma prenovljeno vlečnico Brsnina, ki so jo odprli konec decembra.

DOBRODELNI KONCERT POMAGAJMO SKUPAJ

RAUBARJI

PRIFARSKI MUZIKANTI IN ANDRAŽ HRIBAR

HOZENTREGARJI

Športna dvorana TRATA ŠKOFJA LOKA
sobota, 2. februar 2019,
ob 19. uri

Nakup vstopnic: ŠKOFJA LOKA:
TIC Turizem Škofja Loka in Turistično društvo Škofja Loka
KRANJ: Gorenjski Glas
Eventim: prodajna mesta
Vstopnina: 15 €

Medijski pokrovitelji:
Gorenjski Glas Radio Sora **RADIO 1** **MEGP** **RADIO 2** **RADIO ŠKOFJA LOKA** **Radio Triglav** **GORENJC** **loški utrip** **eurolakat**

SAZAS **BRINOX®** procesni sistemi **KNAUF INSULATION** **elektro škofjalski**

BRZELJACNA GOLJAVA

KINOSPORED

KOLOSEJ DE LUXE, KRANJ (CENTER)

Sobota, 12. 1.

20.15 NAJLJUBŠA

18.00 PRIJATELJA ZA VEDNO

14.20, 16.20 RALPH RUŠI INTERNET:

RAZBIJAČ RALPH 2, sinhro.

12.40 SNEŽNA KRALJICA: DEŽELA

ZRCAL, sinhro.

16.10 STAREC IN PIŠTOLA

12.00 AQUAMAN

14.30 GRINCH, sinhro.

18.20 BOHEMIAN RHAPSODY

20.45 ZVEZDA JE ROJENA

15.30 SNEŽNA KRALJICA: DEŽELA

ZRCAL, 3D, sinhro.

21.10 JUŽNI VETER

18.50 BUMBLEBEE

19.40 ZDAJ ALI NIKOLI

20.30, 21.50 AQUAMAN

13.50, 15.40 ASTERIX: SKRIVNOST

ČAROBNEGA NAPOJA, sinhro.

14.30, 17.00 GRINCH, sinhro.

18.10, 20.50 BOHEMIAN RHAPSODY

KINO SORA, ŠKOFJA LOKA

Petek, 11. 1.

18.00 PRIJATELJA ZA VEDNO

20.00 DEKLE

Sobota, 12. 1.

18.00 SNEŽNA KRALJICA: DEŽELA

ZRCAL, 3D, sinhro.

20.00 PRIJATELJA ZA VEDNO

Nedelja, 13. 1.

17.00 SNEŽNA KRALJICA: DEŽELA

ZRCAL, sinhro. (+ delavnica)

19.00 DEKLE

CINEPLEXX, TUŠ, KRANJ

Sobota, 12. 1.

17.30, 20.00, 22.30 PRIJATELJA ZA

VEDNO

13.45, 16.00, 18.15 RALPH RUŠI

INTERNET: RAZBIJAČ RALPH 2, sinhro.

14.45, 17.20 RALPH RUŠI INTERNET:

RAZBIJAČ RALPH 2, 3D, sinhro.

13.40, 16.20 SNEŽNA KRALJICA:

DEŽELA ZRCAL, sinhro.

Organizatorji filmskih predstav si pridružujejo pravico do spremembe programa.

GLEDALIŠKI SPORED

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ

Sobota, 12. januarja

10.00 Sobotna matineja: Dušan Taragel: MUZEJ OTROŠKIH LUMPOV (v dvorani PGK)

19.00 Katja Vidmar: ŽIVLJENJE JE VREDNOTA (v dvorani PGK)

GLEDALIŠČE TONETA ČUFARJA JESENICE

Sobota, 12. januarja

18.00 KPŠHD Vuk Karadžić: 7. Letni koncert

Čebelarški priročnik za invalide

V čebelarški zvezi so v sodelovanju z zvezo paraplegikov lani postavili učni čebeljak za invalide, pred kratkim pa so izdali še Čebelarški priročnik za invalide.

CVETO ZAPLOTNIK

Brdopri Lukovici – V Čebelarški zvezi Slovenije si prizadevajo tudi za vključevanje invalidov v čebelarstvo, pobudo za to je dal čebelar Andrej Sever iz Metlike. Že predlani so z Zvezo paraplegikov Slovenije podpisali listino o skupnem sodelovanju, aprila lani so v bližini Društva paraplegikov Prekmurja in Prlekije v Murski Soboti postavili učni čebeljak, ki invalidom na invalidskih vozičkih

omogoča čebelarjenje, ob koncu lanskega leta pa so izdali še Čebelarški priročnik za invalide, ki so ga v torek tudi javno predstavili. V priročniku predstavljajo možnosti pristopa invalida na vozičku k čebelam, funkcionalne zmožnosti ljudi z okvaro hrbtenjače in pravilno ukrepanje ob piku čebele, izkušnje čebelarjev, ki že več let uspešno čebelarijo in prilagajajo svojo tehnologijo čebelarjenja omejitvam invalidskega vozička, pogoje za

postavitev čebeljaka in vpis v register čebeljakov, čebelarjeva opravila in najpogostejše bolezni, ki pestijo čebele ... Skupno sodelovanje čebelarjeve zveze in zveze paraplegikov se z izdajo priročnika še ni končalo, saj že pripravljajo programe za seminarje, na katerih bodo invalide teoretično in praktično izobraževali za čebelarstvo. Usposabljanje bodo vključili v Slovensko čebelarstvo akademijo in ga ponudili vsemu svetu.

Kot pojasnjujejo v čebelarški zvezi, tudi naš edinstveni sistem čebelarjenja omogoča invalidom ukvarjanje s čebelarstvom. V Sloveniji čebelarji uporabljajo panje, ki se odpirajo z zadnje strani, s čimer omogočajo odzemanje posameznega sata oziroma premikanje bremena do teže največ treh kilogramov. Poleg tega so panji nameščeni v čebeljaku, kar invalidom olajšuje dostop in delo s čebelami, hkrati pa jih tudi bolj ščiti pred vremenskimi vplivi.

Ivankine jaslice v Zalogu

Zalog pri Cerkljah – Ivanka Lončar iz Zaloga že 49 let postavlja jaslice, v otroških letih je to počela skupaj z očetom, pred petimi leti jih je začela postavljati zunaj, pod nadstreškom hiše, kjer so tudi zavarovane pred slabim vremenom. Kamenje, ki uprizarja pot, je z Jezerskega, mah sta z možem nabrala v bližnjem gozdu, figurice iz žgane gline je ročno izdelala Ivankina prijateljica Darinka Kralj s Cerkljanske Dobrave. Jaslice prikazujejo tudi različna kmečka opravila, med drugim sekanje drv in vezenje butar, del jaslic so tudi skladovnica drv za kurjenje v kmečki peči, prostor za krmljenje prašiča in kozolec za sušenje trave. Ivanka in njen mož Peter dobro skrbita tudi za zdravje in rekreacijo. Lani sta se 170-krat povzpela do Kmečkega turizma na Šenturški Gori, v preteklih nekaj letih pa sta opravila letno tudi do 350 vzponov.

Ivanka ob jaslicah, ki bodo postavljene do svečnice, 2. februarja

Igor Stefančič   Miha Barbarič   Klara Mrak   Mitja Urbanič

NAJLJUBŠI... ...tudi pozimi

RADIO KRANJ 97.3
GORENJSKI megasrček

Muzejski večer z Marijo Štremfelj

Mojstrana – V okviru muzejske razstave o slovenskih alpinistkah, ki je od lanskega septembra na ogled v Slovenskem planinskem muzeju v Mojstrani, vabijo na muzejski večer z Marijo Štremfelj, ki bo v petek, 18. januarja, ob 18. uri.

AR TUR
turistična vodenja in organizacija

19.–20. 1. 2019 Smučarski skoki v Zakopanah
2.–10. 3. 2019 Romanje v Sveto deželo: Nazaret, Betlehem, Jeriho, Kumraski zapisi, kopanje v Mrtvem morju, reka Jordan, Jeruzalem
30. 4. 2019 Nova Gorica in Prvačina z ogledom muzeja Aleksandrink
24.–28. 4. 2019 Nizozemska: Amsterdam, cvetlični park Keukenhof, Zaanse Schans, Den Haag, Marken
19. 5. 2019 Čebelji polet v neznano
7. 7. 2019 Orlovo gnezdo, Königsee, Salzburg
24.–25. 8. 2019 Dolomiti: jezero Misurina, Cortina d'Ampezzo, prelaz Pordoi, Briksen, Malga Ciapela (gondola za Marmolado)
24.–29. 9. 2019 Apulija: San Giovanni Rotondo, Monte Sant'Angelo, Bari, Matera, Alberobello, Ostuni, Lecce, Otranto, Leuca
10. 11. 2019 Martinov izlet: Slovenske Konjice z okolico
7. 12. 2019 Adventni izlet: čokoladnica Zotter in mesto Gradec

Prijave: 051 666 294 www.ar-tur.si **ARTUR, Andreja Remič, s.p.**

HALO-HALO GORENJSKI GLAS

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201 42 00, faksu 04/201 42 13 ali osebno na Nazorjevi ulici 1 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrтка do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

ROZMAN BUS, T: 04/531 52 49, 041/855 630

TRST: 8. 3., **KOPALNI ŠMARJEŠKE – AKCIJA:** 21. 1., **MADŽARSKE TOPLICE:** 7.–10. 2., **S PUSTOVANJEM:** 28. 2.–3. 3., **STRUNJAN:** 10.–13. 3., **BERNARDIN:** 25.–28. 3., **LENDAVA:** 10.–13. 3., **BANJA VRUČICA S TERAPIJAMI:** 14.–21. 3., **UMBRA IN ASSISI:** 29.–31. 3. www.rozmanbus.si

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

PIREDITVE

Medgeneracijske prireditve

Kranj, Cerklje – V Medgeneracijskem centru Kranj bo v ponedeljek, 14. januarja, ob 17. uri delavnica ruske kuhinje. V torek, 15. januarja, bo ob 17.30 predavanje Zorana Železnikarja Človek kot večdimenzijsko bitje, ob 18. uri pa Vesele urice angleščine. V Osnovni šoli Cerklje bo v ponedeljek, 14. januarja, ob 17. uri telovadba za prožno telo, v torek, 15. januarja, pa bodo od 15. do 19. ure inštrukcije matematike za osnovnošolce. Obvezne so prijave na telefon 041 724 134 ali na e-naslov mck-prijava@luniverza.si

IZLETI

Kopalni izlet v Šmarješke Toplice

Britof, Predoslje – Društvo upokojencev Britof - Predoslje vabi na kopalni izlet v Šmarješke Toplice, ki bo v sredo, 23. januarja, z odhodom ob 8. uri z običajnih mest. Prijave sprejema Tone Oblak na telefon: 031 494 422.

Na Rožco in Klek

Kranj – Planinsko društvo Iskra Kranj vabi na zimski obisk Karavank, na Rožco in Klek. To bo lažji do srednje zahteven zimski pohod in/ali turni smuk. Vzpona bo do tri ure, nekaj manj sestopa/smučanja, skupaj pet ur. Če kdo ne bi želel opraviti celotne poti, bo lahko počakal na Rožci ali na Jeseniški planini. Odhod bo z lastnim osebnim prevozom izpred parkirišča pri Mercatorju na Primskovem ob 7.30. Informacije pri vodnikih: Uroš Prelovšek, prelovsek@gmail.com, 040 255 163; Breda Pirc, bredapirc@gmail.com, 051 397 040; vplačila v pisarni društva ob sredah med 17. in 18. uro ali na TRR društva. Ob prijavi sporočite, ali ste kandidat za pohod ali za turni smuk in ali ste pripravljeni peljati s svojim vozilom.

Na Trebni vrh

Kranj – Društvo upokojencev Kranj vabi v četrtek, 24. januarja, na Trebni vrh (Trebne – Baragova pot). Odhod s posebnim avtobusom bo ob 8. uri izpred Creine. Lahke hoje bo za dve uri in pol do tri ure, pot je primerna tudi za pohodnike. Višinske razlike je 255 metrov. Prijave z vplačili sprejemajo v društveni pisarni do ponedeljka, 21. januarja.

RAZSTAVE

Dela Valentina Hodnika

Bohinjska Bistrica – Gorenjski muzej vabi na odprtje razstave Valentin Hodnik (1896–1935) – izbor del iz donacije Angele Hodnik, ki bo v petek, 11. januarja, ob 18. uri v Muzeju Tomaža Godca v Bohinjski Bistrici. Na razstavi bodo na ogled študijske risbe z likovne akademije v Zagrebu, ki jo je Hodnik obiskoval, osnutki za slikarske kompozicije, portreti, kip in lesorezne plošče z desetimi motivi.

OBVESTILA

Otroška delavnica arhitekture

Radovljica – Danes, v petek, 11. januarja, se bo ob 17. uri v Šivčevi hiši začela brezplačna otroška delavnica Igriva arhitektura – program izobraževanja za otroke na področju arhitekture in prostora. Mlade arhitekture in arhitekti bodo s svojim znanjem in izkušnjami na sproščen in igriv način otrokom odpirali nove arhitekturne svetove. Prijave niso potrebne.

Mesečno srečanje Prerojenih

Kranj – Prerojeni vabijo na mesečno srečanje v ponedeljek, 14. januarja, od 18. uri v poslovno hišo TELE-TV in GTV – gorenjske televizije, Oldhamska cesta 1a. Potekalo bo na temo

PETKOVA PRIREDITEV
Izjava: Lutkovno gledališče Fru Fru
TINE IN PROMET
Petek, 11. januarja 2019, ob 17.30 uri
OKC Krice krace, Tomšičeva 14

SOBOTNA MATINEJA
Izjava: Piki teater
MUZEJ OTROŠKIH LUMPOV
Sobota, 12. januarja 2019, ob 10. uri
Prešernovo gledališče Kranj

www.piki.si

»Prsni del hrbtenice T1 do T6 ter vpliv nepravilnosti v tem delu na delovanje organov in telesa«. Ob 19. uri bodo kontrolni in brezplačni pregledi lege atlasa – prvega vratnega vretenca ter možnost njegove namestitve z masažo zatilja po metodi HumanUp. Po predavanju in pregledih bo možnost osebnega svetovanja. Več informacij in prijave na tel. 041 289 632 – Jožica.

PREDAVANJA

Proučevanje Svetega pisma

Kranj – Krščanska adventistična cerkev Kranj vabi jutri, v soboto, 12. januarja, v Dom krajanov Primskovo na proučevanje Svetega pisma s temo Med svečniki ob 9. uri ter predavanje Gospod se bo bojeval za vas ob 10.30.

KONCERTI

Z roko v roki

Žirovnica – Pevska skupina Korona z umetniško vodjo Neno Rion in cerkveni pevski zbor Anton Vovk z zborovodjem Anžetom Koširjem vabijo na praznični koncert z naslovom Z roko v roki, ki bo v nedeljo, 13. januarja, ob 18. uri v župnijski cerkvi Žalostne Matere božje na Breznici.

Nad zemljo skrivnost se razkriva

Begunje – V torek, 15. januarja, se bo ob 17. uri v dvorani Psihiatrične bolnišnice Begunje začel koncert pevskega zbora Vivo Nad zemljo skrivnost se razkriva. Vodja zbora je Janja Hvala, na klavir bo igrala Špela Torkar.

PREDSTAVE

Bodalo z rožnim ročajem

Kovor – V nedeljo, 13. januarja, bo ob 18. uri v Domu krajanov Kovor na sporedu gledališka predstava Bodalo z rožnim ročajem v izvedbi dramske skupine Avantura.

Tradicija izdelovanja suhih mesnin bogati našo kulinarčno ponudbo. Knjiga je namenjena vsem, ki želijo obogatiti svoja praktična znanja o pripravi mesa ter izdelovanju klobas, salam in želodcev.

IZDELOVANJE klobas, salam in želodcev

STANISLAV RENCELJ
ZALOŽBA KMEČKI GLAS

Cena knjige je **16 EUR** * poština

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si. Če jo naročite po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

www.gorenjskiglas.si **Gorenjski Glas**

Lunin koledar po mesecih s setvenimi podatki vas bo v letu 2019 oskrboval z napotki za izvajanje različnih aktivnosti (sajenje in setev po navodilih Miše Pušenjak, strokovnjakinje za zelenjadarstvo., hujšanje, sekanje posameznih vrst lesa in drugo) v skladu z luno. V bukvalah je tudi HOROSKOP ZA LETO 2019, ki bo v znamenju MERKURJA – vladarja razmišljanja.

Lunine bukve

ZALOŽBA KMEČKI GLAS IRENA STOPAR

52 strani, 235 x 320 mm, cena koledarja je **7.30 EUR** * poština

Koledar lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, ga naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si. Če ga naročite po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

www.gorenjskiglas.si **Gorenjski Glas**

TETOVATOR IZ AUSCHWITZA

Cena knjige je **9.99 EUR** + poština

Največja dejanja humanosti v najgrozljivih okoliščinah.

264 strani, 19 x 12,5 cm, mehka vezava.

Tetovator iz Auschwitza temelji na resnični zgodbi Laleta in Gite Sokolov, slovaških Judov, ki sta preživela Auschwitz-Birkenau in si nazadnje ustvarila dom v Avstraliji. V taboriščih je bila Laletu dodeljena služba, v kateri je za preživetje tetoviral zapornike – dobesedno je praskal številke na roke svojih sotrpinov z neizbrisljivim črnilom in tako ustvaril enega najmožnejših simbolov holokavsta.

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si. Če jo naročite po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

www.gorenjskiglas.si **Gorenjski Glas**

ADAPTACIJE od temelja do strehe, omete, fasade, kamnite škarpe, tlakovanje dvorišč, tudi manjša gradbena dela – z vašim ali našim materialom, Gradton, d.o.o., Valjavčeva ulica 8, Kranj, 041/222-741, www.gradton.si
18003877

TESNENJE OKEN IN VRAT, uvožena tesnila, do 30 % prihranka pri ogrevanju. Prepiha in prahu ni več! Zmanjšan hrup, 10 let garancije. Samo Kališnik, s.p., Velika Lašna 45, Kamnik, tel.: 031/720-141
18003872

ŽE 23 LET z vami grad. podjetje RE-DŽO.B, d.o.o., Adergas 13, Cerklje – izvajamo vse od temeljev do strehe, notranji ometi, predelne stene, vse vrste fasad, kamnite in betonske škarpe, urejanje in tlakovanje dvorišč, tel.: 041/294-279, 041/589-996
19000019

ZASEBNI STIKI

40-LETNI fant bi rad spoznal prijazno punco za resno zvezo, tel.: 051/391-832
19000053

ŽENITNE ponudbe za iskrene ljudi zrelih ter starejših let. http://www.zau.si, tel.: 031/836-378
18003879

RAZNO

PRODAM

GORSKO kolo in pokončni baterijski sesalec, tel.: 040/705-145
19000065

MEŠANA drva in manjše kmetijske stroje, tel.: 041/923-994
19000061

ZRAČNO puško Weihrauch z optiko 6 x 32, tel.: 04/58-01-713, 070/714-848
19000107

IŠČEM

ODPADNO kovino, star papir, akumulatorje, računalnike – če podarite, tel.: 030/247-721
19000004

STARE nedelujoče pralne stroje, računalnike, klime, pipe, železo, odpeljem brezplačno, tel.: 070/385-956
19000030

www.gorenjskiglas.si

ZAHVALA

*Srce je omagalo, dih je zastal,
a nanjo spomin bo večno ostal.*

Ob boleči izgubi naše mame, sestre, stare mame in tete

MARIJE ROBLEK

Tovšetove Micke iz Bašlja

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, sveče, cvetje in spremstvo na njeni zadnji poti. Hvala vsem, ki ste jo imeli radi in jo boste ohranili v ljubečem spominu.

Žalujoci vsi njeni

ZAHVALA

*Ko temni mrak zagrne zemljo trudno,
takrat moj duh v preteklost se povrne,
nekdanje sreče jaz spominjam se.*

V 90. letu se je poslovila naša draga mama, stara mama, prababica, sestra in teta

MARIJA GALJOT

rojena Belehar, iz Lahovč 57, po domače Tomažičeva mama

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja in besede tolažbe. Hvala za cvetje, sveče, svete maše in darove za cerkev svetega Florjana v Lahovčah. Hvala zdravniškemu osebju za zdravljenje in lajšanje bolečin v času njene bolezni. Hvala vsem, ki ste našo mamo imeli radi in jo obiskovali. Zahvaljujemo se tudi negovalkam doma Taber za vso pomoč in nego. Hvala gospodu prelatu Stanetu Zidarju za obiske, podelitev zakramentov in slovesa. Enako tudi Borutu Poharju za somaševanje. Posebna zahvala gre pevcem MPZ svetega Florjana Lahovče za ganljivo slovo in zapete pesmi ob slovesu naše mame. Hvala pritrkovalcem in pogrebni službi Jerič. Vsem imenovanim in neimenovanim se iskreno zahvaljujemo za vse, kar ste storili za našo mamo!

Vsi njeni
Lahovče, 17. decembra 2018

ZAHVALA

*Dolgost življenja našega je kratka.
Kaj znancov je zasula že lopata!
Odperte noč in dan so groba vrata;
al dneva ne pove nobena pratka.
(Prešeren)*

Ob nepričakovani in nenadni izgubi dragega sina, brata, strica, duhovnika ljubljanske nadškofije

SIMONA LORBERJA

iz Železnikov

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste bili z nami v teh težkih trenutkih življenja. Naše hvaležne misli naj dosežejo vse, ki ste ga še zadnjič obiskali v župnijski cerkvi Šmartno v Tuhinjski dolini in domači cerkvi v Železnikih, darovali cvetje, sveče in za maše ter ga pospremili na poslednjo pot. Hvala vsem, ki ste sodelovali pri pogrebem obredu: nadškofu Stanislavu Zoretu, župniku Tinetu Skoku, duhovnikom, ki ste somaševali, cerkvenemu zboru Šmartno in Železniki. Zahvalo izrekamo župnijam Sela, Vranja Peč, Ljubljana Polje, Stari trg pri Ložu. Posebna zahvala gre župniji Šmartno v Tuhinjski dolini, zadnji postaji Simonovega služenja. Nepozabni so trud, iskrena žalost in sočutje, ki so nam ga namenili župljani in njegovi najozji župnijski sodelavci – mežnar Milan Mali, družini Ligedič in Modrijan. Ob prvem soočenju z žalostno novico sta nam ob strani stala pomožni škof Franc Šuštar in dekan Kamniške dekanije Janez Gerčar. Zahvaljujemo se za izrečene besede in misli vseh, ki ste nam stisnili roke in bili z nami. Verjamemo, da bodo spomini nanj živeli v nas in z nami.

Žalujoci vsi njegovi, ki ga bomo neizmerno pogrešali

ZAHVALA

V 86. letu se je poslovila naša draga mama

IVANA KOZELJ

rojena Bukovnik iz Hotemaž

Hvala vsem, ki ste našo mamo spremili k zadnjemu počitku, nam stali ob strani in nam nudili podporo v težkih trenutkih.

Vsi njeni

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, atija, tasta, brata in strica

JOŽETA UŠLAKARJA

se vsem sorodnikom, prijateljem in sosedom zahvaljujemo za izrečeno sožalje ter podarjene sveče in sv. maše. Hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Vsi njegovi
Visoko, 20. decembra 2018

ZAHVALA

*Ni te več na vrtu ne v hiši,
nič več glas se tvoj ne sliši.
Če lučko na grobu
upihnil bo vihar,
v naših srcih
je ne bo nikdar.*

V 77. letu nas je zapustil naš dragi mož, ati, ata, tast, brat, stric in bratranec

RAFKO JERAJ

z Zg. Brnika

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem ter vaščanom za vsa izrečena sožalja in tolažilne besede. Posebna zahvala gospodu župniku Lucijanu Potočniku za lepo opravljeno sveto mašo in pogrebni obred, gasilcem PGD Zg. Brnik, pevcem, trobentaču in pogrebniku Jeriču iz Dvorij. Hvala vsem, ki ste ga imeli radi in ga boste ohranili v lepem spominu.

Žalujoci: žena Rozi, hči Sandra z družino in sin Dejan z družino

ZAHVALA

V 88. letu se je od nas poslovil

STANISLAV LIKAR

Ocvirkov ata s Sela pri Žireh

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem za izrečena sožalja in darovane sveče ter denarno pomoč. Hvala patronažnima sestram Valeriji in Mojci za večletno zdravljenje, hvala negovalkama Anki in Vidi za nego ter tople besede. Hvala gasilcem in medicinski pomoči za hiter odziv. Iskrena hvala g. župniku Andreju Jemcu za lepo opravljeno obred, domačim pogrebem, govorniku Jožetu za lepo prebran govor, pogrebni službi Hipnos, trobentaču. Vsem imenovanim in neimenovanim vsakemu posebej še enkrat iskrena hvala.

Vsi njegovi

ZAHVALA

*Ko bolečina je prevelika,
se tudi solza posuši,
le srce nemo kliče,
zakaj tebe med nami več ni?*

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta, dedka, pradedka, tasta in brata

EMILA MILANA ŠTIRNA

šoferja v pokoju, iz Gorenj

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki ste sočustvovali z nami, nam izrekli sožalje, mu poklonili cvetje, sveče in svete maše ter ga pospremili na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo gospodu župniku Francu Godcu s Primskovega za obiske na domu, lepo opravljen cerkveni obred in besede slovesa. Srčna hvala patronažni sestri Miri Anžič za nesebično pomoč, kolektivoma Gitas in Iskra Emeco. Zahvala tudi PGD Primskovo, pevcem Klas iz Predoselj za prelepo petje, Pogrebni službi Kranj in izvajalcu Tišine. Vsem in vsakemu posebej naša iskrena hvala.

Žalujoci vsi njegovi
Kranj, 5. januarja 2019

ANKETA

Na urgenci bodo tudi zaračunali

SUZANA P. KOVAČIČ

Osnovno zdravstvo Gorenjske bo s ponedeljkom v ambulantah nujne medicinske pomoči na Gorenjskem začelo zaračunavati nenujne zdravstvene storitve. Naključne mimoidoče smo vprašali, kaj menijo o tem ukrepu.

Foto: Tina Dokl

Gašper Antolin, Lesce:

»Potrebna je ureditev sistema prioritete na urgenci, morda bo zaračunavanje nenujnih primerov sprostilo čakalne vrste. Sam urgence zagotovo ne bi obiskal za vsako malenkost.«

Štefanija Drol, Zgornje Bitnje:

»Prednost je treba dati nujnim primerom, otrokom in starejšim; tem se ne sme zaračunavati. Vsak lahko prepozna, ali je stanje urgentno, vsaj zase to že lahko rečem.«

Nataša Stevanovič, Naklo:

»Kaj pa je nenujen obisk? Imela sem izkušnjo na dežurni, da se je stanje, ki na prvi pogled ni bilo videti nujno, kasneje izkazalo za nujno. Kako naj to presodi laik?«

Jure Janeš, Kranj:

»Zaradi predolghih čakalnih vrst gredo ljudje na urgenco, kjer so vsaj tisti dan na vrsti. Ko se bodo rešile čakalne vrste, tudi urgencia ne bo več problem. Res pa za vsako stvar ni treba na urgenco.«

Janez Tomažin, Škofja Loka:

»Vplačujemo v javno zdravstveno blagajno in urgencia je del tega, tudi če je nadomestilo za obisk splošnega zdravnika. Zato mora ostati brezplačna.«

Angela dopolnila sto štiri leta

V Zavodu svetega Martina v Srednji vasi je včeraj 104. rojstni dan praznovala najstarejša Bohinjka Angela Hodnik, ki kljub visoki starosti zna uživati življenje.

ANDRAŽ SODJA

Srednja vas v Bohinju – Najstarejša Bohinjka in najstarejša stanovalka Zavoda svetega Martina v Srednji vasi Angela Hodnik je včeraj praznovala visok življenjski jubilej, saj je dopolnila že 104 leta. Ob jubileju so ji v domu pripravili pravo slovesnost, ki se je že tradicionalno začela s sveto mašo in nadaljevala s sprejemom v družabnem prostoru doma, ki so se ga udeležili vsi stanovalci in zaposleni doma. Sprejem so popestrili folkloristi veterani Kulturnega društva Triglav Srednja vas ob harmoniki Silva Režka, slavljenki pa je čestitala in jo obdarovala tudi podžupanja Bohinja Monika Ravnik. Za posebno in zabavno presenečenje so poskrbeli tudi v Planinskem društvu Srednja vas, kjer so ugotovili, da pred 35 leti ni prevzela zlatega priznanja Planinske zvezde za življenjsko delo in so se odločili, da je skrajni čas, da ji plaketo tudi predajo.

Življenje Angele Hodnik je polno dogodivščin in talentov, saj je podedovala družinsko nadarjenost za umetnost in kot odlična slikarka nekdanj poskrbela za

Praznično torto sta razrezala Angela Hodnik in direktor Zavoda sv. Martina Jože Cerkovnik.

poslikavo marsikaterega bohinjkega spominka. Rodila se je 10. januarja 1915, na sredini vojne vihre prve svetovne vojne, delala je kot gospodinjska pomočnica na Jesenicah, v Radovljici in celo v Beogradu, kjer je preživela bombardiranje ob začetku druge svetovne vojne. Od tam sta se s prijateljico želeli vrniti v Slovenijo, tako da sta se vpisali na vlak za delo v Nemčiji, misleč, da bosta v Sloveniji skočili z nje. To jima ni uspelo in sta se odpeljali do Berlina, kjer je

Angela delala v tovarni streliva. Po vrnitvi jo je čakal prazen in izropan dom, a kljub temu je ostala doma in našla delo najprej v gostilni Mihovec v Stari Fužini, nato pa v Hotelu Jezero.

Kot so povedali v domu, je Angela ena njihovih najaktivnejših stanovalk, saj se zjutraj prva udeleži fizioterapije, zelo rada pa hodi tudi na romanja in izlete, ki jih pripravljajo v domu. Na vprašanje, kako se počuti ob jubileju in izkazani pozornosti, pa skromna Angela

pove, da je zelo vesela, ampak ji je to kar malo odveč. »Rada imam folkloriste, ker so res pravi tako z oblekami kot s plesi in mi vsako leto popestrijo dan.« Kljub visoki starosti ima Angela odličen spomin, tako se je v družbi sorodnice spominjala, kako sta se pred več kot osemdesetimi leti za pusta našemili v pastirico in lovca in ju nihče ni prepoznal. Vsak dan poskuša še čim več postoriti sama, kar ji še vedno dobro uspeva. V dom je prišla šele pri 101 letu.

Znani Prešernovi nagrajenci

Včeraj so v dvorani Kinodvora v Ljubljani razglasili letošnje dobitnike Prešernovih nagrad in nagrad Prešernovega sklada.

IGOR KAVČIČ

Ljubljana – Upravni odbor Prešernovega sklada, v katerem je 15 članov, poznavalec posameznih področij umetnosti, in v tej sestavi deluje zadnje tri leta, je predstavil letošnja Prešernova nagrajenca in šest nagrajencev Prešernovega sklada. Kot je v uvodu povedal predsednik odbora, režiser in pisatelj Vinko Möderndorfer, so letos prvi izbor kandidatorov za nagrade opravili v šestih strokovnih komisijah. Štirim komisijam iz prejšnjih let (za književnost, glasbo, uprizoritvene umetnosti, likovne in novomedijske umetnosti) so dodali še komisiji za avdiovizualne umetnosti ter oblikovanje in arhitekturo.

Letošnji Prešernovi nagradi za življenjsko delo bosta na proslavi na predvečer slovenskega kulturnega praznika 7. februarja v Cankarjevem domu prejela kostumografka in scenografka Bjanka Adžič Ursulov (v Prešernovem gledališču je v lanski sezoni sodelovala v predstavi Pesmi živih mrtvecev Matjaža Zupančiča) in scenarist in režiser Filip Robar Dorin. Nagrade Prešernovega sklada letos prejmejo pesnik Jure

Jakop za pesniško zbirko Lakota, Martina Batič za poustvarjalne dosežke v zadnjih treh letih, skladatelj Tomaž Svete za Koncert za dve violini in godala ter za operi Ada in Antigona, igralka Maruša Majer za vlogo v filmu Ivan ter za ustvarjene vloge v zadnjih treh letih, ustvarjalec animiranih filmov Dušan Kastelic za animirani film Celica in arhitekta Aljoša Dekleva in Tina Gregorič Dekleva za arhitekturna dela zadnjih treh let.

Kot je povedal Möderndorfer, se je upravni odbor v minulemu letu trudil, da bi se nagrade Prešernovega sklada upoštevale pri dodatku k pokojninam, a pri prejšnji vladi v tem ni uspel, saj je ta predlog zakona raje umaknila iz obravnave, kot pa da bi se o tem opredelila. »Upamo, da bo nova vlada za pokojninski status nagrajencev izostrila svoj posluh,« je še dejal.

Avtorja letošnje proslave in svečane podelitve nagrad sta režiser Martin Srebotnjak in scenarist Metod Pevec. Kot je povedal Srebotnjak, bo letošnja proslava zasnovana filmsko. Da nas bo Prešeren popeljal ven iz dvorane na ulice, med ljudi, v nakupovalne centre. Zdravljico bo predstavil igralec Vlado Novak.

vremenska napoved

Danes bo pretežno jasno, jutri pa zmeroma do pretežno oblačno in suho vreme. V nedeljo bo sprva pretežno oblačno, popoldne pa se bo zjasnilo.

PETEK

-6/2 °C

SOBOTA

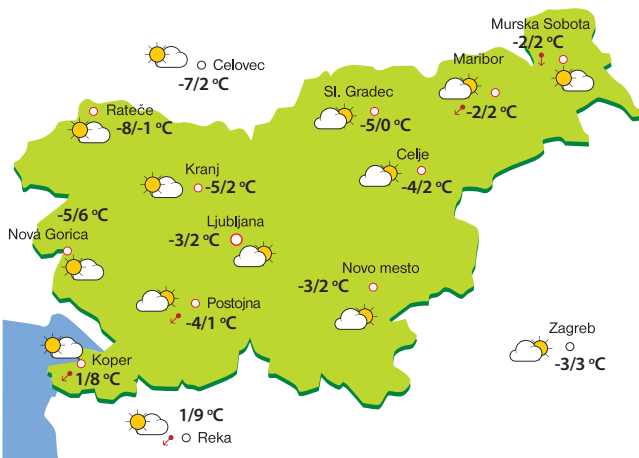
-7/4 °C

NEDELJA

-3/6 °C

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

Klinika Golnik zaprta za obiskovalce, omejitev tudi v kranjski bolnišnici

Golnik, Kranj – Iz Klinike Golnik so sporočili, da je do preklica zaradi povečanega števila respiratornih okužb (gripe) klinika zaprta za obiske. Vstop v kliniko za ambulantne preglede je možen le skozi glavni vhod. Komisija za preprečevanje bolnišničnih okužb v Bolnišnici za ginekologijo in porodništvo Kranj je izdala sklep, da so zaradi akutnih prehladnih obolenj v populaciji obiski do preklica omejeni na eno zdravo odraslo osebo na dan brez otrok. Obiski so vsak dan od 15. do 17. ure.